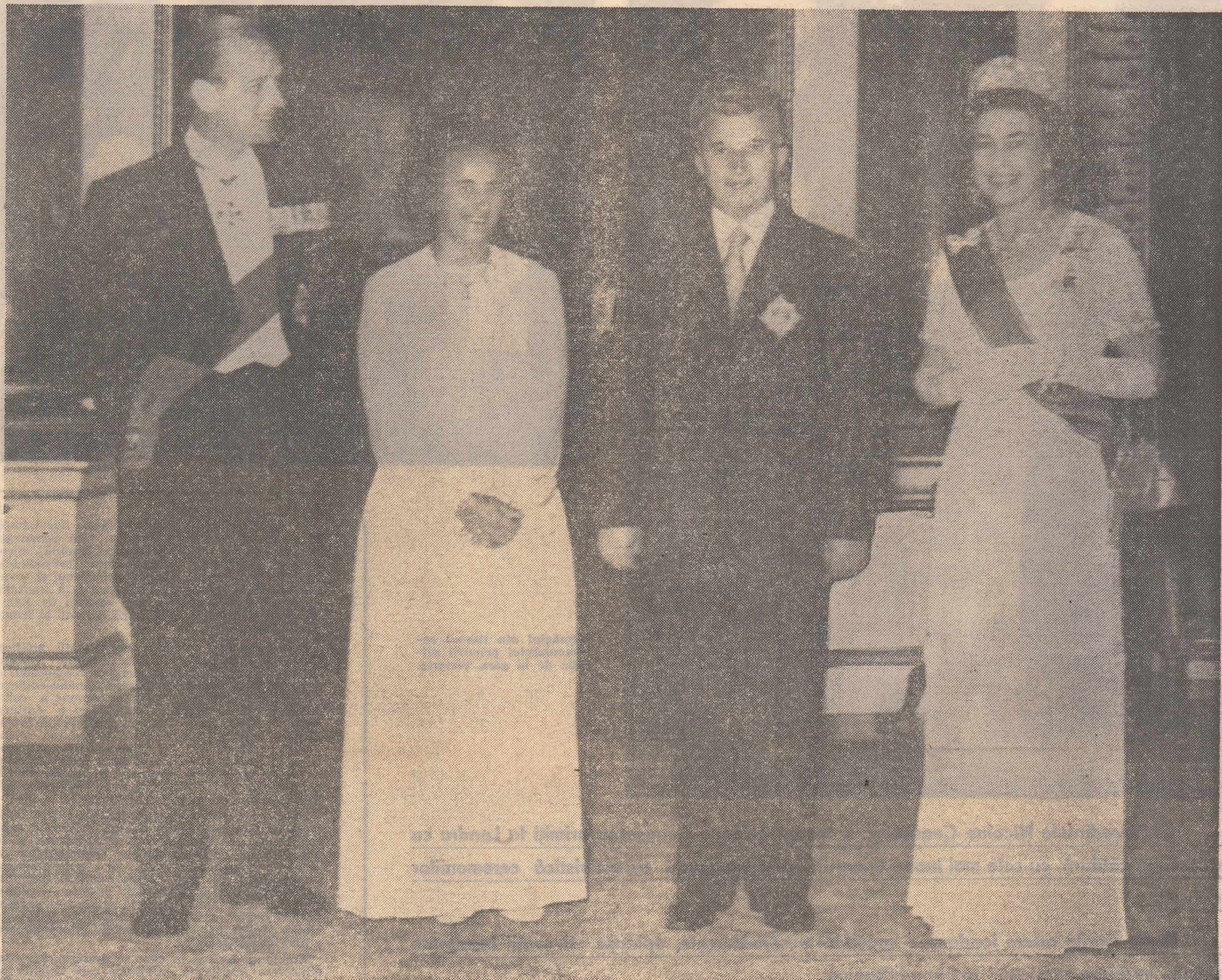

**Președintele Nicolae Ceaușescu și tovarăsa Elena Ceaușescu
 împreună cu regina Elisabeta a II-a și ducele de Edinburgh —
 un dialog cu profunde semnificații pentru evoluția relațiilor dintre cele două țări,
 pentru înțelegere, pace și colaborare în lume**

„Astăzi, între România și Marea Britanie există largi raporturi economice, tehnico-științifice, cultural-artistice, se amplifică tot mai mult conlucrarea în domeniul vieții internaționale. Contactele politice la diferite niveluri, schimburile de vizite din ce în ce mai frecvente în ultimul timp au contribuit și contribuie la mai buna cunoaștere și apropiere între cele două țări și popoare. Actuala noastră vizită constituie o elocventă expresie a bunelor relații româno-engleze, cit și a dorinței comune de a le imprima un curs continuu ascendent“.

NICOLAE CEAUȘESCU

„Personalitatea dumneavoastră, domnule președinte, ca om de stat de renume mondial, cu experiență și influență, este larg recunoscută. Atât România, cit și Marea Britanie doresc să slăbească încordarea și să îmbunătățească relațiile internaționale în Europa și în întreaga lume. Deși societățile noastre și sistemele de guvernământ sint foarte deosebite, avem multe interese comune, iar relațiile noastre bilaterale s-au dezvoltat în mod remarcabil în cursul ultimilor zece ani“.

REGINA ELISABETA A II-A

ANUL XXVII - NR. 24 (1201) 15 Iunie 1978

Stăruința

SĂPTĂMINAL EDITAT DE FRONTUL UNITĂȚII SOCIALISTE

**Acesta fu visul și lucrarea
 înaintașilor, acesta este și
 va fi totdeauna gîndul,
 năzuința și truda noastră :**

**România liberă, unită, in-
 dependentă**

(reportajul marii adunări popu-
 lare din Capitală consacrată ani-
 versării revoluției de la 1848 și
 naționalizării principalelor mijloace
 de producție — în paginile 12—13)

EVENIMENT MEMORABIL ÎN CRONICA RELAȚIILOR

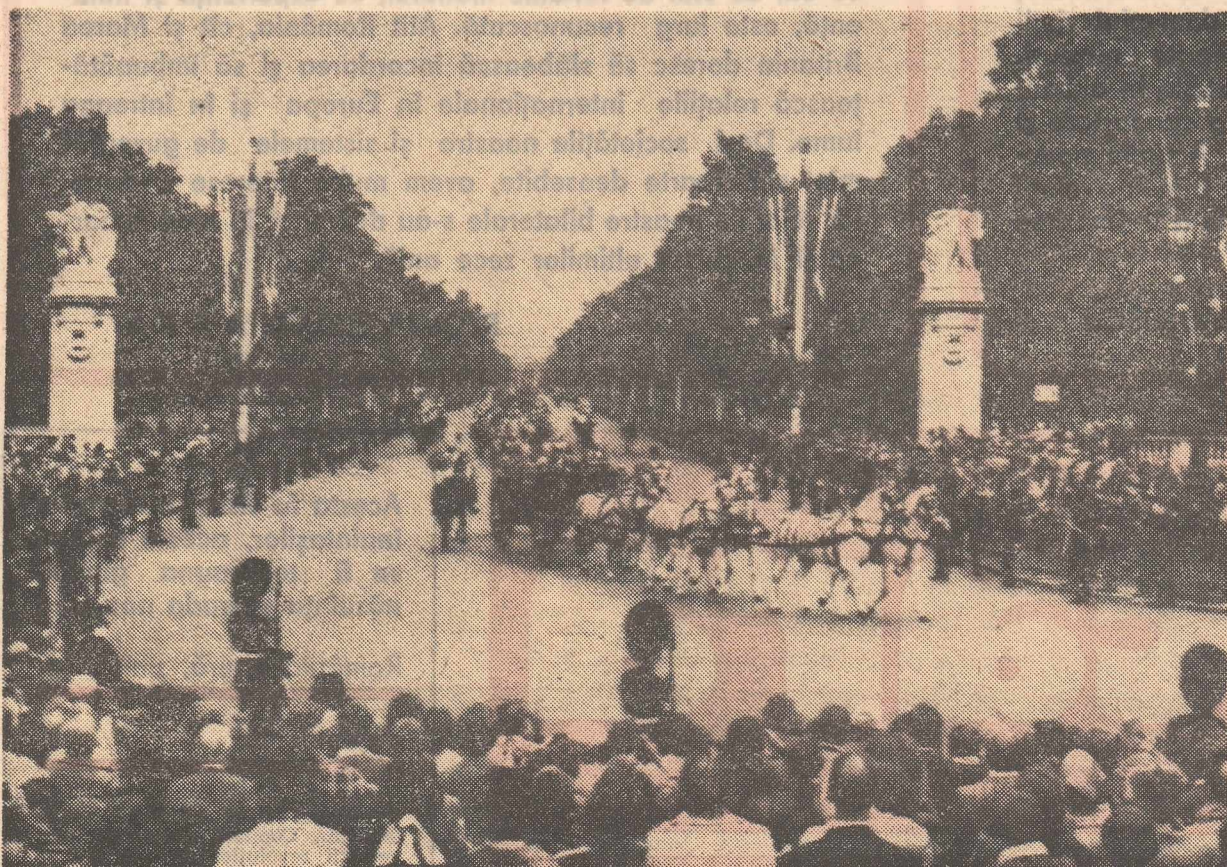

Imagini din timpul ceremonialului primirii oficiale de la gara Victoria.

■ **Președintele Nicolae Ceaușescu și tovarăsa Elena Ceaușescu primiți la Londra cu deosebită căldură, cu cele mai înalte onoruri, într-o ambianță caracteristică ceremoniilor deosebite**

■ **Pe marile artere londoneze împodobite sărbătorește, aplauze și ovații însuflețite pentru întărirea prieteniei româno-britanice**

„LONG LIVE THE ANGLO-ROMANIAN FRIENDSHIP“

În aceste zile, prin intermediul televiziunii, al radioului și presei, întreaga țară urmărește cu viu interes și sentimente de deplină aprobare și satisfacție vizita pe care președintele României, tovarășul Nicolae Ceaușescu, și tovarăsa Elena Ceaușescu o întreprind la invitația reginei Elisabeta a II-a și a ducelui de Edinburgh în Regatul Unit al Marii Britanii și Irlandei de Nord.

Eveniment cu profunde semnificații politice, prezența în insulele britanice a soților poporului român marchează un moment remarcabil în evoluția relațiilor de colaborare româno-engleze, constituie o expresie a dorinței comune a celor două țări de a amplifica dialogul și a extinde relațiile bilaterale — a căror concluzentă intru-chipare o constituie Declarația comună semnată în 1975 cu prilejul vizitei premierului britanic la București — în interesul reciproc, ca și al cauzei generale a cooperării și înțelegerii între națiuni, a destinderii și securității pe continentul nostru și în întreaga lume.

Primirea înalților oaspeți români a fost oficiată cu cele mai înalte onoruri rezervate șefilor de stat, cu deosebit fast și strălucire, și în același timp cu deplinătatea sentimentelor de stimă și considerație față de personalitatea unuia dintre cei mai remarcabili și dinamici oameni de stat ai vremurilor noastre — cum a scris presa britanică în zilele acestea — unanim prețuit pentru excepționala activitate depusă în slujba idealilor păcii și colaborării internaționale, a libertății popoarelor.

Ambianța festivă în care se desfășoară vizita, atmosfera însuflețită, mulțimea care aclamă pe întregul traseu oglindesc, în felul concret al sentimentelor de stimă și prietenie, aprecierea de care se bucură România, rangul ei egal cu toate popoarele lumii, consfințesc totodată faptul că este pe deplin posibil ca state deosebite în ce privește orinduirea socială să colaboreze amical, atunci când se pornește de la principiul egalității și respectului reciproc, al dreptului fiecărei națiuni de dezvoltare de sine stătătoare, în conformitate cu interesele și aspirațiile sale.

„Astăzi, a arătat tovarășul Nicolae Ceaușescu, în toastul rostit la banchetul oferit în onoarea sa și a tovarăsei Elena Ceaușescu de către regina Elisabeta a II-a și ducele de Edinburgh, între România și Marea Britanie există largi raporturi economice, tehnico-științifice, culturale, artistice, se amplifică tot mai mult conlucrarea în domeniul vieții internaționale. Contactele politice la diferite niveluri, schimburile de vizite din ce în ce mai frecvente în ultimul timp au contribuit și contribuie la mai buna cunoaștere și apropiere între cele două țări și popoare. Actuala noastră vizită constituie o elocventă expresie a bunelor relații româno-engleze, cât și a dorinței comune de a le imprima un curs continuu ascendent.

Sîntem convinși că dezvoltarea multilaterală a colaborării dintre România și Marea Britanie, pe baza deplinei egalități în drepturi, a respectului independenței și suveranității naționale, neamestecului în treburile interne și avantajului reciproc — principiile consemnate în Declarația comună româno-britanică din 1975 — corespunde pe deplin intereselor popoarelor noastre, înscriindu-se, totodată, ca o contribuție concretă la cauza securității și cooperării pe continentul european și în întreaga lume. Intemeindu-se și în viitor pe aceste principii, relațiile româno-britanice vor oferi, fără îndoială, în contextul lumii de azi, un viu exemplu de raporturi între două state cu orinduire sociale diferite, dornice să trăiască în înțelegere și prietenie.

„Noi, cei din Marea Britanie, a spus regina Elisabeta a II-a, sîntem astăzi impresionați de poziția hotărîită pe care ați adoptat-o pentru a

DE COLABORARE ROMÂNNO-BRITANICE

Președintele Nicolae Ceaușescu și regina Elisabeta a II-a iau loc în prima caleașcă regală, splendid decorată, trasă de trei perechi de cai albi

În cea de a doua caleașcă iau loc tovarășa Elena Ceaușescu și ducele de Edinburgh

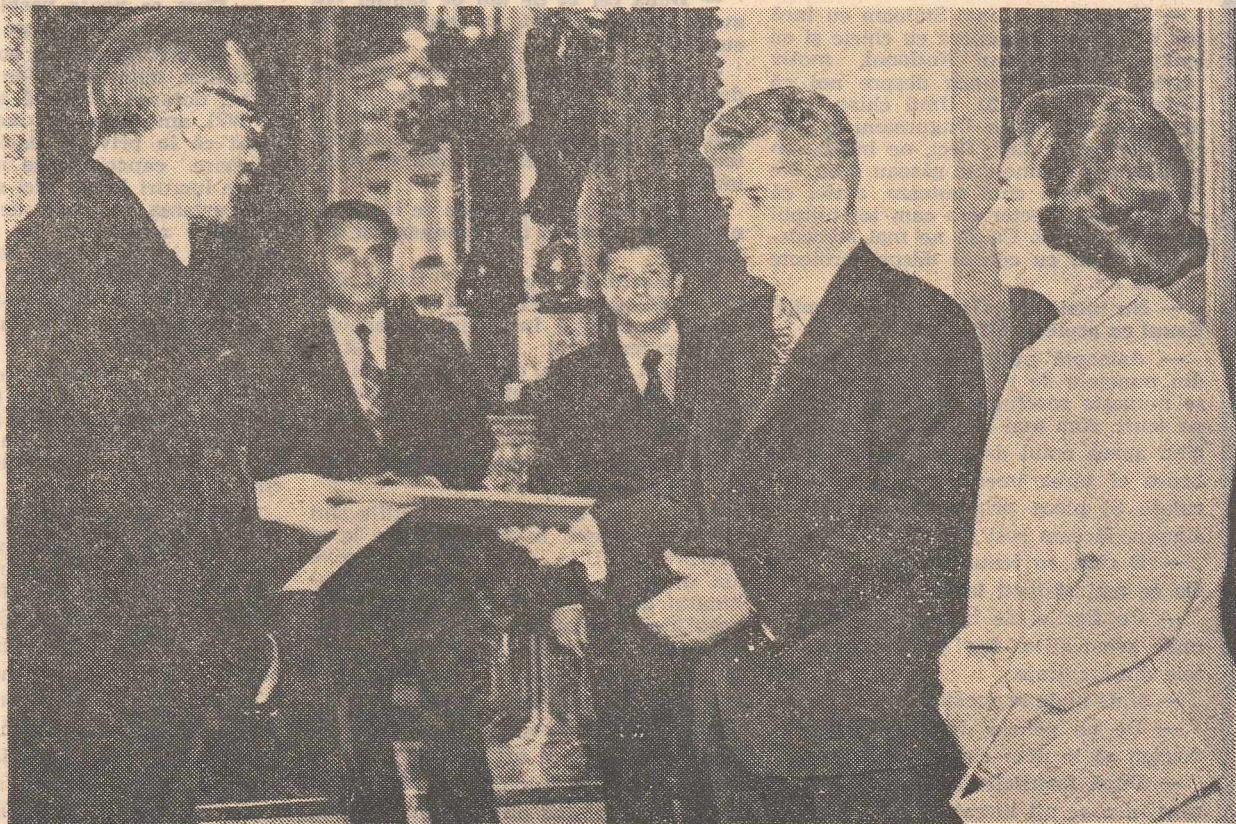
susține această independență. Ca urmare, România deține o poziție distinctă și joacă un rol semnificativ în afacerile mondiale. Personalitatea dumneavoastră, domnule președinte, ca om de stat de renume mondial, cu experiență și influență, este larg recunoscută. Atât România, cât și Marea Britanie doresc să slăbească încordarea și să îmbunătățească relațiile internaționale în Europa și în întreaga lume. Deși societățile noastre și sistemele de guvernământ sunt foarte deosebite, avem multe interese comune, iar relațiile noastre bilaterale s-au dezvoltat în mod remarcabil în cursul ultimilor zece ani. Vizita la București a lui Sir Harold Wilson, în calitate de prim-ministru, în 1975, a constituit o piatră de hotar în creșterea înțelegerii reciproce. Declarația comună semnată atunci a fost primul document bilateral de acest fel semnat după Conferința de la Helsinki pentru securitate și cooperare în Europa și a reprezentat un exemplu al modului cum trebuie traduse unele principii și prevederi ale Actului final în acțiuni practice efective. În acest mod am demonstrat de ambele părți angajamentul nostru față de colaborarea pașnică între națiuni”.

La ora cînd tipărim aceste rânduri vizita soldaților români în Regatul Unit al Marii Britanii și Irlandei de Nord continuă. Sîntem martorii primirii călduroase făcute de populația Londrei președintelui Nicolae Ceaușescu și tovarășei Elena Ceaușescu, omagiului adresat de reprezentanții cetățenilor londonezi și în atmosfera cordială cu care au fost înconjurați, în cuvintele de înaltă stimă care le-au fost adresate, desprindem semnificațiile mai largi ale rolului pe care țara noastră, președintele Nicolae Ceaușescu, — care i-a ridicat prestigiul și autoritatea internațională pe culmi neatîNSE niciodată în trecut — îl au în lumea contemporană, în procesul vast al democratizării relațiilor internaționale, în opera de făurire a unei noi ordini politice, economice, internaționale.

„Vizita pe care o facem în Marea Britanie la invitația Majestății Sale regina Elisabeta a II-a și a ducelui de Edinburgh, a spus tovarășul Nicolae Ceaușescu la primirea pe care a făcut-o reprezentanților cetățenilor londonezi, are drept scop promovarea largă a colaborării româno-britanice atît în ce privește schimburile economice care — așa cum pe drept cuvînt ați menționat — în împrejurările actuale au o deosebită însemnătate pentru fiecare națiune și pentru progresul general, cît și în domeniul tehnico-științific și cultural, al contactelor umane. Tot ceea ce țara mea, România, întreprinde atît în dezvoltarea social-economică internă, în edificarea societății socialiste, cît și în politica sa externă, urmărește să contribuie la cauza progresului și civilizației, la promovarea în viața internațională a principiilor noi ale egalității și respectului reciproc, independenței și suveranității naționale, neamestecului în treburile interne și avantajului reciproc, în scopul făuririi unei lumi în care popoarele să se simtă cu adevărat stăpîne pe destinele lor, să beneficieze plenar de marile cuceriri ale științei și tehnicii moderne, ale geniului uman”.

În acest spirit se desfășoară în aceste zile vizita președintelui Nicolae Ceaușescu și a tovarășei Elena Ceaușescu în Regatul Unit al Marii Britanii și al Irlandei de Nord, în acest spirit și în dorința de a găsi căile concrete ale colaborării în domenii largi de activitate care să contribuie la mai buna cunoaștere și apropiere între cele două țări și popoare, în interesul reciproc, al triumfului cauzei păcii și colaborării în lume.

ION CRISTIAN ■

La Palatul St. James, fostă reședință a suveranilor Angliei pînă la urcarea pe tron a reginei Victoria, președintele Nicolae Ceaușescu și tovarășa Elena Ceaușescu au primit, marți după-amiază, omagiul reprezentanților cetățenilor Londrei

„Pe neștiutor îl poți convinge

doar cu autoritatea profesională și cu responsabilitatea ta”

Radu Suman — director general al Trustului de construcții chimice Constanța (T.C.C.H.). S-a născut la Iași la 3 mai 1934. A terminat liceul la Roman și facultatea de construcții la Iași. A lucrat pe șantiere din Bacău, Onești, Suceava, Slatina, Brăila. A fost o perioadă inginer șef, iar în 1970 a fost numit director general al Trustului de construcții industriale Constanța care, în 1977, a devenit trust de construcții chimice. În acest răstimp de opt ani, T.C.I.N.D. (apoi T.C.C.H.) a construit printre altele, șantierele navale de la Brăila, Constanța, Mangalia, fabrica de ciment de la Medgidia și fabrica de zahăr de la Tândărei, iar astăzi ridică Combinatul petrochimic Midia-Năvodari, una din cele mai mari investiții industriale aflate în construcție la ora actuală în țară.

Birou improvisat exact în mijlocul șantierului de la Midia-Năvodari. Pe pereți, tablouri, grafice, fotografii. Îi spun din capul locului, ca să nu uit, că îmi trebuie o fotografie pentru interviu. Dă un telefon acasă și o roagă pe soție să-i facă rost de o poză pe care să poată da autografe. Puternic accent moldovenesc. După câteva minute îl sună soția: nu găsește nici o poză în care tovarășul director general să arate bine. Renunță și îmi povestește ceva din timpul studenției, ceva despre literatură, rugându-mă să nu scriu. Firește că procedez invers.

— **Deci, în facultate scriați poezii. Părinții știau?**

— Știau toți. Scriam poezii vesele, în genul lui Topirceanu. Am vrut să le arunc, dar m-a rugat un coleg să i le dau lui crezând că mai târziu o să le caute editurile cu lumina. Colegul cu pricina a fost șeful șantierului poli-tehnicii bucureștene și se pare că poeziile nu i-au folosit prea mult.

— **În afară de poezie, ce pasiuni mai aveți?**

— Matematica, pentru că aveam un profesor deștept, și anatomia, pentru că vroiam să ajung doctor.

— **Poezie, matematică, anatomie. Fără, ați ales construcțiile. Dar, apropo, cum erau anii de studenție la Iași prin cincizeci și ceva? Poate aveți vreo întâmplare.**

— Uite, îți dau una. Stăteam cu încă trei colegi într-o cameră cu chirie și cu lemne, lângă Teatrul Național, motiv pentru care se spunea despre noi că sintem cei mai culti. Unul chiar era. Se numește Nicolae Ungureanu și este conferențiar la Iași. Deci, ne încălzeam cu lemne și lemnele se găseau greu. Ne cirpeam și noi cum puteam, astfel că milițianul de sector era cam tot timpul cu ochii pe noi. Ca să ne mai slăbească, vorbeam cu colegii despre proiecte în fața lui.

— **Nu înțeleg. Ce legătură avea milițianul cu proiectele?**

— Așteaptă puțin. De pildă, efortul din punctele de reazem, în construcții, se numește reacțiune. Noi ne întrebam pe scurt, cum mai stai cu reacțiunea și când auzea omul de așa ceva se îngăl-benea și sărea imediat: hai, hai, circulați. Și pleca primul. Pe urmă, era simplu, făceam rost de lemne.

— **E clar, cu lemnele stăteați bine. Cu ce mai stăteați la fel?**

— Cu florile. Se întrebau colegii de unde avem atâtea flori pentru toate fetele din facultate.

— **Și de unde le aveți?**

— De pe peluza din fața teatrului. Aveam să le dăm chiar și actrițelor.

— **După facultate care a fost primul oraș în care ați lucrat?**

— Bacăul, dar n-am stat mult, că am plecat la Onești.

— **Cum era Oneștiul în 1959?**

— Un sat în care se construiau primele locuințe.

— **Voi trece restul amănuntelor dumneavoastră biografice în caseta interviului, așa că vă rog să-mi spuneți ce este nou aici, pe șantierul acestei mari investiții a țării, Combinatul petrochimic Midia-Năvodari, unde v-ați instalat și biroul de director general al trustului, deși mai răspundeți și de alte peste treizeci de investiții pe lângă cea menționată?**

— Nou e totul sau aproape totul. Tot ce este mai modern în construcțiile industriale din punct de vedere al tehnologiilor de execuție.

— **De exemplu.**

— Observi care este poziția șantierului: lângă mare. Ei bine, am smuls din mare o suprafață de 100 de hectare de teren prin hidrorambleiere. Un volum fantastic de muncă. Șapte milioane metri cubi de nisip. Apoi, consolidări cu coloane de balast. Până la ora actuală am băgat peste 30 000 de asemenea coloane pentru consolidarea terenului. Am fundat rezervoare direct pe nisip. Turnări pe nisip s-au mai făcut doar în puține locuri în lume.

— **Ce este dincolo de beton, de fundațiile făcute direct pe nisip?**

— Cum v-am spus, o muncă fantastică. O imensă satisfacție (cuvintele le-am luat tot de prin reportaje, dar să știi că este adevărat) profesională. Un pământ gol, sterp care prinde viață. Chestie care nu se mai măsoară în tone. Este, de fapt, satisfacția vieții, a muncii de constructor. Gândiți-vă ce șansă extraordinară am avut eu, moldovean, dar nu prea liniștit, să fac șantiere navale sau mai nou combinate petrochimice. Am avut bucuria în acești ani să vorbesc cu președintele țării, pentru că întreaga renastere a industriei constănțene, ca și a întregii țări, se leagă de numele acestui mare bărbat. Am avut prilejul să-i explic cum gîndesc o construcție, o soluție. M-a impresionat logica și rațiunea secretarului general al partidului, receptivitatea la tot ceea ce este nou, curajul său, curaj pe care îl vrea al tuturor, puterea sa de a îndrăzni.

— **După cei 22 de ani de șantier ciți aveți dumneavoastră, ce credeți că este curajul?**

— Să treci peste îndoielile tuturor, deci și peste ale tale cu argumente științifice. Să nu te strecuri. Sînt mulți sfătuitoari deștepti care te pot opri din teama de a nu fi ei întrebați în cazul unui esec.

— **Este limpede din ceea ce îmi spuneți că acest curaj nu presupune și hazard.**

— Hazard în tehnică? Haida de! Cui îi folosește? Pe banii cui? Este vorba de curajul întemeiat pe adevăr. Să calculezi totul foarte bine. Să ai intuiție și fantezie, dar în limita calculului tehnice. Curajul fără responsabilitate nu face doi bani, dimpotrivă, dăunează.

— **Lucrați nu numai cu soluții tehnice, ci și cu oameni.**

— Mai ales cu oamenii. Soluțiile sînt ale lor. Oamenii m-au ajutat, de la ei am învățat. Uite, de pildă, la Suceava am construit, eram doar inginer, Combinatul de celuloză și hîrtie și Combinatul de industrializare a lemnului. De la primul cui, pînă la predarea integrală. A fost perioada în care am învățat meserie cu adevărat. Revin și îți spun că iubesc oamenii, pe cei de curaj și nu vedetele. Am fugit întotdeauna de vedete care au întotdeauna pretenții mari și fac treabă puțină. Este motivul

pentru care îmi și apăr oamenii, muncitori, ingineri, la care țin. În oala mea cu bors, numai eu bag mina.

— **Sînteți un tip comod sau unul care deranjează?**

— Nu sînt deloc comod, ci dificil. Cafîr. Țin la ale mele pentru că le cumpănesc bine și am argumente. Am lucrat la Slatina, în '63, în prima etapă de construcție a uzinei de aluminiu. Atunci m-au injurat mulți, deși am muncit enorm și, zic eu, și bine. Am plecat de acolo, dar timpul a confirmat că am avut dreptate. Neștiutorul nu poate fi convins decît cu autoritatea profesională și cu responsabilitatea.

— **Ar reieși din toate acestea că sînteți un tip de luptător.**

— Într-adevăr, îmi place să lupt. Cînd toate sînt pe roate, te blazezi. Atunci este loc pentru mai mult, dar unora le place apa caldută. Probleme ai mereu, viața nu este la fel în fiecare zi și adevărul acesta nu l-am descoperit eu, dar îmi place să țin seama de el.

— **Vorbești ceva mai devreme de oamenii de pe acest șantier, aproape 7 000. Cum trăiesc ei?**

— Bine, însă ne batem și muncim pentru asta. Iată că proiectul legii privind îmbunătățirea retribuiri după cantitatea și calitatea muncii are în vedere tocmai acest adevăr că acela care muncește mai mult și mai bine trebuie să cîștige pe măsura muncii lui. Desigur, ei, oamenii de pe acest șantier, pot să trăiască și mai bine. Eu visez să am pentru ei cluburi, locuri de agrement. Pentru ei și nu pentru mine. Unii cred că în postul de director general mîncînci mai mult. Nu este adevărat, nu poți minca decît tot o singură friptură ca și ceilalți.

— **Mi-ați spus ce visați. Spuneți-mi acum și ce au oamenii trustului.**

— Aproape 5 000 de locuri în cămine, 800 de apartamente și mai construim încă 700, cantină. Ne zbatem să facem și o sală de sport, vrem să facem și un teren de rugby, fiindcă echipă avem, am mai vrea și un bazin de înot, dar iată că iar am ajuns la dorințe.

— **Toate acestea costă. Cu ce bani le puteți realiza?**

— Cu economiile rezultate din organizarea de șantier.

— **Cum se poate vorbi de creșterea productivității muncii pe șantier?**

— De organizare am vorbit. Mai sînt disciplina, tehnologiile de execuție moderne, dotarea datorită acestora, față de 1971, am dublat producția. Este adevărat că în privința dotării cu utilaje de mare capacitate se mai pot face multe lucruri bune. Aici se poate vorbi de scurtarea perioadei de omologare a utilajelor respective. De pildă, pompa de beton s-a omologat în cinci ani. E prea mult pentru ritmul rapid în care se dezvoltă industria noastră.

— **Cu ce stare de lucruri nu vă puteți obișnui?**

— Cu lipsa de pricepere și de înțelegere a unor. Nu-mi dau seama cum se poate ca unii specialiști, cu care statul a cheltuit bani serioși ca să gîndească și să aplice totul în practică, șovăie cînd e vorba de nou.

— **Cîtă vreme stați pe șantier?**

— Nu sînt de principii muncii așa zis eroice. Erou de operetă. Stau cît e nevoie și cînd simt că îi incurc pe alții, plec. Unii îi mai apreciază pe conducătorii de unități după numărul de ore petrecute în unitate și nu după ce rămîne în urma lor. Stai ore în șir, consumul nervos este enorm și a doua zi trebuie să fii proaspăt. Lucrează fiecare cît trebuie, pentru că fiecare are viața lui. Cui folosește să țin oameni

fie peste program, fie duminica, cînd nu fac nici prea multă treabă, iar a doua zi sînt obosiți.

— **Revin la acest gigant care este Combinatul petrochimic. Cum va arăta?**

— Combinatul încorporează 27 de fabrici. Primele probe vor începe la sfîrșitul acestui an.

— **Am aflat de o acțiune inițiată de trustul pe care îl conduceți, acțiune intitulată „Nova”. În ce constă?**

— Mai precis, în ce a constat. Mă explic. Era un colocviu, un schimb de idei privind aplicarea de tehnologii de execuție deosebite care conduceau la un spor de productivitate. Se ținea sîmbăta și duminica și veneau toate firmele de construcții din țară. Ei bine, duminica, în încheiere se făcea un fel de masă tovarășească. Au fost unii care n-au văzut decît masa tovarășească și astfel că inițiativa s-a dus pe apa sîmbetei, mai exact pe apa duminicii. Ultima a fost acum doi ani pentru că nimeni n-a văzut cîștigul.

— **Îmi mărturiseați la început că, în timpul liceului, visul dumneavoastră a fost să ajungeți medic. Iată însă că unii dintre oamenii de pe șantier spun că uneori sînteți cam aspru...**

— Ai vrut să zici dur...

— **N-am vrut, dar poate fi și așa. Cum s-ar fi împăcat medicina cu această asprime?**

— Să-ți spună mai întîi unul din acești oameni dacă n-am fost cinstit cu el.

— **În numele cîstei față de cineva se și poate greși.**

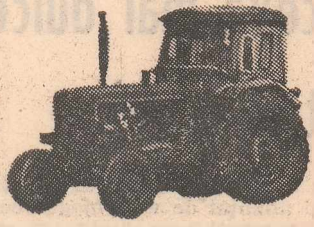
— Se poate, dar încerc să țin mereu cumpăna dreaptă. Cînd spun că sînt cinstit față de un om, nu vreau să-mi ascund cine știe ce vinovății. Viața de șantier este aspră. Oamenii aceștia au venit în majoritatea lor de la țară. Unii mai devreme, alții mai de curînd. Cu toții au devenit muncitori. Și asta presupune în primul rînd disciplină și conștiință de muncitor. Nu eu sînt dur, ci viața noastră este dură. Altfel nu construiești. De multe ori n-ai timp să-ți explici fiecăruia de ce trebuie să facă un lucru acum și nu mai târziu și dacă el se codește, desigur că mai ridici și glasul. Este vorba în ultimă instanță de o asprime pe care mi-am impus-o mie însumi.

— **Cum se manifestă la Trustul de construcții chimice Constanța conducerea colectivă?**

— Așa cum prevede legea. Există un comitet al oamenilor muncii, se fac propuneri, se discută, se votează. Dar nimeni nu se supără dacă propunerile bune se aplică imediat în procesul de producție, pentru că nimeni nu este oprit să gîndească. Vreau să spun că dincolo de mecanismul conducerii colective, mai bine spus direct implicată în acest mecanism se află dorința oamenilor de a munci mai bine, întîi pentru că viața lor, calitatea ei ține de calitatea muncii prestate și pentru că nu le este cîtuși de puțin indiferentă firma. Nu este puțin lucru să spui că pînă acum zece sau cincisprezece ani ai lucrat la ogor, iar apoi ai învățat să construiești șantiere navale sau fabrici. Mindria mea este și mindria lor. Și ca să nu mă faci demagog, am să concretizez și să-ți spun că în urmă cu cîtiva vreme am avut unele necazuri pricinuite de lipsa unor proiecte și a unor scule și am rămas în urmă cu planul. Am recuperat mult, foarte mult și ne străduim ca, din punctul nostru de vedere, combinatul să n-aibă de suferit, astfel ca probele să înceapă la sfîrșitul lui 1978. Cauza combinatului a devenit astfel cauza noastră, prin eforturile tuturor muncitorilor. Și asta, cred eu, înseamnă într-adevăr conducere colectivă.

RĂZVAN BĂRBULESCU

Ei, tractoriștii, acești mineri de la suprafață

Tractoriștii — îmi spune Ilie Albu, președintele Consiliului intercooperatist și directorul S.M.A. Rojiște — sint ca minerii. Ei sint minerii de la suprafață, cu șansa soarelui, a văzduhului, a ozonului. Dar munca lor e aproape la fel de aspră, uneori aproape la fel de năprasnică, și unii și alții se bat cu pământul cu aceeași neosteneală, fie că sapă galerii spre adînc, fie că sapă spre soare, cantitatea de eroism, uneori, e cam la fel, calitatea eroismului, deseori, atinge — desigur, păstrînd proporțiile — cote identice, sau, mă rog, nu prea departe una de alta, cel puțin ca intensitate a dăruirii. Bine — zic — dar...

O bătaie în ușă. Intră secretara.

— E tot aici — zice.

Ilie Albu se încruntă. Încruntarea lui, ca o filfire de aripi de umbră, de parcă sprincenele-i negre și-au luat zborul prin aer, umple odaia micuță, biroul cit o cutie de jucării, în care stăm. E o odaie, într-adevăr, foarte mică (voi afla mai târziu și povestea ei), directorasca statură a lui Ilie Albu, bărbat voinic, cu umeri de taur, cu burtă falcică, dar puternică, fermă, abia încapă în golul pereților, abia încapă la masa de scris. Către mine, suzîndu-se:

— M-asteaptă cineva.

— Vă rog...

Intră o femeie între două vîrste, în port de țărăncă doljeancă, cu un of mare pe chip. Albu îi face semn spre un scaun. Femeia rămîne în picioare, în spatele scaunului, înclătîndu-se cu amîndouă mîinile de spătar.

— Nu i-ați dat transferul lui bărbatu-meu — zice, cu o voce subțire, dar grea, încercînd, abia stăpînită.

— Nu — zice Albu. Și nici nu i-l dau. Am nevoie de el.

— Și eu am nevoie de el.

— Îl ai destul.

— Cînd, noaptea?

— Păi cînd? El, ziua, nu trebuie să muncească?

— Tovarășe director — începe rar, cu eforturi de stăpînire, femeia — tovarășe director... (S-a așezat pe scaun, dînd a-nțelege că nu va ceda, că aici va rămîne, pînă va cîștiga ce vrea să cîștige.) Tovarășe director, pe ulița noastră sint paisele căși. Toți ăilăli se duc la fabrică, la Craiova, vin acasă ca oamenii, îi vîd pe la patru-cinci, pe lumină, îi vîd pe prispă, se spală, se berberesc la oglindă, mai ies prin curte, mai vîd de vite, mai dau o palmă copilului, seara se duc la bufet, numai al meu nu-i ca ei. Noaptea, cînd vine, eu dorm. Cînd pleacă, eu dorm, că pleacă pe beznă, cînd dorm și cîinii. Nici cîinii nu-l simt. Mi-l luați și duminica. Eu n-am bărbat. Vă rog eu frumos, tovarășe director, dați-i transferul, să se ducă și el la fabrică, să aibă și copiii, că am patru, tată, să fiu și eu ca femeile ălelalte.

— Ia, zi-mi, face Albu (și parcă vocea lui nu mai e atît de rotundă ca adineaori), ia, zi-mi, Mărio, dumneata de ce nu vrei să înțelegi că nu se poate? El a înțeles.

— Păi el, zice femeia (și nici vocea ei nu mai e atît de rotundă, ceva s-a spart, niște cioburi rid, niște cioburi plîng, și peste toate plutește o mare mirare), păi el, dracu' să-l pieptene, zice că îi convine aici, că-i place, ce Doamne iartă-mă i-o fi plăcînd?

— Lasă — zice Albu — mai vorbim noi.

— Păi să știi c-o să mai vorbim.

Femeia pleacă, cu un fel de ușurare pe chip și în ființa-i deodată mai sprîntenă. Știa, desigur, că n-o să cîștige, dar cel puțin și-a vărsat năduful.

Tractoriștii, zice Ilie Albu, sint ca minerii. Niște mineri cu șansa soarelui, mai puțin cu cea a nopții. Ei dorm mai puțin. Ei se scoală la 3—4 din noapte, ei se întorc acasă la 10—11 din noapte. Și asta nu o zi, nu un anotimp, ci toate. Dar iarna?, zic. Stai să vezi, îmi retează Albu, Va să zică, ei intră-n campanie cînd e încă zăpadă, în prag de februarie. Pătrund în cîmpul virgin, cu albe ierburi de nea în care din toamnă n-a pășit vietate,

nici aburii răsuflării de om. Deci ei intră-n campanie cam pe 1 februarie și sfîrșesc prin noiembrie sau decembrie, de obicei prin decembrie, cînd soarele s-a făcut prea mic, cînd el nu mai poate cuprinde niciun cîmpul zilei, iar cîmpul de lut a încrămăntat zăpezi. Deci ei sint cuprinși, cu ființa lor și cu truda lor, în întreg spectacolul cosmic al trecerii anotimpurilor, cuprinși, desigur, prin însăși condiția lor de țărani, aceeași de veacuri, aceeași la toți țărani, dar ei sint cuprinși în acest spectacol mai mult, mai adînc decît toți țărani. Fiindcă așa este munca lor. Fiindcă așa, mai ales, e aici, pe nisipuri, aici sintem în zona nisipurilor, în hotarul faimoasei „Sahare oltene”, cele șase cooperative agricole ale consiliului intercooperatist (Rojiște, Bratovoiești, Gioroc, Timburești, Mîrșani, Dobrești) își înfig vetre mari în nisipuri, iar nisipurile, ca să ne facă grije, cer o astfel de campanie de durată, întinsă pe trei anotimpuri, ba rupînd o felie și din cel alb. Deci ei, din februarie în decembrie, trag tare, trag zi-lumină, dar o „zi-lumină” cu rădăcinile și frunzișul pierdute-n noapte, ei se scoală la 3—4 din noapte, ei se culcă la 10—11, ceasul vieții și-al muncii lor se învîrte nu după ceas, ceasul lor e un ceas astral, una din limbi e Lucafărul, semnalul trezirii, cealaltă e Cloșca cu pui, semnalul somnului iepuresc între două brazde. Fiindcă munca, aici, pe nisipuri, e cea mai grea, nisipul atacă fierul, brazdarele se tocsec, se fac iuți și lucii, apoi se macină, utilajele se strică des, trebuie mereu să te oprești, să dregi, să schimbi (dacă ai cu ce!), trebuie deci să pierzi niște ceasuri, mai trebuie ca, într-o zi, măcar un ceas să întrefii mașina, ca să previi neprevăzutul, apoi, în luptă nu cu nisipul, ci cu timpul, trebuie să tragi din greu, mai tare, ca să recuperezi și ceasul acela, și celelalte. Se muncește greu în nisipuri, trebuie să inhami un tractor la două mașini, unde mai puțin că tractoarele, des, se răstoarnă. aderența lor la nisip e slabă, încă se-asteaptă mult promisiunile utilajele pentru nisipuri, cu pneuri late, ca să adere bine. Deci, alt timp irosit, care trebuie recuperat, smuls din timpul care-a rămas, și asta numai printr-un efort, printr-o încordare mai mare. Se muncește greu în nisipuri, nu-i vorba numai de nisip, ci și de climă, aici e o climă abrașă, imprezvizibilă, cu o densitate a oscilațiilor foarte mare, primăvara asta a plouat cite șaispe ceasuri pe zi, mii de hectare au fost sub apă, efortul recuperării a fost mai mare ca niciodată, aici perioadele optime sint foarte scurte, deci foarte aglomerate de muncă, și dacă mai vin și furtunile de nisip, de nisip zburător, despletit de vînt peste pămînturi și peste oameni... Dar stai, tovarășe Albu, zic, te-am întrebât mai adineaori ceva, dar m-ai purtat cu vorba, nu mi-ai răspuns. Te-am întrebât: dar iarna? Există totuși și iarna, atunci vă odihniți... Ilie Albu mă privește cu ochi mari. Nu știu dacă acceptă ideea, se pare că nu, observ mai curînd efortul de înțelegere. L-am scos, cu întrebarea mea, dintr-ale lui, și acum pare uimit, derutat, ca un navigator debarcat pe un alt tărîm. Cum adică, iarna?, zice. Cum adică, iarna?, repetă. Păi, zice, iarna e epoca cea mai grea, iarna, din decembrie în februarie, trebuie reparate și pregătite toate mașinile și utilajele, două sute și ceva de tractoare, 65 de „Glorii”, peste 1000 de mașini agricole de tot felul, adică tot ce trebuie pentru primăvară, vară și toamnă. Ai fost vreodată, mă întreabă, iarna, într-o S.M.A.? Nu, n-am fost. Ai văzut vreodată cum se lucrează, iarna, la repararea mașinilor, nu în marile S.M.A.-uri, care au vaste și moderne ateliere, ci în cele ce încă n-au, în care adeseori se muncește sub cerul gol, sub zero grade, cînd mina, deger, se lipește de fier? Nu, n-am văzut. Știi că și iarna sint tractoare pe cîmp, la fertilizări, la împrăștiere de îngrășăminte? Da, asta mai știam.

Deci, tovarășe Albu, e greu. Nu, zice el, n-am spus că e greu, am spus doar

că tractoriștii sint ca minerii. Bine, zic, dar munca minerilor, care, cred eu, e totuși mai dură, e înscrisă precis între niște ore, după care oamenii se duc acasă, pe cînd bărbatul Măriei... Ce-ar fi, totuși, să-i dai transferul, femeia părea tare amărîtă... Nu pot, zice Albu, mie îmi crapă buza după oameni, cum să-i dau pe cei pe care-i am? Știi dumneata că la vremea recoltei eu sint în pom? 65 de tractoriști urcă pe „Glorii”, deci 65 de tractoare, absolut necesare la întreținerea altor culturi, zac fără om. S-a luat o foarte bună măsură, aceea ca toate cadrele S.M.A.-ului, ale C.A.P.-urilor, inclusiv membrii cooperatori, să învețe tractorul. Asta, ca să acoperim toate urgențele în epoca recoltei. Și, deopotrivă, ca să-i asigurăm tractoristului „un schimb”, o mină mai odihnită, cînd mina lui nu mai poate. Numai că tractoristul, ca orice meseriaș, greu își dă scula pe mina altuia. O dă doar atunci cînd puterile nu-l mai țin, altfel rămîne cu ea pînă la miezul nopții, sau o dă doar atunci cînd nu mai are ce face, cînd trece de pe tractor pe „Glorie”. E scula lui, e piinea lui, dacă i-o strică ăilălit, cel ce abia s-a dedat cu ea? Problema, desigur, este soluționabilă în viitor, cînd învățaceii de astăzi vor deveni maeștri, dar pînă atunci...

Dă-mi, zic, tovarășe Albu, niște nume de tractoriști, de frunțași. Păi, zice, notează: Dan Florea, Ion Dinescu, Petre Stănuță, Constantin Preoteasa, Constantin Rotaru, Vasile Mieiță (asta-i mecanic de întreținere), Florea Nină (asta-i policalificat, e și strungar, și electrician, și sudor, știe să facă de toate), mai notează, te rog, și niște șefi de secție, notează-i pe Dumitru Avram, pe Nicolae Vrăjitoru, pe... Dar stai, să nu uit: scrie, te rog, că oamenii ăștia au dat, în cincinalul trecut, beneficii de 24 milioane de lei. Așa, ca o nostimadă, cum vrei s-o iei, deși chestiunea e cit se poate de importantă, notează că noi,ăștia din Rojiște, am dat, pe țară, oul cu cel mai mic preț de cost. (Avem pe raza consiliului și un mare complex avicol.) În cincinalul ăsta, în primii doi ani, am dat beneficii de 17 milioane de lei. Dar vorbeam despre oameni. Să-ți mai spun nume?

— Aș putea sta de vorbă cu vreunul din ei?

— Cu care?

— Cu oricare.

Se duce spre geam, îl deschide, strigă:

— Bre, care ești acolo?

— Eu!, răspunde o voce, din fundul grădinii. (Toată curtea din spate a S.M.A.-ului e o grădină, fiecare palmă de loc e cultivată, de aceea e sediul mic, ca să fie grădina mare.)

— Vino un pic!

Intră pe ușă un bărbat între două vîrste, în salopetă de tractorist, ne salută cu un deget dus lenș la bascul murdar de ulei, așteaptă.

— Ce făceai acolo, Ioane?

— Beam apă, răspunde omul. Trecui pe-aici și intrai să beau apă.

— Dragă — zice, rar, Albu — și zici că vrei să-ți dai transferul?

— Omul face ochi mari, pălește, înghite în sec, privește spre Albu, privește spre mine, iar spre Albu:

— De ce, tovarășe director? De ce să mi-l dai? Ce făcui?

— Dînsul e soțul Măriei?, întreb.

— N-are importanță, zice Albu. Către el: — Dragă, noi lucrăm împreună din '71, de cînd s-a înființat Semeul, așa-i?

— Da, atunci ai venit dumneata director. De ce să-mi dai transferul? Pleci și dumneata? Mie îmi pare rău că pleci...

— Dînsul e soțul Măriei?, repetă.

— N-are importanță, repetă și Albu. Către el: — Tovarășu' vrea să te întrebă ceva.

Tovarășu' nu prea știe ce să întrebe. Tovarășu' totuși se decide:

— Aveți o muncă frumoasă, dar grea.

— Omul mă privește cam dintr-o parte. Propoziția asta o știe. A mai auzit-o, a mai citit-o. Altcieva?, par să mă întrebă ochii lui.

— Și chiar — zic — de ce nu-ți iei transferul, să te duci în industrie, să muncești la oraș, să vii mai devreme acasă?

— Și piinea cine s-o facă?

A zis „piinea” cu un glas care-mi răsună în inimă. A zis „piinea” ca și cum ar fi zis „țara”. Ca și cum ar fi zis „viitorul”, ca și cum ar fi zis „pace”, „socialism”, „bunăstare”. A zis „piinea” punînd în această vorbă nemaipomenit de mult soare, nemaipomenit de multă „țară”, nemaipomenit de multe înțelesuri, grele, înalte, cutremurătoare înțelesuri. Cînd a zis „piinea”, dincolo de fereastră, în spatele lui, nesfîrșite lanuri au început să capete reflexe de aur.

— Ce i-o fi plăcînd în munca asta a lui?, se miră, undeva, depărtat, o femeie. Dar, de fapt, nici ea nu se miră.

ILIE PURCARU

FLACĂRA INTERVIU

„Cînd spui Galați, spui combinat, dar și oameni!”

Convorbire cu tovarășul NICOLAE CONSTANTIN, prim-secretar al Comitetului județean Galați al P.C.R.

— Tovarășe prim-secretar, din datele pe care le-am cules pregătindu-ne pentru acest interviu reiese că județul Galați se situează la ora actuală pe locul al treilea în ierarhia județelor României socialiste, luîndu-se în considerație valoarea producției industriale. Cele 35 de miliarde pe care Galațiul le-a realizat în 1977 reprezintă totodată de 63 de ori cifra producției industriale a anului 1938 la Galați, ceea ce atestă o dimensiune greu de întîlnit în alte locuri, chiar în România de azi, a cărei dezvoltare gigantică o cunoaștem cu toții. V-am ruga să ne precizați în primul rînd dacă această creștere cu adevărat spectaculoasă va continua în următorii ani și care vor fi principalele sale direcții.

— Este bine să precizăm mai întîl că, deși județul nostru a ajuns la un nivel de dezvoltare la care creșterile sint într-adevăr spectaculoase, ritmurile anuale se mențin și în continuare ridicate. În 1975 Galațiul a realizat producția anului 1938 în 8 zile. Anul trecut aceeași producție se putea face numai în 6 zile. dar fără îndoială este mult mai greu să crești de la 35 de miliarde la 52 de miliarde, decît de la cîteva milioane la cîteva miliarde! Ați amintit de locul al treilea în ierarhia județelor, atestat prin valoarea producției globale industriale, a exportului și a mărimii fondurilor fixe puse în funcțiune, adică a investițiilor. În perspectiva sfîrșitului de cincinal, atunci cînd Galațiul va produce de circa 52 de miliarde lei, va trebui să ne revină locul al doilea între județele țării, excepțînd municipiul București, care ocupă un loc aparte. Trebuie desigur subliniat că ritmul mediu anual de creștere a producției industriale este la Galați de 15 la sută, cu 3,5 la sută mai mare decît cel pe țară, și România, e bine cunoscut faptul, este o țară avînd unul dintre cele mai ridicate ritmuri de dezvoltare! În aceste condiții, în 1975 Galațiul a participat cu 4,3 la sută la producția globală industrială a țării, dar în 1980 nonderea sa se va ridica la 5,2 la sută. La sfîrșitul cincinalului, după estimările specialiştilor, numai Bucureștiul și Brașovul vor produce mai mult decît Galațiul — și diferențele de dotare și tradiție industrială între aceste centre și județul nostru nu mai trebuie desigur încă o dată relevate, ele au fost și sint încă evidente.

— V-am ruga să ne trasați, în cîteva linii, specificul industrial al județului dumneavoastră.

— Se fac la Galați 5,7 milioane de tone oțel, adică aproape jumătate din producția țării, 5 milioane tone de fontă și exact 28 la sută din producția de nave a României — cifre la nivelul anului curent. Industria metalurgică reprezintă două treimi din forța industrială a județului, aici incluzînd Șantierul naval, întreprinderea mecanică navală și, din toamnă, o întreprindere pentru fabricat elice de nave, prima de acest fel în țară. Există apoi întreprinderi din specificul industriei chimice, industriei ușoare și industriei alimentare, fabrici de lapte, pine, bere, textile, de industrializarea cîrnii și un combinat avicol pe sistem industrial care produce circa 20 de milioane găini pe an. Fără îndoială însă, principala forță a județului, specificul său industrial aparte îl constituie Combinatul siderurgic, una dintre cele mai remarcabile

(Continuare în pagina 16)

DUMITRU GRAUR

INVĂȚĂMINTUL:

**Nu muncă mai multă,
ci efort de concepție!**

Interlocutor: profesor universitar doctor inginer **MIHAI GAFIȚEANU**, rectorul unității producătoare de calitate umană care este Institutul politehnic.

— Nivelul calității, al responsabilității dumneavoastră mă obligă la o întrebare pe măsură: care vă este concepția despre calitate în învățămînt?

— În țările care au un înalt nivel de dezvoltare, învățămîntul superior produce o elită profesională, o minoritate care va lucra cu o forță de muncă pregătită, atât profesional cit și ca nivel de trai. Noi, trăind și muncind în condițiile unei explozii de dezvoltare, avem nevoie de profesioniști superior pregătiți, dar care, totodată, să fie și mobilizatori sociali. De aceea, n-ar fi destul să preluăm un învățămînt modern de la alții, ci trebuie să ne concepem singuri un învățămînt care să

că în epoca noastră noutățile se perimă repede; iar absolvenții noștri de acum vor fi specialiști și în anul 2000. De aceea ținem seama că unele cunoștințe au o valabilitate generală, iar altele trăiesc mai scurt. Important este ca absolventul nostru să fie — atunci cînd va lucra în producție — harnic, disciplinat și receptiv la nou, curios față de nou. Numai așa îl putem asigura posibilitatea de a se recicla, posibilitatea de a ține pasul cu mersul vremii sale, de a corespunde calitativ cerințelor vremii sale.

— Dar acum, în timpul formării, cum țin studenții institutului pasul cu mersul vremii lor?

— Nu numai studenții, ci și corpul didactic, toată forța de muncă din institut este direcționată către realizarea de lucruri de mare importanță actuală. Dacă am să numesc o parte din ele nu va mai trebui să adaug nici un cuvînt explicativ. Institutul și-a asumat muncă de cercetare, proiectare și realizare a 80 de prototipuri de scule pentru regimuri grele de așchiere, pentru Combinatul de utilaj greu; a 25 tipodimensiuni de ventilatoare, pentru Întreprinderea de ventilatoare din Vaslui; a motorului cu metanol, pentru automobile, care, dealtfel, este realizat dar căruia i se mai aduc îmbunătățiri; a noi modele de panouri pentru construcția de locuințe, noi modele de castele de apă și a unor modele de baraje, de asemenea asigurate împotriva pericolului seismic; a aparatului electro-medical pentru recuperări funcționale (am și predat 6 prototipuri Spitalului de recuperare); a biostimulatorilor cardiace; a jocului de fotbal electronic, pentru Ministerul Turismului; a pompelor dozatoare cu membrană (care sînt o invenție a noastră); a unei stații pilot pentru prelucrarea deșeurilor textile nefilabile; a unor vehicule neconvenționale de transport, pentru uzipele Electroputere; a unui sistem național de irigații și îmbunătățiri funciare.

INDUSTRIA:

**Răspundem de calitatea
a 40 la sută din producția
de țevi a țării**

Interlocutor: inginerul **ONOFREI PARASCAN**, directorul marii unități producătoare de țevi și profile care este Întreprinderea metalurgică.

— Nivelul calității, a responsabilității dumneavoastră mă obligă, din nou, la întrebarea aceea esențială: care vă este concepția despre calitate?

— Concepția noastră a fost stabilită prin planul de stat: toată producția să fie de calitate superioară. Nu ne îngăduim să mergem pe două căi: numai produse de calitate întâia! Răspundem de 40 la sută din producția de țevi a țării și răspundem de calitatea unei game foarte mari de sorto-tipo-dimensiuni. Producem țevi și profile pentru construcții speciale. Livrăm mult la export. N-avem nici un fel de reclamații; însă avem o reputație foarte bună, așa numi-o reputație calitativă; și mai avem cereri afte de multe încît nu le putem face față. Produsele noastre se aliniază la toate normele de circulație internațională.

— Concret, cum ați ajuns la aceste rezultate?

— Anul trecut, la 14 septembrie, secretarul general al partidului, tovarășul Nicolae Ceaușescu, a făcut cea de-a patra vizită în Întreprinderea noastră. Au fost toate acestea prilejuri de a ne analiza munca noastră, puterile noastre, dacă vreți calitățile noastre, și, firește, de a ne face un program foarte precis și foarte exigent. Să dau câteva exemple, foarte concrete, cum mi-ați cerut! Nu asimilăm orice produs, ci numai produse de mare calitate și, implicit, de mare dificultate pentru noi: țevile noastre sînt sudate nu laminare, de aceea au pereții subțiri și, datorită nouă, beneficiarii nu mai bagă degeaba metal în pămînt. Ne perfecționăm mereu tehnologiile: acum, de pildă, folosim sudura cu curent de înaltă frecvență. Nu mai folosim calea percepției vizuale pentru testarea calității produselor, ci folosim aparatul de control nedestructiv. Dealtfel, tot sistemul de control al calității a fost reorganizat. Aparatură nouă și exigență sporită! Începînd chiar de la recepția materiei prime. Oamenii cu experiență practică au fost distribuiți la control. În programa analitică a învățămîntului de perfecționare a specialiștilor noștri, afte din control cit și din

secții, au fost introduse primele lecții legate numai de calitate. Colaborăm, cu eficiență calitativă, cu Institutul politehnic. Vom optimiza producția folosind programarea pe calculator. Ne-am însușit latura cantitativă. Putem acționa și acționăm liniștiți asupra calității. Pe noi, saltul revoluționar pe care ni-l cere partidul ne-a găsit pregătiți. Asta nu înseamnă că ne este ușor. Dar nu atît de greu ca pentru acei pe care nu i-a găsit pregătiți: pentru că, din păcate, sînt și astfel de unități, de colective în economia noastră.

Într-una din halele Întreprinderii metalurgice era agățată o lozincă: „Tovarășe, muncește cu gîndul la muncă și vei afla, fără să-ți propui, secretul reușitei în viață“. Am ținut s-o copiezi aici, pentru că nu suna nici învechit, nici exagerat, ci firesc, înțelept, c-un bun-simț contemporan. O lozincă de calitate.

COMERȚUL:

**Cea mai mare și mai modernă
hală comercială din țară**

Interlocutorul, mulțumită căruia am obținut informațiile din rîndurile care urmează: VIRGIL BORDEIANU, șeful Complexului comercial „Hala centrală“.

Cea mai mare (9 900 mp) și cea mai modernă — deocamdată — hală din țară. O investiție de amploare, intrată în larg obștească folosință cu vreo nouă luni în urmă: la 22 august 1977. Deci, o premieră comercială. Am spus data și locul, pentru că, exact de atunci, și exact de acolo, leul — unitatea noastră monetară — este mai cuprinzător. Adică, de atunci, acolo, acel care cumpără primește mai mult pentru fiecare leu pe care-l dă. Adică, de atunci, acolo, leul este cu putere mai mare de cumpărare. Și aceasta pentru următoarele motive foarte concrete:

Avînd cămări foarte mari și, unele, cu instalații frigorifice (numai în depozitul de frig pentru carne intră necesarul pe o lună al întregii populații a orașului); avînd furnizori numeroși și serioși (14 întreprinderi, cărora li se adaugă producătorii particulari); avînd gestionari care fac comenzi bine gîndite (să nu trecem cu vederea că gestiunile lor sînt de ordinul milioanei) — Hala înseamnă o aprovizionare centralizată și rațional dirijată, înseamnă o asigurare, pe termene lungi, împotriva dezechilibrelor, a absențelor de mărfuri. Cu alte cuvinte, pe lei lor, cumpărătorii primesc, acolo, și o cotă parte de certitudine. Certitudine care, coborîtă la nivelul prozai dar vital al tarabei, sună așa: „În permanență, de la 6 și 15 dimineața pînă la 20 seara, avem carne: de vită, de pasăre, organe (însă, de un timp, nu, în permanență, și de porc.“; „Avem mălai la discreție și sîntem bucuroși că în condițiile halei — bănuim că ajuți și preambalarea — mălaiul rezistă mai bine decît în magazinele vechilor prăvălii din Piața Halei“; „Tot la discreție și-n butoaie cu vizor avem brînză „Moldova“; „Lapte, brînză, smîntînă găsiți, de asemenea, în tot cursul zilei“; „Piinea, chiar și aceea neagră, este afte că rămîne de pe-o zi pe alta“.

Fiind proiectată de un profesionist cu gust și cu picioarele pe pămînt, avînd acoperiș, căldură, aer condiționat, vestiare, dușuri, halate albe chiar și pentru producătorii particulari; avînd fluxul de aprovizionare și acela de cumpărare bine gîndite, asigurînd preservecii (spălare, cîntărire, ambalare) și asigurînd accesul direct al cumpărătorilor la marfă; avînd un foarte solicitat restaurant cu autoservire (300 de locuri) și avînd vînzători intensivi școliiți — Hala înseamnă comerț de calitate. Cu alte cuvinte, pe lei lor, cumpărătorii primesc, acolo, și frumusețe arhitecturală, și ocrotire de vreme rea (cine n-a văzut piețele de după război, iarna, noaptea, pe ger, ori, toamna, pe ploaie, cu țărani adăpostiți sub mese, sub tarabe, îngrămădiți între saci, acela poate socoti că-i ridicol c-am început cu observația — de prisos, la prima vedere — că Hala înseamnă un acoperiș), și igienă, și grijă pentru timpul lor, și bucuria de a-și alege singuri marfa, și un contact blînd și chiar un sfat bun din partea vînzătorilor. În Hala centrală din Iași se practică un comerț care are de ce să mulțumească pe ambii parteneri ai contractului de vindere-cumpărare.

NELU IONESCU

MELA

**sau ceva mai dulce
decît zahărul**

Pînă la siropul alimentar extras din celuloză și anunțat de viitorologi, cercetătorii timișoreni s-au gîndit să exploateze un subprodus din industria zahărului, siropul rămas în urma cristalizării, numit melasă. Preocupările cercetătorilor în frunte cu inginerul Neguț Gheorghe de la Centrul de igienă și sănătate publică Timișoara s-au îndreptat în direcția valorificării resurselor existente în melasă: zaharoză 51%, săruri minerale 13%, aminoacizi 3% și alți componenți demni de luat în seamă. Studiile s-au fructificat într-un procedeu fizico-chimic de purificare a melasei din care a rezultat un produs superior denumit MELA.

— Tovarășe inginer, vă rog să ne spuneți ce este, de fapt, MELA?

— Acest produs se prezintă sub forma unui lichid siropos cu un conținut de glucide de 48%, elemente minerale 10%, substanțe protidice 8%, acizi organici 6% și alți componenți.

— Ați spus că MELA este un sirop alimentar. Ce calitate prezintă din acest punct de vedere?

— Am ajuns la această concluzie numai după testarea produsului pe culturi celulare. S-a demonstrat astfel lipsa totală a oricărei toxicități. Ca aliment pot afirma că MELA este superioară zahărului.

— Prin ce se susține această afirmație?

— Zahărul este numai un aliment energetic, MELA, pe lîngă valoarea energetică de 231,6 calorii/100 grame, mai aduce organismului uman valori biologice reprezentate prin microelemente, aminoacizi și pectide.

— Prin ce se particularizează acest nou produs dacă-l comparăm cu alimentele complexe existente?

— În afara conținutului mare de zaharoză, MELA se recomandă în mod expres cardiacilor prin cantitatea mare de potasiu din compoziția sa și prin acidul glutamic, element vital al metabolismului organic.

— Cred că este timpul să vă întreb; ce gust are acest aliment?

— Fiind un produs bogat în potasiu, are, evident, un gust ușor medicamentos. Poate fi comparat și ca aspect și ca gust cu mierea.

— Una din marile probleme cu care se confruntă orice aliment este conservabilitatea lui. Ce ne puteți spune în această direcție?

— Concentrația mare în substanță uscată (70%) constituie un factor conservant care împiedică dezvoltarea germenilor saprofiți. Din punct de vedere microbiologic conservabilitatea produsului este asigurată timp de 12 luni.

— Ca produs alimentar, MELA poate fi consumată ca atare sau poate fi utilizată și la realizarea diferitelor preparate?

— Comparația cu mierea se pare că mă va ajuta să vă răspund la această întrebare: sigur, MELA se poate consuma ca atare, la fel ca mierea. MELA mai poate intra în compoziția diferitelor preparate alimentare ca: blaturi pentru torturi, creme de lămie, piscoturi, prăjituri, înghețată, bomboane, marmeladă și chiar prepararea turtei dulci.

— Ce înseamnă pentru industria zahărului realizarea acestui nou produs?

— Producerea lui pe scară industrială nu reclamă investiții suplimentare. Ba chiar mai mult: acest produs se va realiza în perioada de remont a unei fabrici de zahăr, ceea ce va determina sporirea productivității muncii pe toată industria zahărului. Tot la capitolul eficiență, mai trebuie menționat faptul că, după calculele noastre, obținerea produsului MELA prin purificarea melasei va duce la realizarea unei economii de aproximativ 183,5 milioane lei anual pe industria zahărului.

— Cînd credeți că îl vom găsi pe piață?

— Tehnologia de fabricație nu comportă nici o dificultate, dar ultimul cuvînt îl are Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare care, sperăm, va urgenta producerea pe scară industrială a acestui produs superior, socotim noi, zahărului.

SORIN ENACHE

B

**Convorbiri
ieșene
despre
calitate**

răspundă nu cerințelor altora, ci acestora ale lumii noastre. Comanda socială nefiind dată la Viena, ori la Paris, ci la noi, trebuie să ne gîndim procesul, mersul spre calitate, singuri. Partidul ne dă coordonatele generale; politica locului de muncă, însă, trebuie să ne-o gîndim noi înșine. Fiecare om trebuie să gîndească. Pentru că dacă și-ai gîndit bine politica, ai rezultate bune, și ai ce raporta. Partidul ne cere să ajungem la un venit de peste două mii de dolari pe cap de locuitor nu prin muncă mai multă, ci printr-un efort de concepție.

— Și la Institutul politehnic din Iași, cum se realizează — concret! — această gîndire, această descoperire a politicii locului de muncă?

— Eficiența înțeală prin cantitate se obține mai ușor și se măsoară mai ușor; eficiența înțeală prin calitate e mai dificilă din toate punctele de vedere. Totuși trebuie s-o obținem. Au fost puse la dispoziția oamenilor din institut cele mai recente informații, relevate la congresele internaționale și-n literatura de specialitate, și li s-a cerut să imagineze scenarii de desfășurare optimă a propriei lor munci.

— Numiți-mi factorii de eficiență calitativă care acționează încă de acum în învățămîntul practicat la Institutul politehnic din Iași. Desigur, doar cei mai importanți.

— Unul este constituit de accentul pe care-l punem pe formativ. Sigur, și informativul are importanța sa, numai

Mă numesc **Petru Maier** și domiciliu în Timișoara, strada Alea Gornisților nr. 3, apartamentul 18. Vă rog să binevoiți a primi călduroasele mulțumiri ale mele și familiei mele pentru demersurile făcute prin intermediul revistei FLACĂRA în vederea situației mele locative. Vă încunostțez că, urmare a acestor demersuri, am primit o locuință cu două camere și dependențe, cu încălzire centrală, creindu-mi-se prin aceasta condiții de locuit civilizate, găsindu-mă astfel astăzi lipsit de griji și având posibilitatea de a mă angaja cu toate forțele și cu tot sufletul în munca pentru realizarea și depășirea planului de stat al întreprinderii în care lucrez — întreprinderea pentru prelucrarea lemnului din Timișoara. Rog, dacă este posibil, ca mulțumirile mele adresate revistei, organelor locale de partid și de stat cit și conducerii I.P.L. Timișoara să fie publicate în coloanele revistei FLACĂRA.

Din partea Consiliului popular al sectorului 2:

„Ca răspuns la scrisoarea adresată revistei FLACĂRA de către Maria Serbăcău din București, prin care solicită atribuirea unui spațiu corespunzător în urma demolării imobilului din Soseaua Ștefan cel Mare nr. 146, vă informăm: Comitetul Executiv al Consiliului popular al sectorului 2, în ședința din 4 martie 1978, i-a atribuit spațiul din strada Icoanei nr. 90, format din cameră, baie, bucătărie de 9 mp, cameră de serviciu și vestibul”.

Preocuparea pentru cartea veche este și la Tulcea, ca în orice colț al țării, una din condițiile esențiale ce dovedesc activitatea oricărui iubitor avizat de literatură. Din păcate, până în momentul de față, în noul și frumosul peisaj arhitectonic al municipiului de la porțile Deltei Dunării, nu s-a găsit locul alături de librăriile existente nici un anticariat. Dacă edilii municipiului ar avea curiozitatea să verifice o dată încărcătura trenurilor sau camioanelor cu așa-zisa maculatură — publicații, cărți, albume etc. — care ia drumul fabricilor de hirtie pentru rețopire, ar observa cu surprindere prezența unui foarte mare număr de cărți cu care orice bibliotecă modernă s-ar putea mândri. Nu mai adaug că fenomenul cultural al oricărui județ, se reflectă printre altele și prin preocuparea organelor de resort pentru cartea veche. Sperăm, în numele miilor de iubitori ai literaturii din Tulcea, să vă putem informa cit mai curând posibil de împlinirea acestui deziderat al nostru: înființarea acestui atît de necesar anticariat. (**Julian Filip**)

Primim din partea Întreprinderii de sere „CODLEA”, județul Brașov:

„Ca urmare articolului „COMERTUL CU FLORI”, publicat în nr. 21/1978 al revistei, solicităm a se publica o rectificare, în sensul că întreprinderea de sere „CODLEA” nu mai deține nici un magazin de vânzarea florilor în Piața Unirii din București, magazinul de care este vorba în articolul de mai sus fiind predat întreprinderii de sere „VITAN” încă din mai 1977, aceasta desfășurându-se produsele sub firmă proprie, lucru omis a fi observat de către autorul articolului”.

Din partea Municipiului București — Consiliul popular al sectorului 5:

„Referitor la scrisoarea adresată revistei FLACĂRA de către Ioanice Trocan, vă facem cunoscut că problema solicitată de acesta a fost rezolvată în mod favorabil: sus-numitul i s-a atribuit un apartament cu patru camere în strada Compozitorilor, blocul C 1, etajul 5, apartamentul 21, sectorul 7, București”.

Sintem un grup de tineri din comuna Clinceni, județul Ilfov și propunem prin aceste rânduri, forurilor în drept, analiza posibilităților înființării unei asociații sportive în comuna noastră. Această comună are o tradiție fotbalistică, de pildă, care a început de prin anul 1947 și a continuat, permanent, până în 1964, moment din care aici, la noi, nu a mai avut loc nici o activitate sportivă. De atunci ni se tot promite că se va face ceva pe această linie, dar totul rămîne numai pe hirtie. În momentul de față, tinerii acestei

comune sînt incluși în echipele de fotbal ale comunelor învecinate, cînd normal ar fi să reprezentăm comuna noastră, lucru pe care, sintem conșinși, l-am face cu pasiune și mai ales cu cinste. Sintem oameni disciplinați, încadrați în muncă, am dori ca educația noastră să se completeze și prin sport. În cursul anului trecut s-a amenajat un fel de teren de sport pe malul Sabarului, acesta este însă supus permanent degradării datorită inundațiilor. În momentul de față se susțin meciuri — neorganizate — pe terenul Școlii generale nr. 1, unde de cele mai multe ori sintem dați afară și trimiși să jucăm pe stradă. Ni s-a promis că în primele luni ale anului în curs situația se va rezolva, iată-ne însă în vară și nu se face nimic. Dorim să amintim că din rîndurile noastre s-a ridicat actualul jucător de la F.C. Bihor Constantin Bigan, și sint mulți dintre noi care am dori să-i urmăm exemplul. (Scrisoarea este semnată de un număr de 20 de tineri).

Vă prezentăm situația locuitorilor din străzile Bărbătescu Vechi, Sălaș și Calea Rahovei din București, sectoarele 5 și 6, datorată numitului Traian Ciucă din strada Calea Rahovei nr. 223, sectorul 6. Acesta crește anual circa 30-40 de porci în condiții ce contravin oricărui reguli sanitare, punindu-ne în pericol sănătatea, dezvoltînd un permanent focar de infecții. De asemenea, prin sistemul defectuos de preparare pentru porci, arzînd într-o sobă în aer liber diverse resturi, sintem învaluiți în fum și funingine, ca să nu mai amintim pericolul de incendiu existent în permanentă. Spre exemplificare, vă trimitem aceste două fotografii, reprezentînd, prima — în prim plan — crescătoria, iar în fundal clădirea albă a Creșei de copii de pe strada Bărbătescu Vechi, pînă unde ajunge mirosul; în cea de-a doua, așa-zisul depozit de alimente al crescătoriei, veritabil focar de infecții. Menționăm că ne-am adresat în mai multe rânduri atît Consiliului popular al sectorului 6, cit și Inspectoratului agro-zootehnic, pompierilor etc.; pentru exemplificare, vă trimitem în xerox un număr de 6 răspunsuri oficiale ale acestor instituții prin care fie că Traian Ciucă este somat să păstreze curățenia, fie propus pentru evacuare, fie amondat. Cu toate acestea, situația continuă să rămînă aceeași, spre disperarea noastră, a locuitorilor din împrejurimi. (În numele locuitorilor, semnează **Ioan Gheorghiu**).

Din partea Comitetului orășenesc Curtea de Argeș al P.C.R.: „La scrisoarea adresată redacției FLACĂRA de către **Stelică M. Bebeșelea** din comuna Corbeni, județul Argeș, prin care se arată că **dr. Gheorghe Gherghescu**, directorul Spitalului teritorial Curtea de Argeș, a săvîrșit o serie de abuzuri, precizăm următoarele: prin aplicarea decretului nr. 398/1977, la circumscripția medicală Corbi s-a redus un post de asistentă medicală; din analizele făcute de organele locale a rezultat că tovarăsa **Silvia Bebeșelea**, soția lui S.M.B., are cea mai mică vechime în funcția de asistentă, stabilindu-se să fie transferată la Spitalul teritorial Curtea de Argeș. În această situație, **Silvia Bebeșelea** a încercat în mai multe situații să rămînă în comună. În ultimă instanță a discutat cu directorul spitalului care i-a promis că o lasă pe post în comună, preținînd pentru aceasta un porc de 100 kilograme și suma de 1500 lei. Ca urmare, asistenta **Silvia**

devină un lucru uitat. Cînd vă scriu aceste rînduri soția mea plînge, plînge, da, aceasta e adevărul, nici acum nu-i vine să creadă că e în rîndul oamenilor și ținem să transmitem împreună, prin intermediul revistei dumneavoastră, cele mai calde mulțumiri acestui om.

Din partea Consiliului popular al municipiului Iași:

„Referitor la sesizarea tovarăsei **Maria Leu**, vă facem cunoscut că s-au stabilit următoarele: somarea tovarășului **Vlad Dănuțescu** în sensul de a desființa volierele, restrîngîndu-și activitatea în spațiul oferit de magazia propriu-zisă; desființarea anexei improvizate pe latura dinspre nord a imobilului, desființarea cuștilor pentru pășări de curte, în zona respectivă nefiînd permisă creșterea unor astfel de pășări”.

De ani de zile se discută în coloanele mai tuturor ziarelor despre calitatea sub orice critică a capsulelor de autosifon. În legătură cu producerea și desfășurarea către populație a unor mărfuri, alimentare și nealimentare, de calitate necorespunzătoare, există o Lege destul de recent promulgată, care prevede sancțiuni concret formulate, aplicabile atît unităților producătoare, cit și responsabililor acestora. Ce poziție a înțeles să adopte Inspectoratul General de Stat pentru Controlul Calității Produselor, în legătură cu calitatea necorespunzătoare a acestui produs destinat consumului public? Din partea forului răspunzător de producerea capsulelor au parvenit în presă, asigurări că a început livrarea la centrele de schimb, a unui nou tip de capsulă care nu se mai autodescărcă. A trecut atîta vreme, dar atît subsemnatul cit și alți consumatori, cit și responsabili ai centrelor de schimb, cu care am discutat, n-am întîlnit pînă acum nici măcar 1 — una! — capsulă de tip nou! (**R. Alexandrescu**, București).

În ziua de 29 mai, orele 11.45, aflîndu-mă la Filași pentru cumpărături, am vrut să intru în Alimentara cu autoservire din cadrul Complexului comercial dar ușa era închisă. deși în magazin mai erau circa 10 persoane. Cerînd explicații lucrătoarei care se afla în spatele ușii, aceasta mi-a arătat cu multă aroganță afișul lipit peste programul de funcționare al unității, pe care scria „Aveți ședință”. Am rugat-o frumos, civilizată, să mă servească cu o conservă, am încercat să-i explic că stomacul meu cere mîncare și nu ședință în timpul programului, lucrătorea s-a infuriat, a început să-mi adreseze cuvinte jignitoare, ajungînd să mă bruscheze. Am cerut condica de reclamații și atunci, un cetățean în haine civile, care s-a dat drept „șef de unitate”, mi-a dat conserva solicitată contra cost, refuzînd însă să-mi aducă și condica, pe motiv că „aș fi avantajat, primînd conserva în afara programului — ?! — că mi se va da condica numai după reluarea serviciului și că, dacă sint un derbedeu, să mă duc acolo unde îmi este locul!”. Tovarăși, vă rog să mă credeți că și acum, cînd vă scriu, tremur de indignare după ce am văzut și auzit ceea ce am văzut și auzit. Sint mîncător, mă întreb: de cînd trebuie ca un om al muncii să cerșească la poarta unui maga-

zin asupra căruia este dealtfel proprietar, ca și toți ceilalți, și asta pentru că un tovarăș director s-a hotărît să țînă ședință la 11.45? (**Gheorghe Dragu**, Întreprinderea Transformatoare mici, strada Uzinei nr. 2, Filași, jud. Dolj).

Din partea Consiliului popular al județului Vîlcea:

„Privînd scrisoarea adresată revistei FLACĂRA de către **Gheorghe P. Coconu**, din comuna Mateești, sesizînd că organele locale fac greutăți inițiativei unor cetățeni care doresc să introducă apă potabilă la școala și grădinița din comuna Mateești, satul Greci, vă comunicăm: în prezent, 5 gospodării, școala și grădinița sint alimentate cu apă potabilă... Pînă la 10 iulie a.c. toate gospodăriile de pe drumul comunal vor fi bransate la noua conductă. Pînă la 1 iulie a.c. s-a stabilit ca Centrul județean de proiectare și Secția gospodăriei comunale să locativă **Govora** să definitiveze studiile GEO și proiectul pentru a doua sursă de apă, care va asigura alimentarea a încă 50 gospodării. Nemulțumirile cetățenilor au fost provocate de atitudinea inginerului agronom **Marin Ion** și profesorului **Dumitru Diaconu** (cei doi inițiatori ai acțiunii, dar care ulterior s-au certat între ei — N.R.), precum și de faptul că Biroul executiv al Consiliului popular al comunei Mateești nu a preluat organizarea acestei inițiative și realizarea ei, cu asigurarea respectării stricte a normelor legale”.

Comitetul județean Galați al U.T.C.:

„La scrisoarea adresată revistei FLACĂRA de către **Aurica Tănase**, elevă la Liceul energetic Galați, vă informăm că cele două probleme pe care le ridică în scrisoarea sa au fost rezolvate în mod favorabil, astfel: 1. I s-a pus viza de flotant pe o perioadă de 3 luni de zile — fără să aibă nevoie de contract de subînchiriere, urmind ca la expirarea acesteia să se prelungească domiciliul flotant în municipiul Galați pînă la terminarea studiilor (liceu, facultate), sau în continuare ca om al muncii încadrat conform repartiției eliberate de Ministerul Educației și Învățămîntului. 2. Conform normelor în vigoare, în situația în care o persoană este întreținută de unul din membrii familiei sale, cum este cazul tovarăsei **Aurica Tănase**, nu mai este nevoie să se încheie contract de închiriere între gazdă și chirieș; ca urmare, Secția financiară a Consiliului popular municipal a anulat taxa de 400 lei care trebuia să o achite sora **Aurică T.**, pe anul 1978”.

● Anunțăm pe cititorii noștri care doresc să ni se adreseze personal în rezolvarea dilemelor oribile că o oot face în fiecare zi între orele 10-13 iar luni, marti și miercuri între orele 10-17.

● FLACĂRA nu în considerare scrisorile anonime. Scrieți-ne cit mai concis. Și nu uitați să vă iscăliți.

Poșta redacției

Florica Petre — Brăila. S-au dat indicații Oficiului de asigurări sociale și pensii să vă achite pensia ce vi se cuvenea pe lunile august, septembrie și octombrie 1977.

Petronela Rădianu — Iași. Ați fost ajutat să vă calificați în meseria de confecționeră la Întreprinderea de confecții Iași. Cursurile de calificare vor începe în a doua jumătate a lunii iunie.

Gheorghe Decu — București. Întreprinderea nu are calitate legală de a vă gira în vederea obținerii unui credit pentru construirea unui apartament proprietate personală în condițiile Legii nr. 4 din 1973. Vă poate gira numai o persoană fizică, nefiînd obligatoriu ca aceasta să vă fie rudă.

Ion Trandafirescu — Constanța. Sinteti inclus pe lista de prioritate a unității, urmind ca din cota ce o va

primi în acest an să vi se atribuie și dv. o locuință.

Nicolae Florea — comuna Blejești (Teleorman). Ați fost încadrat pe post de infirmier la spitalul Videle.

Corneliu Proiețea — București. S-au luat măsurile necesare de remediere a defecțiunilor blocului în care locuiți, stabilindu-se termenul de execuție în trimestrul III 1978.

Nicolae Bătușaru — Tohanu Vechi (Brașov). La solicitarea noastră, cazul dv. a fost discutat de către cei în drept. Ținîndu-se seama de starea sănătății dv., vi s-a schimbat locul de muncă, la lotizarea produselor.

Dumitrița Mitrofan — București. Comitetul executiv al Consiliului popular al sectorului 2 v-a aprobat extindere de spațiu.

MARGA NEDELEA

Trei prieteni

Directorul Alexandru Preduchin, directorul-comercial Gheorghe Andreoiu, inginerul-sef Vasile Toader. Trei prieteni. De fapt patru, cu Gheorghe Șerban, secretarul comitetului de partid

care au făcut lumină într-o fabrică de becuri

„Era către ora prinzului când instalația de asamblat tuburi fluorescente s-a pornit să meargă cum scrie la carte. Instalația asta e tare gingașă. De ce să n-o spunem drept, pînă atunci părea că nu vrea să meargă decît cum o taie pe ea capul, cînd mai bine, cînd mai rău, niciodată cum s-ar fi convenit ca să ajungem la producția zilnică normală. Oamenii se chinaseră destul cu ea, dar zadarnic. Se crease, aș spune, impresia că nu se poate mai mult, că nu se poate mai bine. Li convinsesem cu greu să mai încercăm, să nu ne lăsăm păgubași. Iar în ziua aceea se dovedise că am avut dreptate, fiindcă pînă pe la ora 14 deja făcuserăm vreo șase mii de tuburi, de două ori mai multe decît

reușiserăm în ziua precedentă. Munceau oamenii, transfigurați, și nu le venea să creadă. Și, curios lucru, nu mai vorbea nimeni. Fiecare dintre cei patruzeci de muncitori își făcea meseria atent, fără greșală, și mi s-a părut că ghicesc în ochii lor teama că dacă se vor opri, mașina va începe iarăși să meargă prost. Cred că mi se năzărise și mie același gînd, fiindcă înainte cu vreo jumătate de oră de a ieși din schimb, cînd a venit tovarășul Gheorghe Șerban, secretarul comitetului nostru de partid, ca să ne anunțe că după program avem o ședință, i-am spus că ar fi bine s-o amînăm, lucru cu care dînsul a fost de acord imediat. Dar ce credeți că muncitorii au plecat la 15, la ora cînd se termina schimbul? Am rămas pînă la șapte seara și am făcut în ziua aceea 13 000 de tuburi!”

Ceea ce-mi povestește Gheorghe Andreoiu, directorul comercial al întreprinderii „Romlux” din Tîrgoviște, s-a întîmplat la cîteva luni după transferarea sa în interes de serviciu de la „Steaua electrică” Fieni, unde lucra ca șef al serviciului producție. Tot în iunie anul trecut, mai precis în ziua de 17 a acelei luni, au fost transferați și Alexandru Preduchin, directorul co-

mercial de la „Steaua electrică”, și Vasile Toader, șeful secției mecano-energetice, unde primulul i-a fost încredințată la „Romlux” funcția de director iar al doilea a devenit inginer-sef. Au găsit aici, la „Romlux”, o întreprindere care mergea slab, care schimbase vreo șapte directori în cîteva ani și care simțea, iată, nevoia de a-l avea și pe-al optulea, ba, chiar o echipă întreagă, nouă, de conducere. La un an de la venirea lor aici, toată lumea e de acord că la „Romlux” lucrurile s-au schimbat mult în bine, o cifră cum ar fi aceea că pe primele cinci luni ale acestui an, spre deosebire de aceeași perioadă a anului trecut, s-a obținut un plus de producție în valoare de cincizeci de milioane, nereușind să arate decît în parte ce s-a realizat aici, de-a lungul ultimului an. „Cînd am venit, spune directorul Alexandru Preduchin, plecau 50—60 de oameni pe zi. Acum, au început să se întoarcă, lumea a început să vorbească despre „Romlux” ca despre o fabrică bună...” Cum s-a petrecut o asemenea schimbare în viața fabricii? Directorul de astăzi și cei doi prieteni ai săi, cu care lucrase la Fieni timp de zece ani, Gheorghe Andreoiu și Vasile Toader, sînt de acord că dintre toate dificultățile întîmpinate cea mai serioasă era starea de inerție și neîncredere în care intrase colectivul fabricii. Planul nu se îndeplinea întotdeauna, calitatea producției lăsa de dorit iar retribuțiile oamenilor erau pe măsură. Unii, după cum am văzut, nemulțumiți de această stare de lucruri, încercau să plece la alte întreprinderi. Alții, care nu vroiau să plece, se mulțumeau cu bani mai puțini dar și, evident, cu muncă mai puțină. „Adevărul, spune Alexandru Preduchin, este că am făcut și pe soacorele, n-aveam încotro — noroc că n-am fost niciodată oameni de birou — așa că nu ne-a fost chiar peste mîna”. Ceilalți doi, directorul comercial și inginerul șef, îl aprobă: „Stă, fiecare, cam două schimburi în fabrică”. Iar Gheorghe Șerban, secretarul comitetului de partid, adaugă: „Și înainte era un fel de socreală, dar, nu știu cum, dinafară, de la distanță, fără nici o urmă asupra oame-

nilor. N-aș vrea să-mi mai amintesc, dar au trecut pe-aici directori care pur și simplu se rătăceau prin fabrică, nu știau unde e o secție sau alta. Acum, să nu se supere, dumnealor exagerare în sens invers, la început se aveau toți trei, ziua și noaptea, aici. Pe urmă, de fapt pe măsură ce lucrurile s-au mai îndreptat, i-am convins că trebuie să se mai și odihnească și să facem cu schimbul, pe rînd, astfel încît și acum, la orice oră din zi sau din noapte, este imposibil ca unul dintre noi patru să nu se afle în întreprindere”. Simțind alături niște oameni dispuși să-i asculte la orice oră și cu orice problemă — în trecut fie zis, datorită acestui mod de lucru al conducerii fabricii, la audiențe aproape că nu mai vine nimeni — muncitorii au început să aibă idei și să lucreze cu inimă și cu spor. Maistrul Constantin Petrescu, de exemplu, a conceput cu oamenii săi un dispozitiv de inversare automată a focurilor la cuptoare, modern și eficient, nu ca înainte, cînd „unul fluiera iar altul începea să tragă la manivelă”. Printre acțiunile de autoutilitare ni se mai vorbește și de executarea unei bucle de reglare automată a presiunii oxigenului, care — pentru că s-a crezut că oamenii nu pot s-o facă — a fost prevăzută în planul de import și urma să sosească abia în anul viitor! Se pot găsi multe exemple de felul acesta, astăzi, la „Romlux”, întreprindere care în acest an n-a mai primit nici o reclamație privind calitatea produselor sale, spre deosebire de anii din urmă, cînd reclamațiile priveau valori de multe milioane. Iată opinia unuia dintre reglorii întreprinderii, Constantin Dumitrache: „Lucrez aici din 1973. E adevărat că „Romlux” era o problemă. Chiar la linia de asamblare unde muncesc eu și care a făcut cele mai multe becuri în fabrica asta, oamenii cîștigau între 1 200 și 1 600. Acum se iau cam 2 600—2 700. Așa mai merge. Să fiu cinstit, îmi pusesem și eu în gînd să plec. N-am fost lăsat, că altfel aș fi făcut-o, și mi-ar fi părut rău”.

DUMITRU ELIADE ■

De ce sint menajați acești paraziți?

Printre cei care ne-au scris în ultima vreme se numără și Ana Savu din București, o bătrînă de 77 de ani, după cum spune, pensionară, domiciliată în Calea Ferentari nr. 72, alea A, bloc 10, scara B, etajul 1, apartamentul 12, care se plînge că este pur și simplu terorizată de către colocatarii de apartament. Este vorba de o familie, Dincă. Ana Savu deține o cameră, bucatărie și cămară. Manda Dincă, titulara celui-lalt contract de închiriere — și ea, la rîndu-i, pensionară — împreună cu fiul, Aurel, cu nora, Angela, și cu doi nepoței ocupă alte două camere, bucatărie și cămară. Baia și holurile sînt în folosință comună. Amănunt banal, desigur, această *folosință comună*. Cu condiția însă ca — oricine ar fi — cei ale căror biografii cuprind un asemenea amănunt să fie, atît, dar numai atît: oameni civilizați. Atribuit, din păcate, cu totul străin, în multe împrejurări, celor din familia Dincă — ne asigură scrisoarea amintită, așa cum, dealtfel, și reporterul avea să-i audă susținînd pe aproape toți din cetățenii aparținînd aceleiași asociații de locatari, cu care a stat de vorbă, oameni care au prezentat fapte cunoscute, fapte grave ale celor trei, aflați, de lungă vreme, într-un „război” meschin, inegal și nedrept cu bătrîna de 77 de ani, și nu numai cu ea.

În 1976 Ana Savu i-a chemat în judecată pe cei trei colocatari ai săi, pe motiv că îi fac viața imposibilă. Din sesizarea sa precum și a comitetului asociației de locatari, coroborate cu depozițiile a mai multor martori, instanța a reținut că inculpații Dincă Manda, Dincă Angela și Dincă Aurel *prin comportarea lor au împiedicat pe reclamantă să folosească în condiții normale dependințele comune ale apartamentului; i-au stricat soneria, au incuiat-o în bucatărie încît a fost nevoită să apeleze la vecini; au făcut dese scandaluri prin care au tulburat liniștea în apartament și în bloc, s-au bătut și insultat între ei chiar ș.a.* Prin sentința penală nr. 943 din 21 aprilie 1976 a Judecătoria sectorului 6 cei trei erau condamnați la *cîte trei luni închisoare*. Este adevărat, ei n-aveau să execute pedepsele întrucît — cum se constata în chiar amintita sentință — acestea erau grațiate. Tot în acel an, la aceeași judecătorie, s-a derulat și un proces civil în care Ana Savu — pentru același soi de fapte și pricini — cerea evacuarea circotașilor săi vecini de aparta-

ment. Instanța a dispus în adevăr evacuarea, prin sentința civilă nr. 3356. Hotărîrea a rămas definitivă la 12 noiembrie 1976 cînd Tribunalul municipiului București respingea recursul.

Ceea ce era firesc să se întîmple însă nu s-a întîmplat. Familia Dincă a rămas de atunci pînă acum netulburată și fără să-și schimbe năvaurile, în același spațiu locativ.

Joi 8 iunie a.c. am intrat pe tîhnita alei din Ferentari. Am stat de vorbă cu mai mulți cetățeni care cunosc lucrurile. Iată ce am aflat. *Ion Jucan*, ap. 11, sc. B, la același etaj, cu Ana Savu și ceilalți de la ap. 12 (pe fiecare palier sînt două apartamente față-n față): Am crescut aici, avîndu-i vecini pe Relu Dincă și pe mama sa. Cu el am fost coleg de clasă pînă într-a opta, că n-a mai urmat. Am crescut împreună. Îmi pare rău că a ajuns în situația asta. Și eu cred că spațiul e cam vinat. Mai pot să vă spun că împreună cu ei a stat mereu cineva. Discuții au fost și cu locatarii anteriori. E adevărat că or fi tulburat și liniștea publică. Relu are faimă de bișnițar. L-au vizitat și cetățeni străini. A fost reținut de mai multe ori pentru cercetări de către organele de miliție cu care se are nici prea rău, nici prea bine. El iese mereu basma curată. E drept să vă spun, de asemenea, că, la proces, maică-mea a fost mai întîi martor al acuzării, apoi al apărării. *Ana Bălteanu* și *Maria Ursu* (fiică), ap. 10, parter: Toți cei care au stat cu ei, de douăzeci și ceva ani, au avut necazuri. Mulți au plecat numai să scape de asta. Pe 12 mai iar a fost bătaie. Ana Savu s-a refugiat la noi. Nu se putea ține pe picioare. Avea un cucui în frunte cit o jumătate de măr. Ne e și teamă să vă povestim... sînt capabili de orice. *Ion Pitaru*, ap. 9, parter: Neamurile Anei Savu au încercat un schimb de apartament cu Dincă și au fost refuzați. Aurel Dincă, dacă nu vrea să muncească, e treaba lui. Băiatul n-a deranjat pe nimeni. *Ștefan Geac*, pensionar, fost maistrul la întreprinderea „23 August”, fost arbitru internațional de fotbal — cum ține să menționeze — președintele asociației de locatari: Nu știm ce să ne mai facem cu acest om (Aurel Dincă — n.n.) că provoacă numai scandaluri. Nu se poate abține. Se bate și cu nevasta mereu. Pe Ana Savu o insultă, o lovesc... E cunoscut bișnițar. Au relații de afaceri dubioase cu tot felul de perso-

ne. Odată eu am chemat miliția, că intraseră la ei niște străini, și toți din jur știu despre ce e vorba. Totdeauna ei scapă însă și nimeni nu mai înțelege nimic. *Tudor Șerbănescu*, ap. 18, sc. C, pensionar, președintele comitetului de cetățeni din circumscripția electorală 35 a sectorului 6: Stau aici, ca foarte mulți, de 25 de ani. Manda Dincă și-a crescut fiul singură, muncind din greu. Dar lui, cartea nu i-a plăcut, că doar și eu am fost muncitor o viață-ntreagă și-ai mei sînt ingineri. Cu unul dintre ei a fost coleg. Aurel s-a apucat de prostii. Pe cînd era adolescent venea maică-sa să se plîngă că o bate să-i dea jumătate din pensie... Așa a ajuns ce îl știe toată lumea: bișnițar, unul care fuge de muncă cinstită. Acum o terorizează pe Ana Savu. Au pătît la fel și cei care au stat acolo înainte ei. Mai mulți. Toți cetățenii cinstiți și pașnici de aci vrem să scăpăm de rușinea pe care ne-o face. Vrem să avem liniște.

În apartamentul 12 am găsit-o pe Ana Savu cu necazurile și spaimile ei. Manda și Angela Dincă mi-au spus că ei toți sînt victimele răutății bătrînei care ar mai fi și destul de voinică — ridicolă și amară insinuaire! — încît le pune în primejdie securitatea. Angela Dincă face un vizibil efort de voință ca să revină la un ton civilizat de la cel spre care o prăvălise uimirea formulată prin: „Cum de ați ajuns dumneavoastră tocmai la noi?” Și, culmea, la 12 mai a amendat-o miliția tot pe ea. Aflu apoi că un executor judecătoresc a fost cîndva aici. Le-a spus că nu-i dă nimeni afară, dar să se mai potolească și ei. „Ne-a chemat și la judecătoria și tot așa a zis. A fost tare cumsecade”. Aurel Dincă e plecat la serviciu, la I.C.A.B. Nu s-a întors nici la ora 18, cînd plec de pe alea liniștită în aparență. În stația lui 23 mă salută veselă Angela Dincă. E dichisită cu vizibilă grijă. Se duce în oraș să-l întîlnească pe Aurel, care i-a telefonat acasă.

A doua zi, la I.C.A.B., aflu că Aurel D, este *cititor*. Desigur de contoar. Și mai aflu că n-a dat pe la serviciu de la 1 iunie. A lipsit și în alte rînduri de la lucru. A.D. are un carnet de muncă abia început. La 28 de ani n-a muncit nici 20 de luni. Soția... asemenea. Deci tot pensia bieteii mame... Dar, desigur și afacerile lui. Nu însă muncă cinstită.

La Judecătoria sectorului 6 beneficiet de amabilitatea și de sollicitudinea vicepreședintelui Iancu Caramihai.

— În ce condiții se poate obține amînarea executării unei hotărîri de evacuare?

— Legal, nu se poate obține. Cîte o îngăduință, pe timp scurt, mai acordăm, din spirit de omenie, cînd întreprinderea la care lucrează cetățeanul spune că este pe punctul de a-i oferi alt spațiu. Pentru asta însă convoc ambele părți, eu sau președintele. Acordul lor comun, în fața noastră, e absolut necesar. Demersurile pentru obținerea unui nou spațiu le facem noi.

Despre cazul de mai sus aflu că spațiul locativ n-a răspuns unei adrese oficiale. „După scandalul din 12 mai am văzut-o și eu pe bătrîna vinătă, bătută. De aceea, spune vicepreședintele, la 24 mai ne-am adresat Comitetului executiv al Consiliului popular al sectorului. Așteptăm răspunsul”. Executorul Nicolae Ivan, cel care a fost *la fața locului* și a încheiat proces-verbal, ne-a precizat: „Sînt foarte recalcitranti. Au fipt că vor da cu toporul...” Tovarășul Iancu Caramihai a mai spus: „Au o sumedenie de reclamații acești oameni certați cu munca cinstită. În caz de opunere la executare, așa cum au făcut ei, trebuia ca executorul să spună asta clar într-un proces-verbal, iar noi să-l trimitem Procuraturii cu cele de rigoare. Așa e normal. De executori eu răspund...”

Iată însă că, din păcate, nu s-a procedat *normal*, adică *legal*. Nu este singurul moment, nici singura împrejurare în care tinerii Aurel Dincă și Angela Dincă au beneficiat de clemența ciudată a cîtei cuiva. Și, cum nimeni n-are dreptul să se substituie ad-hoc legilor noastre ferme față de cei certați cu munca cinstită, este limpede că „dezinteresatii” și „milosii” care acordă o astfel de clemență fac acest lucru pe cont propriu, sfîdînd, la rîndul lor, legalitatea și morala socialistă. Opinia răsplată a vecinilor onești și pașnici cu care am stat de vorbă este una de dezaprobare fermă a parazitismului social cvasicamufflat al celor doi. La fel gîndesc și oamenii din unitatea în care lucrează „cîntitorul” A.D.

Colectivitatea gîndește limpede și drept. Judecata ei n-are umbre, n-are echivocuri. Cum nici legile noastre n-au. Nefirescul vine de la clemenții „dezinteresatii” de care aminteam și care își strecoară „bunătatea” în șoaptă și-n umbră. La lumina zilei, nu știu, n-au auzit.

Iar oamenii de lege — pentru că aici este vorba *explicit* de respectarea legii, ca și de autoritatea lucrului judecat — oamenii de lege sînt cei dintîi datori să n-aibă ezitări și amnezii în nobila lor muncă.

DORIN GHERGHINESCU ■

**La 10 iunie 1978,
PETRU CONSTANȚIU
a împlinit
100 de ani**

Pe strada Alexandru Depărățeanu, străjuită de tei uriași, la numărul 26, locuiește Petru Constanțiu, un om care la 10 iunie a împlinit 100 de ani. O casă cu ușile larg deschise, bati și nu-ți răspunde nimeni. Îndrăznim să pătrundem în sufragerie. De acolo, într-o altă odaie, îl zărim pe bătrînul Petru Constanțiu așezat în fața unui șevalet, lângă fereastră, pictînd netulburat. O lumină care îi cade pe mîini de o sută de ani. Pictează flori. Cum multe lucruri nu-1 miră, prezența

noastră îi este de la bun început familiară.

— M-am născut la Iași, spune dînsul, și am trăit o bucată de vreme pe strada Ghica Vodă. Ca inginer geometru — deși am terminat și bele-arte la Iași — am paval cîteva sosele ce străbat Moldova și chiar Capitala, dar din cauza scumpirii materialului de construcții ele se încheiau exact acolo de unde ar fi putut fi continuate. Vă dați seama cum arată un drum închis?

— Prea bine.

— Din 1907 am fost angajat la Direcția lucrărilor de alimentare cu apă a orașului Iași, lucrare unică în acea vreme în țară, fiind vorba de realizarea unei conducte de 101 kilometri, executată în întregime din tuburi de beton armat. În 1909 mă aplecam asupra planului orașului Roman în vederea alimentării sale cu apă din conducta Timișești-Iași. Apoi apă și drumuri pentru Vaslui, lucrări la conducta de petrol Băicoi-Constanța, lucrări edilitare și iarăși apă: canalizarea în București. Cum s-ar zice, multă apă curge pe Dunăre, dar nu curge degeaba. Proiectul de execuție al halei din Curtea de Argeș, pe care o vedeți aici în fotografie, îmi aparține. Între 1927 și 1930 am lucrat efectiv la construcția acestei clădiri. Mi-aduc aminte că mai multe parale am dat decît am cîștigat. Toti cereau cu nemiluita cărămizi ca să-și ridice casele lor. Din folosul public. Să vă mai vorbesc despre clădirea Uniunii obștilor din Botoșani, de sala unui vechi cinematograful din Slatina, despre drumuri și case...? După cum se vede, drumul vieții unora e chiar drum și casa, casă! Dar visul meu era să lucrez în anul 1920 la construcția unei uzine hidroelectrice pe Olt. Proiectul era aprobat de Consiliul tehnic superior al cărui președinte era inginer inspector general Elie Radu. Proiect care trebuia să-1 lumineze pe mulți, dar care din lipsă de fonduri a rămas doar o intenție. Așa că Oltul a mai dus la vale multă noapte. Am

o sută de ani și uite că am apucat acum în anii noștri, de fapt și ai mei, să văd o salbă de hidrocentrale pe Olt.

...Cînd pictez privesc lumea fără ochelari, la ce e scris mă uit cu lupa, iar ce e de înțeles, lucrurile noi, le înțeleg dintr-o dată, cum trebuie.

— Ce sfat ați putea da la o sută de ani?

— Aaaa! Sfaturi nu pot da. Uite ce este! Să fii cîștit. Dar nu de unul singur.

Pe o stradă din București ce poartă numele unui poet ce s-a săvîrșit atît de tînăr, pe strada unde Nicolae Iorga a poposit într-o vreme, întors după război din Moldova, un om obișnuit, care nu și-a petrecut viața nici pe înălțimile Tibetului, nici la poalele Himalayei, unde se aude că unii oameni ating vîrste matusalemice, împlinesc 100 de ani. În fiecare curte ce se învecinează cu casa lor cresc hortensiile. Pe soția sărbătoritului o cheamă Hortansa. Are 96 de ani. Se spune că un om în trecerea sa pe pămînt trebuie să crească măcar un copil și să sădească un pom. Copiii au avut. Iar teii ce aduc răcoare și intimitate întregii străzi Depărățeanu și care acum, în luna iunie, înfloresc ametoilor sint sădiți de soții Constanțiu. La vremea teilor în floare le urăm să le simtă parfumul încă mulți ani fericiți. Cînd ne-am îndepărtat, bătrînul Petru Constanțiu picta și cînta.

ADI CUSIN

**ÎN AGRICULTURĂ
TREBUIE SĂ FACI GRIU,
NU HIRTII**

La Sarinasuf, pe malul lacului Razelm, unde-ți bate peștele cu coada-n geam și iarna suflă vîntul de-ți trebuie ancoră sau pietre-n buzunar ca să n-ajungi expres de Mahmudia, președinte de C.A.P. și inginer șef este un munte de om de 28 de ani pe nume Constantin Buluță, un tînăr cu privire blîndă, mustați de Taras Bulba și vorbă de Ferentari, un om topit de drag după tractoare și tehnică înaltă, un om care, alături de alți ingineri pe potrivă, a făcut dintr-un C.A.P. mediocru unul foarte bun, cu producții ce au rupt inima județului.

— De unde sinteți, tovarășe inginer șef?

— Bucureștean, copil al asfaltului, plin pînă în virful degetelor de dor de ducă, dar atît de plin, că la terminarea liceului umblam ca nebunul după ceva ce nu exista.

— După ce?

— După o facultate care să se ocupe cu de toate.

— Și ați găsit-o?

— Nu, și de asta am ajuns la horticultură.

— Atunci, de unde pînă unde la cultura mare?

— Păi, destul de simplu. După ce am terminat facultatea, am intrat în

spital cu hepatită, potrivită cu grijă, chiar cînd se dădeau repartițiile. S-a dus taică-meu cu un prieten de-al meu la facultate, s-au uitat pe table, unde nu mai rămăsese liber decît județul Tulcea, iar prietenul ăsta al meu a zis hai să luăm Sarinasuf, că sună bine. Iar după ce am terminat cu hepatita, am luat și eu, harnic și curios, drumul Murighiolului.

— Cum a fost prima zi?

— De la Direcția agricolă, pe seară, m-am dus la C.A.P., era în 15 octombrie 1975.

— Dar a doua zi?

— Inginerul șef era bolnav și lipsea. Fostul președinte, mecanizatorii și cam toți cei care mai erau pe acolo s-au năpustit cu întrebări, să vadă ce am în cap. Cum se face aia? Dar cealaltă? Ia dă un ordin de lucru! Treabă pe care n-o prea făcusem în facultate, dar care, dacă te duce capul, te descurci.

— Cum mergea C.A.P.-ul pe atunci?

— Așa și așa.

— Și pe urmă?

— Pe urmă a venit directorul general al direcției agricole, om de mare ispravă, și m-a întrebât dacă aș putea fi inginer șef. Eram stagiar, și am zis da, dînd din cap a nu. Și am rămas.

— Sinteți singurul inginer șef de vîrstă, aceasta?

— Da de unde. Cei din Consiliul intercooperatist Mahmudia au o medie de vîrstă de 27 de ani. Și sint niște oameni unu și unu.

— Ce rezultate a avut apoi C.A.P.-ul?

— În 1976 a crescut producția de griu, iar anul trecut a fost a treia pe județ. Tot în 1977 am făcut și planul la lapte, iar acum construim o fermă de vaci, modernă, ultimul tip, cu sta-

bulație liberă. Adică umblă vacile de colo-colo, și după două-trei generații se asigură o reproducție mult mai bună.

— Ce ați făcut la început, ca să schimbați lucrurile și să se vorbească de bine de C.A.P.-ul din Sarinasuf?

— Cooperativa are 2500 de hectare de teren arabil, totul irigat și profilat pe cultură mare, iar eu sint tînăr și mor după tractoare. Deci, eu am zis că tractoristul este cel mai important, adică totul e mecanizarea. Mașinile pe care le ai în dotare le poți folosi, adaptîndu-le, pe orice teren, fără să te plîngi toată ziua că n-ai una sau alta. Așa am obținut la sfecla de zahăr, în primul an de cultură, 50 de tone la hectar, de am speriat fabrica din Tîndăreii și n-am livrat decît 60 la sută din producția totală. E drept că și cei de la fabrică au avut greutățile lor.

— Deci, mecanizarea este primul lucru la care ați umblat.

— Exact. Eu îmi încep ziua de lucru cu Vasile Marin, maistru mecanic, doctor în tractoare și alte mașini agricole. Însă toți băieții sint buni. Și-au lăsat căruța la ei în sat, s-au școlit și, firește, reciclat, iar acum sint ași în mecanizare.

— Și, totuși, să conteze numai mecanizarea?

— Are pondere, dar lucrează mîna-n mîna cu organizarea. O organizare șnur. Trebuie să te și orientezi. Campania, propriu-zis, durează puțin, însă pregătirea ei ține o lună. Aici e ingineria: după pregătire, cînd ai pocnit din degete, să meargă totul strună.

— Cît timp stați în cîmp și cît în birou?

— N-a inventat nimeni agricultura în ghiveci, adică în birou. Un fermier

american, singurul agricultor care a primit Premiul Nobel, spunea că în agricultură ai două posibilități: ori dai griu, ori dai hirtie. Sau cam așa ceva, ideea contează. Dacă stau în birou și mă omor cu hirtile, de unde griu? Și ședințele le țin pe cîmp, la fața locului. Seara, după muncă, cui îi mai arde de ședințe, că au toți familia, copii și numai de așa ceva nu le mai arde după o zi de muncă.

— De zootehnie nu m-ai spus mare lucru.

— E bună. 800 de capete la bovine, 3700 de oi și 2500 de porci. V-am spus că vom avea și o fermă de vaci care are încălzire centrală și pe lângă care putem amenaja și o seră cu răsaduri pentru legume, de unde mai ies ceva beneficii. Pentru că vorbim de beneficii, cred că ar trebui să mai învățăm să și vindem. Liceele agricole pregătesc specialiști în economie, contabilitate, dar nu-i învață tot ce trebuie. Acel tot care pornește de la cîmp. Eu, inginerul, produc. el, specialistul de care pomenesc, trebuie să știe să vîndă.

— Revin cu o întrebare pe care am mai pus-o pe la început: cum s-a împăcat marea cultură cu specializarea dumneavoastră în flori?

— Ei, simțul estetic mi-a rămas și acum, cine vede tarlalele C.A.P.-ului se convinge. Dar, e drept, la început a fost mai greu, nu făcusem nici o oră de zootehnie la facultatea de horticultură, chestie cam firească aș zice, dar am citit, am înțeles și oameni cumsecade și, în plus, colegii mei sint extraordinari, sfințesc locul, nu alta.

MIRCEA RAIU

**Cea mai frumoasă,
cea mai bună,
cea mai...**

dar, întru folosul altor mari restaurante din țară, „Sic vă dăm dă șină” (ce vă dăm de cină — se înțelege din frumosul grai bănățean): cirnaț de casă afumat, brînză d-a sărată, șonc afumat, plăcintă cu carne, pipercă vierge, sușitură, pui la țast cu crumpi d-ai noi, pită, cafea, tăiței, răchie dă piersică, cadarcă dă Recaș... Sigur, nu e nimic complicat, la prima vedere, dacă întreaga seară de joi n-are avea ambianța folclorică amintită mai sus, începînd cu ținuta vestimentară a ospătarilor, cu piesele de etnografie bănățeană (bljde, fețe de masă, șervetele) și, nu în ultimul rînd, cu spectacolul de muzică populară ce întregeste impresia că se poate merge la restaurant și atunci cînd nu te afli în delegație sau în concediu — cum se întîmplă de cele mai multe ori. Oricum, mare parte din public (așadar, nu numai consumator, ci și spectator!) provine din rîndul turiștilor străini ce trec

prin Timișoara, „sara bănățeană” avînd, astfel, rostul de a stîrni un interes complet față de cîntecul popular românesc, față de bucătăria noastră, față de podgoriile de aici. La un an de la debut, cum ne spunea Cornel Urcan, există toate argumentele ca alături de specificul românesc, „sara” să devină cu adevărat reprezentativă pentru Banat, prin includerea în program sau chiar în exclusivitate a mîncărilor, băuturilor și cîntecelor germane, maghiare, sîrbești, totul la o cotă reprezentativă, deci de înaltă ținută. Astfel, o seară petrecută în restaurant, cum merită toți aceia care își văd de treburile zilei, dă omului bucuria că asistă și la un spectacol de viață, că, stînd comod la un sprîț sau la un cirnaț afumat, este „privilegiat” printr-o atenție aproape nefirească din partea ospătarilor. Ca să nu mai vorbim de „stelele” cîntecului popular bănățean, aduse, nu fără eforturi și bătăi de cap, pe „scena” restaurantului timișorean: Achim Nica, Ana Pacatius, Florentin Iosif, Dumitru Chepețean, Elena Jurjescu, Mariana Drăghicescu, Luca Novac, Iosif Cioclodea, Valeria Colojoară și alții.

Întrucît faima serilor bănățene s-a răspîndit și în unitățile de alimentație

publică din jur („seară vînatorească și pescărească”, „seară lugojeană”, „seară de romante” — „aschii” ale celei dinții), ar fi util ca în toate marile noastre orașe și în toate marile lor restaurante să se aplice inițiativa timișorenilor, sigur, sub formele cele mai specifice, olteneste, dobrogene, moldoveneste, ardeleneste, buzoiene, brașovene și atîtea altele posibile. Așadar din acest colț de pagină, nu o critică în direcția ospătarilor, cît un îndemn la diversitate calitativă în modul în care oferă cetățeanului motivul de a-și cheltui banii și timpul; numai de aceea am „reclamat” seara bănățeană de la „Continental”.

TEODOR BULZA

Cine împiedică producerea autovaccinurilor ? doctorului Băcanu

Revenim astăzi asupra unui subiect pe care revista noastră l-a tratat adesea în ultimii ani, publicând un prim articol pe această temă în numărul său din 29 noiembrie 1975. Este vorba, lesne de dedus, despre autovaccinurile medicului bucu-reștean Constantin Băcanu, a căror situa-ție, după cum vom vedea imediat, conti-nuă să fie nerezolvată, producând impor-tante pagube morale inventatorului și importante pagube materiale economiei țării. După cum „Flacăra” a mai relatat, în 1963, doctorul Constantin Băcanu, avind în spate o experiență de 19 ani în laboratoarele fostului Institut de seruri și vaccinuri, devenit apoi Institutul de mi-crobiologie, epidemiologie și parazitolo-gie „Dr. I. Cantacuzino”, precum și un stagiul de 8 luni în cadrul renumitului Institut Pasteur din Paris, a pus la punct primul autovaccin total celulo-microbian, dezintegrat prin ultrasunete, pe care l-a inoculat intradermic la 3 bolnavi cu ure-trită neogonococică, obținind rezultate spectaculoase. Cum a ajuns Constantin Băcanu la ideea autovaccinului s-a mai scris, dar socotim de cuviință să revenim spre a explica, folosind fragmente dintr-un articol mai vechi al colegului Liviu Timbus, mecanismele producerii lui. „S-a observat pe baza unei cazuistici bogate că în foarte multe boli cronice, uneori supurative, agentul patogen nu poate fi incriminat cu certitudine, iar tratamentul cu antibiotice sau cu vaccinuri preparate cu germeni izolați pe mediu de cultură s-a dovedit ineficace. De aici ideea pre-părării unor vaccinuri totale, care să conțină atât factorul celular cât și agentul de agresiune extern, unic sau multiplu. Cu alte cuvinte, o celulă sau un grup de celule traumatizate, deficiente imunitar, permit dezvoltarea unei flore microbiene multiple, mai mult sau mai puțin pato-gene, dificil de izolat sau identificat prin mijloacele pe care le oferă pînă în pre-zență tehnica de laborator. În consecință, spre a-l permite organismului să fabrice anticorpi specifici, capabili de a distruge agentul patogen, bănuț sau necunoscut, este nevoie să-i administrăm autovacci-nuri totale extrase chiar din tumora sau secreția respectivă, plecînd de la supozi-ția că, dacă în acestea se găsește agentul etiologic al bolii, iar acesta se supune le-gilor imunității, atunci fabricarea anticor-pilor va trebui să ducă la modificări în evoluția proceselor patologice. Pentru producerea autovaccinului, medicul Bă-canu consideră în continuare că substanța organică, odată extrasă din corpul bolna-vului, trebuie supusă unei dezintegrări care să o transforme în constituenți pe-netrabili (macromoleculă). Și folosește în acest scop un aparat cu bombardament cu ultrasunete, întrebîndu-l o energie mo-derată care să asigure integritatea activi-tății antigenice. Pentru inactivarea pro-dusului obținut folosește căldura. Auto-vaccinurile, astfel gîndite și preparate, utilizează deci tocmai elemente celulare recoltate de la bolnavul în cauză (spută, singe, extras de tumori, secreții puru-lente, urină etc.), pe care, după fiolare, le reintroduce în organismul suferind”.

Acestea fiind zise, să vedem ce s-a întimplat mai departe. După ample expe-riente efectuate pe animale de labora-tor, la 21 august 1968, cu aproape 10 ani în urmă, medicul înregistrează primul succes răsunător, vindicînd complet, după numai 8 luni de tratament, o para-dontoză acută, aparținînd bolnavei L. E. din Brașov. Rezultatele acestui prim caz, la care a ajuns nu doar prin străda-nii proprii, ci și prin intermediul unei teme anume de cercetare incredințate în cadrul Institutului „Dr. I. Cantacuzino”, în care lucra pe atunci ca șef (cu dele-gație) al secției de coci patogeni, doctorul

Băcanu le va comunica, împreună cu Eu-genia Ciobanu, în numărul 5 din 1969 al revistei „Viața medicală” sub titlul „Re-zultate obținute după administrarea unui autovaccin total, celulo-microbian, dez-integrat, într-un caz de parodontopatie cro-nică marginală”. Devenind, din cauza ne-înțelegerii și opacității unor colegi, țintă a ironiilor și răutăților celor din preajmă și găsind din ce în ce mai puțin sprijin la conducerea institutului, doctorul Bă-canu își va oferi serviciile și, implicit, autovaccinurile Clinicii de stomatologie infantilă din cadrul Facultății de stoma-tologie, rezultatele acestei colaborări in-chegîndu-se într-o nouă și prețioasă lu-crare științifică, tipărită în iulie 1970 în „Annali di Stomatologia”, la Roma, îm-preună cu P. Fîru, V. Milicescu, V. Ma-nolescu și R. Micu-Predoiu, lucrare sub-liniind progresele obținute prin adminis-trarea autovaccinului total în tratamen-tul a 50 de cazuri de parodontoză.

Simțind că se află angajat pe un drum drept, la capătul căruia s-ar putea afla sănătatea multor bolnavi suferind de maladii irezolvabile prin terapia clasică, doctorul Băcanu extinde aria folosirii tratamentelor sale. Împreună cu Gh. Popa, comunică la 26 mai 1970, în cadrul unei ședințe a Societății naționale de oncologie, primele rezultate, spectaculoa-se, în combaterea prin autovaccin a neoplazilor, iar doi ani mai tîrziu, mai exact la 31 ianuarie 1972, înfățișează So-cietății naționale de urologie date preli-minare privind tratamentul infecțiilor urinare, lucrare în realizarea căreia șeful de secție de la Institutul „Dr. I. Canta-cuzino” a colaborat cu personalități de

un experimentat din anul 1970 autovaccinul total celulo-microbian preparat de Dr. Băcanu Constantiu la Institutul „Dr. Cantacuzino”, în ipotezile urinare cronice, la adulți și copii, unele tumori vezicale, afecțiuni care nu răspund la tratamentele clasice, obținîndu-se rezultate bune.

Deoarece procentul de bolnavi care, muncă bogată de antibiotic și chimioterapie este în creștere, și rugăm să aprobăm prepararea și generalizarea autovaccinurilor care s-au arătat total eficiente în administrarea lor pe cale orală, eficiența fiind deosebită.

Simplificarea administrării și prepararea în preț de cost mic face metoda recomandabilă pentru o aplicare cât mai largă în clinică.

Measur
Dr. Doc. Neagu, Valentin

Începînd din anul 1971 am experimentat cu bune rezultate în STOMATITĂ și GINGIVITĂ în diverse afecțiuni cronice infectioase și bacteriene autovaccinul total celulo-microbian dezinfectat, preparat de BĂCANU CONSTANTIU la Institutul „DR. CANTACUZINO”.

Autovaccinurile administrate la bolnavi „per os” și „per cutană” nu au fost motivate, eficiența lor și în special a sublinguală (autovaccinul în boala de iradiere, prin păstrarea pragului hematopoezei la nivelul normalului, ne îndreptățește să solicităm aprobarea preparării și generalizării acestora, pentru a fi în continuare administra-te la bolnavi, obținîndu-se pe lângă sănătate și IMPORTANTE ECONOMII STATULUI NOSTRU (idem)”. Semnează general doctor docent Iuliu Suteu, șeful secției chirurgie I de la Spitalul Militar Central;

„Simplitatea administrării și pre-părarea la un preț de cost minim fac metoda (n.n. — autovaccinului) re-comandabilă pentru o aplicare cât mai largă în clinică”. Semnează pro-fesor doctor docent Valentin Neagu, șeful secției de urologie de la Spita-lul „Panduri”;

„... Ne-a dat rezultate foarte bune în menținerea la nivelul norma-lului a elementelor sanguine celulare, la bolnavii iradiați pentru diferite tu-mori maligne... Considerăm metoda ca utilă și sugerăm să fie obiectul unor cercetări mai ample în această direcție”. Semnează doctor docent Vanghel Kondi de la Centrul de he-matologie.

Avînd de partea sa atîtea recomandări științifice de prestigiu — la care am adăuga-o pe cea a profesorului Ștefan Berceanu, șeful secției de hematologie de la Spitalul Fundeni („Principiile de la care pornește Băcanu au o bază științifică verificată, iar unele rezultate de pînă acum, obținute în diverse clinici, sînt cu totul încurajatoare. De asemenea, un ex-periment efectuat pe animale, și anume purcei de lapte, confirmă valoarea acestei metode de preparare a vaccinului” etc., etc., vezi „Flacăra” din 29 noiembrie 1975, precum și comunicarea „Rezultate preli-minarii obținute după administrarea de vaccin total celulo-microbian, dezintegrat parțial, la suinele în gestație, în mar-timitate și creșcă”, „Viața medicală”, XXIV, nr. 12, 1977, Constantin Bă-canu, Iuliu Șuteu și colaboratorii) — era de așteptat să se treacă de urgentă la producerea autovaccinului pe scară largă, cu atît mai mult cu cît descoperi-rea doctorului Băcanu anunța, de lîngă

Nu renunță însă la luptă, și la 31 mai 1974 are satisfacția să primească o adre-

să din partea Inspectoratului sanitar central de stat prin care i se aduce la cunoștin-ță, că în baza avizului numărul 34 din 17 mai, Comisia de seruri și vaccinuri a aprobat continuarea preparării și expe-riimentării autovaccinurilor. Dotat cu simțul umorului, Constantin Băcanu ob-servă că doi dintre cei care semnează legalizarea producerii autovaccinului nu sînt alții decît foștii săi colegi de institut, atît de inverșunați împotriva sa și a tra-tamentului său cu pușină vreme în urmă, prin vorbe și hirtii oficiale! Validarea autovaccinului se produce la insistențele cercetătorului și în urma unei acțiuni vaste, inițiate de unele cadre cu responsa-bilitate socială din Ministerul Sănătății, care solicită unor autorități medicale de prim rang să-și exprime opinia asupra necesității și valorii experimentelor, opi-nii care sînt, în totalitate, favorabile producerii autovaccinului. Citeva din aceste puncte de vedere le găzduim ală-turat, sub formă de fotocopii. Ne permi-tem însă să cităm unele fragmente, după cum urmează:

„De asemenea, vaccinul a fost utilizat cu bune rezultate în unele tu-mori vezicale, în sensul că a sterilizat urinile bolnavilor, a spațiat timpul de recidivă, iar unele tumori exofitice nu au mai recidivat. Sintem de opi-nie ca vaccinul să fie preparat și ge-neralizat în această categorie de afec-țiuni. PRIN EFICACITATEA LUI, VACCINUL VA ADUCE IMPOR-TANTE ECONOMII STATULUI (subl.n.)”. Semnează profesor doctor docent Gh. Olănescu, șeful secției de urologie de la Spitalul Fundeni;

„Apreciind eficacitatea acestui autovaccin mai ales în formele clinice de parodontopatii, în care tratamentul clasic, mult mai scump, nu dă rezul-tate asemănătoare într-un timp atît de scurt, solicităm aprobarea PRE-PARARII ȘI GENERALIZĂRII (subl. autorului) acestui autovaccin, pentru a fi administrat în continuare bolna-vilor cu asemenea afecțiuni, cu certitudinea că se vor aduce și ECONO-MII IMPORTANTE STATULUI (subl. n.)”. Semnează profesor doctor docent P. Fîru, șeful Clinicii de stomatologie infantilă;

„Eficacitatea lor (n.n. — a auto-vaccinurilor), în special a autohe-moenterovaccinului în boala de iradi-ere, prin păstrarea pragului hema-topoezei la nivelul normalului, ne îndreptățește să solicităm aprobarea preparării și generalizării acestora, pentru a fi în continuare administra-te la bolnavi, obținîndu-se pe lângă sănătate și IMPORTANTE ECONO-MII STATULUI NOSTRU (idem)”. Semnează general doctor docent Iuliu Suteu, șeful secției chirurgie I de la Spitalul Militar Central;

„Simplitatea administrării și pre-părarea la un preț de cost minim fac metoda (n.n. — autovaccinului) re-comandabilă pentru o aplicare cât mai largă în clinică”. Semnează pro-fesor doctor docent Valentin Neagu, șeful secției de urologie de la Spita-lul „Panduri”;

„... Ne-a dat rezultate foarte bune în menținerea la nivelul norma-lului a elementelor sanguine celulare, la bolnavii iradiați pentru diferite tu-mori maligne... Considerăm metoda ca utilă și sugerăm să fie obiectul unor cercetări mai ample în această direcție”. Semnează doctor docent Vanghel Kondi de la Centrul de he-matologie.

Avînd de partea sa atîtea recomandări științifice de prestigiu — la care am adăuga-o pe cea a profesorului Ștefan Berceanu, șeful secției de hematologie de la Spitalul Fundeni („Principiile de la care pornește Băcanu au o bază științifică verificată, iar unele rezultate de pînă acum, obținute în diverse clinici, sînt cu totul încurajatoare. De asemenea, un ex-periment efectuat pe animale, și anume purcei de lapte, confirmă valoarea acestei metode de preparare a vaccinului” etc., etc., vezi „Flacăra” din 29 noiembrie 1975, precum și comunicarea „Rezultate preli-minarii obținute după administrarea de vaccin total celulo-microbian, dezintegrat parțial, la suinele în gestație, în mar-timitate și creșcă”, „Viața medicală”, XXIV, nr. 12, 1977, Constantin Bă-canu, Iuliu Șuteu și colaboratorii) — era de așteptat să se treacă de urgentă la producerea autovaccinului pe scară largă, cu atît mai mult cu cît descoperi-rea doctorului Băcanu anunța, de lîngă

Am experimentat autohemoterovaccinul preparat de Dr. BĂCANU CONSTANTIU, la Institutul „Dr. Cantacuzino”, care ne-a dat rezultate foarte bune în menținerea la nivelul normalului a elementelor sanguine celulare la bolnavii iradiați pentru dife-rite tumori maligne.

Adminstrarea acestui vaccin este lipsită de duritate asigurînd o protecție bună în timpul iradierilor, evitînd apari-ția fenomenelor de intoleranță post-iradiere.

Considerăm metoda ca utilă și sugerăm să fie obiectul unor cercetări mai ample în această direcție.

Dr. Docent V. Kondi
Dr. Kondi

tratarea eficientă a unor maladii impor-tante economii pentru statul nostru, ca să reproducem exact cuvintele citorva din profesorii citați. Dar nu s-a întimplat așa și vom vedea de ce, deși, între alte ar-gumente, rezultatele administrării de autovaccin prezentate de inventator, într-o companie redutabilă, alături de pro-fesorii Șt. Berceanu, V. Neagu, I. Șuteu și C. Blaja, la simpozionul internațional de imunoterapia cancerului, București 29—31 mai 1975, au stîrnit un interes ști-ințific dintre cele mai mari.

Numit, la intervenția și prin sprijinul Consiliului Național pentru Știință și Tehnologie, for care a dat dovadă, ca și în alte cazuri, de înțelegere și responsa-bilitate față de interesele domeniului să-nătății, medic primar la Centrul de hema-tologie din București, în vederea colabo-rării, la cererea acestuia, cu profesorul Ștefan Berceanu, doctorul Constantin Bă-canu s-a lovit de refuzul Direcției sani-tare a municipiului și de o serie de alte obstacole și capcane, de care n-a fost străină, în ciuda promisiunilor și a zim-betelor, nici conducerea Ministerului Să-nătății. Abia la 20 noiembrie 1976, inven-tatorul a primit un spațiu de lucru la Spitalul Fundeni, în niste condiții im-proprii, fără personal și fără minima do-tare necesară. Parafrazîndu-l pe cercetă-tor, se cade să spunem că i s-au pus la dispoziție „un bec și o oală de 16 kilo-gramme!”. Firește, Constantin Băcanu a făcut toate demersurile necesare spre a obține condiții de muncă, fie ele și mo-deste, convins că mai vechea promisiune de a se crea, la Fundeni, o stație-pilot pentru autovaccin n-a fost decît o vorbă aruncată în vînt. S-a zbatut în stînga și-n dreapta, scriind și cerînd audiențe, dar toate ușile la care a bătut au rămas închise în fața sa și a cererilor sale îndreptățite. Deși, spre a respecta adevărul, trebuie să spunem că, la în-ceputul lunii aprilie a.c., Ministerul Să-nătății a expediat o notă, semnată de dr. Traian Ionescu, director adjunct, pe adresa Spitalului Fundeni, reamintînd o-bligația acestuia de a-i crea cercetătoru-lui condițiile necesare desfășurării acti-vității. Notă care, evident, n-a adus nici o îmbunătățire a situației. Lăsat fără nici un fel de sprijin și ne băgat în seamă, Constantin Băcanu a continuat să prepare autovaccin, într-un cadru mai degrabă artizanal, operînd recoltări sub privirea amuzată sau superioară ale unor confrăți, alergînd la Centrul de he-matologie pentru fiolare, revenind la Fundeni pentru fierbere, plecînd în alt loc pentru sterilizare și așa mai departe, la o vreme la care solicitările din partea bolnavilor pentru autovaccin au atins cote apreciabile, nu pe baza popularizării oficiale și nici pe calea unor înlesniri asigurate de ministerul de resort, ci nu-mai ca urmare a ameliorărilor și vinde-cărilor realizate în cele peste o mie de cazuri tratate. În cererea de transfer pe care a înaintat-o la 26 mai, Constantin Băcanu scria, nu fără amărăciune, că s-a văzut silit s-o întocmească „întrucît Spi-talul Fundeni n-a înțeles necesitatea și importanța autovaccinului pentru bolnavi, ajungîndu-se în situația ca de la 20 noiembrie 1976 și pînă azi laboratorul pentru prepararea produsului să nu func-tioneze, cu toate insistențele și rapoar-tele adresate, în mod repetat, Ministeru-lui Sănătății”. Din cite sintem informați, în urma obținerii acordului directorului Spitalului clinic din urgență, dr. Andrei Firică, se pune în prezent problema de-tașării lui Constantin Băcanu la unitatea respectivă, operație care ar urma să aibă loc, a fost înștiințat inventatorul, în zilele următoare.

Aceasta este, în rezumat, situația Con-stantin Băcanu. O situație anormală, cu grave implicații morale și materiale, care durează de ani și ani, ignorînd recoman-dările călduroase ale unor personalități de frunte ale lumii noastre medicale, sfidînd interesele a mii și mii de bolnavi, pe care autovaccinul i-ar putea scoate din sufe-rință, provocînd pagube considerabile economiei naționale. Cine se face vinovat de aceste acte antisociale și din ce ra-tiuni? La aceste întrebări așteptăm răs-punsul grabnic și lîmpede al Ministerului Sănătății.

OVIDIU IOANIȚOIA

Începînd din anul 1968 am experimentat la Clinica de Stomatolo-gie Infantilă autovaccinul total celulo-microbian dezinfectat, pre-parat de Dr. Băcanu C-tin la Institutul „Dr. Cantacuzino”, la copii cu aveau parodontopatii durabile sau gingivite in-flamatorii, medicamentose sau prin purtare de aparate orto-dontice.

Rezultatele foarte bune obținute în tratamentul auz-ter parodontopatii, ne-a determinat să lărgim sfera indicațiilor la leziunile mucosale bucale sau parodontotice, obținînd reducerea surprinzătoare a fenomenelor inflamatorii sau aler-gice.

Rezultatele obținute au fost prezentate la Congresul Internațional F.I.S.I. în 1970 din București, fiind și publi-cate în „Annali di Stomatologia” - Roma, 1970, cu sprijinul Asociației Stomatologice Internaționale.

Autotasa, al acest autovaccin total nu a produs nici o complicație, fiind total necost, modul de aplicare pe cale par cutanată, fiind foarte bine tolerat de bolnavi.

Apreciînd eficacitatea acestui autovaccin mai ales în formele clinice de parodontopatii, unde tratamentul clasic mult mai scump, nu poate da rezultate aceluși într-un timp atît de scurt, solicităm aprobarea preparării și generalizării acestui autovaccin, pentru a fi administrat în condi-țiunile bolnavilor cu asemenea afecțiuni, cu certitudinea că se vor aduce și economii importante statului.

Dr. Doc. P. Fîru

Valiza diplomat a unui inginer clujean — un nou microcalculator românesc!

— Ce e un microcalculator, tovarășe inginer Octavian Căpălină?

— Un calculator în toată regula, de dimensiunea unei valize tip diplomat, dar cu viteză de execuție mult redusă, cu un set de instrucțiuni și capacitate de memorie de asemenea reduse. Evident, nu e o definiție...

— De acord, însă de ce-ai „pierdut”... un an cu un sistem neperformant față de calculator?

— De ce? Pentru că buturuga mică... construiește carul mare! Altfel spus, necesitățile unui laborator de echipamente periferice cum este al nostru sînt foarte bine satisfăcute de microprocesoare. Pentru noi a fost o premieră și în același timp o școală. O școală cum a fost în anii '60 ucenicia constructorilor clujești ai calculatoarelor din familia DACIC.

— N-am înțeles aluzia la... carul mare!

— Microcalculatorul realizat în laboratorul nostru are un scop precis: să devină „un instrument de mare utilitate în proiectarea echipamentelor periferice, baze pe microprocesoare și chiar a noilor calculatoare românești. Ca o curiozitate vă pot spune că a participat și la propria sa elaborare, utilizînd părți deja realizate pentru construirea celorlalte. A fost de fapt

prima aplicație concretă la care a participat microcalculatorul conceput de noi...

— Și următoarele?

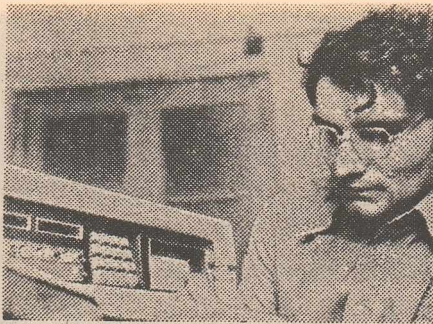
— Noi am trecut deja la realizarea unor echipamente periferice apelînd la noua tehnologie a microprocesoarelor. Lucrăm la realizarea dispozitivului semiautomat de cablat WRAPPING, necesar actualelor tehnologii de realizare a plăcilor cu circuite integrate.

— Deci chiar microcalculatorul va fi pus să facă cablare?

— Să ajute cablarea. De pildă, o placă pe care se pun circuitele integrate poate avea 3000 de pini sau chiar mai mulți. Între ei urmează să se facă legăturile cu sîrmă specială, cunoscută între specialiști sub numele de WRAPPING. E o muncă migăloasă, care obosește ochii, cerînd o atenție deosebită. Dispozitivul gîndit de noi va scuti omul de această imensă și oboșitoare căutare, indicîndu-i automat locul de cablare.

— În țară s-au mai realizat astfel de dispozitive?

— De utilizat astfel de dispozitive se utilizează la Fabrica de calculatoare. Sînt însă importate. Noi construim acest dispozitiv prin autodotare, cutelanța noastră însemnînd o premieră

românească, contribuind la diminuarea importurilor.

— Vă gîndiți și la dezvoltarea acestui experiment?

— Evident. Nu îl considerăm ca pe ceva definitiv, încheiat. Concret, l-am conceput extensibil în ceea ce privește memoria și echipamentele periferice. I s-a încorporat un derulor de bandă magnetică tip casetă, un ceas pentru cronometrarea timpului de execuție a programelor și a răspunsului perifericelor; s-a asigurat o interfață de intrare ieșire analogică. A fost elaborat un sistem de programe necesar utilizării unor periferice cum sînt: cititoare de bandă perforată, dispozitive de afișare alfanumerică și grafică și a echipamentelor de teleimprimare. Constructiv, am asigurat posibilități de transfer rapid al unor cantități masive de date, încît microcalculatorul construit de noi poate fi utilizat și în rezolvarea unor probleme de gestiune.

— Intrevedeți în perspectivă și alte utilizări?

— Da. Ne gîndim între altele la codificarea imaginii de televiziune pentru transmisii la distanță și la memorarea imaginilor. Ar putea fi de folos și în construirea de dispozitive pentru recunoașterea formelor: un fel de mașină de citit.

— Cum ați „botezat” microcalculatorul?

— SMP-80, adică sistem multiprocesor. Deocamdată, e doar monoprocesor, însă în perspectiva aplicațiilor preconizate el va deveni multiprocesor.

— Și cine a mai colaborat?

— În primul rînd, ing. Mircea Pușcă, fizician Iuliu Berindeanu, tehnicienii Jan Dima, Iuliana Tripon, ing. Vasile Rus din cadrul laboratorului nostru de echipamente terminale și apoi colegii din cadrul laboratoarelor de soft, programatorul Nicu Socaciu și cercetătorul Stefan Niczky.

— Preocupările pe care le aveți anticipatează intrarea în producție a întreprinderii de electronică industrială și automatizări ce se va construi în acest cîncinal la Cluj-Napoca?

— Da. Am propus deja includerea în planul de fabricație de serie a sistemelor de trasat curbe plane, în prezent importate pe valută. În ceea ce privește terminalul inteligent și dispozitivul automat de cablat, sperăm că vor intra în producție în scurt timp la întreprinderea de echipamente periferice București.

CONSTANTIN MUSTAȚĂ

Medaliat cu aur, așteaptă de zece ani!

În anul 1968, Oficiul de Stat pentru Invenții și Mărci, prin brevetul 51 255, înregistra, ca invenție, lucrarea intitulată „Metodă și schemă de măsurare a puterilor și energiilor într-un regim energetic deformant”. Autor: inginer doctor docent Ion S. Antoniu, membru corespondent al Academiei Republicii Socialiste România, profesor în cadrul catedrei de electrotehnică 1 a Institutului politehnic București.

Într-un răstimp de numai un an, în colaborare cu inginerul Mihai Leon și ingineră electronistă Rodica Teduce, pornindu-se de la datele lucrării mai sus-menționate, a fost conceput și realizat prototipul aparatului numit PQD-metru cu ajutorul căruia se măsoară puterea activă, reactivă și deformantă într-un regim energetic deformant. În anul 1972, OSIM înregistrează acest prototip și îi acordă brevetul 70 008, după ce, amănunt nu lipsit de importanță, prototipul, prezentat la Tîrgul internațional de la Nürnberg, fusese distins cu Medalia de aur. Un alt amănunt ar mai fi acela că invenția profesorului Ion S. Antoniu și a colaboratorilor săi este brevetată în cîteva țări cum sînt S.U.A., Anglia, Franța, R.F.G., Elveția, Italia și Austria.

Pentru a lămuri, în măsura spațiului tipografic disponibil, cîteva din noțiu-

nile tehnice notate pînă acum, am apelat, așa cum era și firesc, la amabilitatea profesorului Ion S. Antoniu: „În anul 1927, academicianul Constantin Budeanu semnala, pentru prima dată în lume, existența în rețeaua electrică a unui fenomen pe care l-a denumit putere deformantă. A stabilit, cu alte cuvinte, că reprezentarea grafică a curentului alternativ într-o rețea nu este, așa cum se credea, o curbă sinusoidală perfectă, ci una extrem de complicată, cu o sumedenie de alte elemente care deformau curba. Datorită existenței acestui regim deformant, provocat de consumul ridicat de energie electrică în industria metalurgică, industria chimică și tracțiunea electrică, pierderile de energie electrică în rețea se ridică pînă la 7-10 la sută peste cele admise. Cu ajutorul aparatului nostru se depistează punctul în care apare regimul deformant. Odată depistat, punctul poate fi îngrădit cu ajutorul unor filtre electrice, astfel încît prin rețea să nu treacă decît curba sinusoidală fundamentală, fără deformarea care duce, cum spuneam, la însemnate pierderi de energie electrică. La ora actuală, pentru a se stabili pierderile de energie în rețea, se face o analiză armonică a acelor numeroase, aproape infinite de-

formații ale curbei. Chiar și cu ajutorul calculatoarelor, analiza armonică se face încet și cu erori destul de mari, dată fiind infinitatea deformațiilor. Ca să se înțeleagă importanța realizării celui de-al doilea pas, în ceea ce privește combaterea regimului deformant, am să aduc în discuție un fapt cunoscut. În 1904 a fost depistată puterea reactivă a energiei electrice în rețea. Puterea reactivă este acea parte a energiei electrice care se pierde pe rețea în timpul transportului de la sursă la beneficiar, adică este un fel de ambalaj al puterii active, energia folosită de beneficiar. Aproape nimeni nu a dat importanță cuvenită energiei reactive, dar iată că la ora actuală toată lumea se preocupă să reducă din ce în ce mai mult puterea reactivă, adică să economisească ambalajul. S-au obținut în acest sens importante reduceri în pierderea energiei electrice în rețea. Aceeași soartă o va avea și energia deformantă, sau regimul deformant. Sînt convins că peste cel mult 10 ani se vor înregistra succese importante în combaterea acestui fenomen extrem de costisitor, mai ales că industria chimică, metalurgică și tracțiunea electrică se dezvoltă vertiginos în toată lumea. Dar această bătaie nu poate să înceapă fără aparatul de măsură numit PQD-metru”.

Medaliat cu aur în urmă cu aproape 10 ani la Nürnberg, brevetat de OSIM, prototipul acestui unic aparat se află la ora actuală la Institutul politeh-

nic București, este prezentat studenților care iau cunoștință de existența lui și, din păcate, cam atît. Este construit în exclusivitate din piese românești, are mărimea unui aparat cu tranzistori de tip „Mamaia”, se leagă foarte simplu la rețea, ca un watmetru, și se citește cifrele care apar pe un ecran. Fabricația sa, în serie, ar costa, după aprecierea profesorului Ion S. Antoniu, cel mult 50 000 lei. Nu este ieftin, desigur, dar, după cîte am înțeles și după cîte am încercat să dovedim, este extrem de necesar pentru depistarea cu exactitate a punctelor în care se manifestă regimul deformant, a cărui combatere ar duce, așa cum am notat, la importante economii de energie electrică.

„În clipa în care aparatul nostru a fost medaliat cu aur, avea să ne mîrturisesc profesorul Antoniu, am fost convins că va fi introdus imediat în fabricație. Iată, au trecut aproape 10 ani și sînt înștiințat că ICEMENERG-ul și-a propus să studieze posibilitatea fabricării lui, înscriindu-l în supraplan, de unde eu înțeleg că-l vor face printre picături”.

Fără să tragem neapărat o concluzie, dorința noastră fiind doar aceea de a prezenta o importantă realizare a gîndirii tehnice românești, să spunem, totuși lucrurilor pe nume: întîrzierea fabricării PQD-metrului este în totală discordanță cu imperatiile zilei în materie de economisire a energiei.

VICTOR NIȚĂ

Ne-a vizitat la redacție un compozitor uitat, Mircea Ioanovici, autorul unor melodii de muzică ușoară foarte gustate și apreciate în perioada anilor '30. Din dosarul cu amintiri pe care ni l-a deschis pe masă s-a desprins imaginea unui București boem, înțesat de grădini de vară și teatre revuistice, legănat în melodii lăutărești, nocturn și frivol dar — spun cei ce l-au cunoscut — nu lipsit de farmec și originalitate.

Am răsfoit împreună partiturile îngălbenite de vreme, toate purtînd, după moda timpului, portretul compozitorului și reclamele edulcorate ale editorului. În ciuda textelor naive și pe alocuri burlești (dar nu mai prejos decît multe, din producțiile textierilor de azi) melodiile s-au bucurat, se pare, de o bună primire din partea specialiștilor și publicului larg, după cum o dovedesc cronicile ziarelor și aprecierile autografe ale unor celebri compozitori și virtuozii ai timpului. Între aceștia, George Enescu, Alfred Alessandrescu, Umberto Pessionne, Mihail Jora, Nona Ottescu, Egizio Massini, George Gorgescu, Emil Sauer.

În calitatea sa de compozitor și instrumentist, Mircea Ioanovici a fost și a rămas toată viața un autodidact. A învățat pianul și vioara de unul singur și a publicat la 15 ani prima sa lucrare compozitivă: „Mazurca Mărășestilor” (1918). Este absolvent al unei școli de ofițeri, a fost multă vreme contabil, dar pasiunea dominantă a vieții sale a fost întotdeauna muzica. A urmat chiar și doi ani de conservator și asta după vârsta de 33 de ani — ca urmare a unor recomandări călduroase făcute, cum

Sunetul de un farmec deosebit al cristalofonului bruiat de indiferența producătorilor de instrumente muzicale!

aminteam, de foarte mulți artiști consacrați.

Întrînd în cel de-al 75-lea an al vieții sale, Mircea Ioanovici s-a adresat revistei noastre, asigurîndu-ne că nu doareste nici publicitate, nici reînvierea gloriei pierdute (cu toate că, împărțîndu-i regretele și amărăciunea, ne întrebăm și noi de ce oare compozițiile sale, atît de cunoscute altădată, nu mai atrag atenția interpreților moderni). La ora actuală, ne-a mărturisit dumnealui, mai are o singură dorință: aceea de a vedea rezolvată problema „cristalofonului”.

Cristalofonul este un instrument de percuție, conceput și realizat de compozitorul Mircea Ioanovici. Vom descrie aparatul, folosînd aprecierile și recomandările unor experți în materie.

Ionel Perlea: „Am ascultat la început surprins, apoi cucerit, instrumentul dumneavoastră. Este un lucru nou

pe care îl văd demn de toată atenția. Părerea mea de ansamblu este cea mai bună. Este desigur un lucru făcut să trăiască”.

I. Paschil: „...am cuvinte de încurajare pentru instrumentul pe care mi l-a prezentat tovarășul Mircea Ioanovici și care constă din tuburi de sticlă așezate orizontal în ordine cromatică ce se bat cu mîinile libere cu niște ciocănele de lemn. Vibrațiile produse de aceste tuburi sînt foarte plăcute auzului și pot da compozițiilor un farmec deosebit. Instrumentul are întinderea violei...”

Mircea Cristescu: „Consider că instrumentul său poate fi întrebunțat în orchestra simfonică în scopul obținerii unor efecte speciale ce ar îmbogăți culoarea orchestrală”.

Gheorghe Dumitrescu: „Ne bucurăm că această nouă culoare este adusă de un român și recomandăm să i se dea concursul pentru a fi pus în valoare prin construirea instrumentului și perfecționarea lui”.

Sabin Drăgoi: „...apreciem că acest instrument poate fi folosit în orice fel de formații orchestrale avînd un timbru asemănător celestei”.

Tiberiu Brediceanu: „Instrumentul muzical inventat de Mircea Ioanovici poate fi întrebunțat cu mult succes atît ca instrument solistic cît și în formații orchestrale”.

Constantin Bobescu: „Vibratul sunetului e plăcut... Cred că, în orchestră, la anumite efecte va avea darul de a încînta mai mult decît xilofonul... Am convingerea că, realizat în condiții excelente, acest nou instrument realizat

în țara noastră va obține succesul binemeritat și în străinătate”.

Dimitrie Cuclin: „Efectul său e diferit și superior față de celelalte și xilofon. Instrumentul poate fi folosit nu numai solistic, dar și ca acompaniator, ca instrument de muzică de cameră... și chiar ca instrument al orchestrei în momente de sonoritate specială”.

Instrumentul lui Mircea Ioanovici, atît de apreciat după cum o dovedesc recomandările de mai sus, s-a bucurat și de o recunoaștere oficială încă din 1937 cînd i s-a acordat de către Oficiul de Stat pentru Invenții și Mărci brevetul de invenție nr. 41597. Din păcate și pentru motive pe care nu le cunoaștem, întreprinderea de instrumente muzicale „Doina” a refuzat construirea cristalofonului. În 1966 Comitetul de Stat pentru Cultură și Artă comunică autorului prin adresa nr. 5927 din 27 mai că întreprinderea „Doina” a hotărît să fabrice instrumentul, dar numai în condițiile în care Mircea Ioanovici ar accepta, în calitate de delegat, să perfecțeze cu întreprinderea de sticlă din Turda fabricarea tuburilor necesare...

Va urma, probabil, o nouă adresă prin care se va cere inventatorului să devină de urgență specialist în fabricarea sticlei, să producă singur și în serie instrumentul și, eventual, să dea concerte în calitate de solist...

Nu știu cîți ani mai am de trăit — ne spune în încheiere Mircea Ioanovici. Un lucru mă apasă: cristalofonul va muri odată cu mine și pentru totdeauna.

LIVIU TIMBUS

Acesta fu visul și
ROMÂNIA

Peste o sută douăzeci de m

„După cum este bine cunoscut, masele populare s-au ridicat în 1848 pentru realizarea unor profunde transformări, care să deschidă calea progresului economico-social, îmbunătățirii condițiilor lor de viață, să asigure realizarea unității naționale, formarea națiunii și a statului național unitar — idealuri revoluționare care oglindeau cerințele obiective ale afirmării poporului român ca un popor liber în rindul marii familii a popoarelor lumii.

În toate cele trei principate române, revoluționarii, masele populare cereau lichidarea cu desăvârșire a dominației străine, respectarea dreptului poporului de a-și organiza viața corespunzător voinței sale. Programele mișcărilor revoluționare din cele trei principate române demonstrează unitatea de interese și aspirații a întregului popor, de a trăi într-un stat unitar, liber și independent.“

„Iată de ce putem spune acum, la cea de-a 130-a sărbătorire a revoluției din 1848, că însăși desfășurarea revoluției burghezo-democratice, luptele ulterioare de eliberare națională și socială, luptele de clasă care au determinat marile schimbări revoluționare din România sunt rezultatul participării unite a maselor populare, a oamenilor muncii, fără deosebire de naționalitate, exprimind rolul hotărâtor pe care poporul l-a jucat în făurirea propriei sale istorii, confirmând justetea tezei materialismului dialectic că adevăratul făuritor al istoriei este poporul și numai poporul!“

„Naționalizarea, urmare firească a cuceririi puterii politice de către clasa muncitoare în alianță cu țărănimea, intelectualitatea și celelalte categorii sociale, a creat baza materială pentru trecerea la obiectivul istoric al făuririi societății fără clase, fără asupritori, a societății socialiste în România.“

„În cele trei decenii care au trecut de la naționalizare, forțele de producție au cunoscut o dezvoltare impetuoasă. România s-a transformat dintr-o țară agrară slab dezvoltată, într-un stat industrial-agrar, cu o industrie și o agricultură moderne. Producția industrială este astăzi de 38 de ori mai mare decât în anii din preajma celui de-al doilea război mondial, iar producția agricolă a crescut de aproape 3 ori. Această dezvoltare se reflectă în creșterea bogăției naționale, a venitului național, care este de 12 ori mai mare decât în 1950. Au cunoscut un puternic progres învățământul, știința, cultura și arta. S-au produs puternice transformări sociale, a crescut numărul clasei muncitoare, s-a ridicat gradul de civilizație și cunoaștere ale întregului nostru popor.“

„Noi am pornit și pornim de la faptul că inde-

lungata conviețuire în diferite zone ale țării, îndeosebi în Ardeal, a românilor, maghiarilor, germanilor, sîrbilor și altor naționalități este un rezultat al dezvoltării istorice, al vecinătății cu diferite popoare și națiuni, că tot ceea ce s-a realizat pe aceste meleaguri este rodul luptei și muncii comune, că numai într-o deplină unitate vom asigura victoria comunismului în România.“

„În același timp, doresc să subliniez faptul că problemele naționalității române din Ungaria, Iugoslavia și alte țări nu se rezolvă la București, ci la Budapesta, la Belgrad și în celelalte capitale ale țărilor respective. De asemenea, problemele naționalităților maghiară, germană, sîrbă și altele din România nu se rezolvă la Budapesta, la Berlin sau Bonn, la Belgrad sau în altă parte, ci aici, la București, de către partidul nostru.“

„Evocind revoluția de la 1848 și actul revoluționar al naționalizării mijloacelor de producție din 1948, luptele duse pentru transformarea revoluționară a societății și marile realizări obținute în edificarea socialismului în patria noastră, avem datoria să facem totul pentru a asigura înlăptuirea neabătută a Programului elaborat de Congresul al XI-lea, a planului cincinal.“

„Să facem totul pentru afirmarea noului în toate domeniile de activitate, pentru a asigura mersul ferm înainte al patriei noastre și ridicarea țării pe o treaptă tot mai înaltă de civilizație, creșterea bunăstării poporului!“

„În ce o privește, România va întări conlucrarea pe plan internațional cu toate statele, fără deosebire de orînduire socială, în vederea participării la soluționarea problemelor complexe ale lumii de azi, promovării unei politici noi, democratice, de egalitate între națiuni, prin care să se asigure dreptul fiecărui popor la dezvoltare liberă, corespunzător năzuințelor sale.“

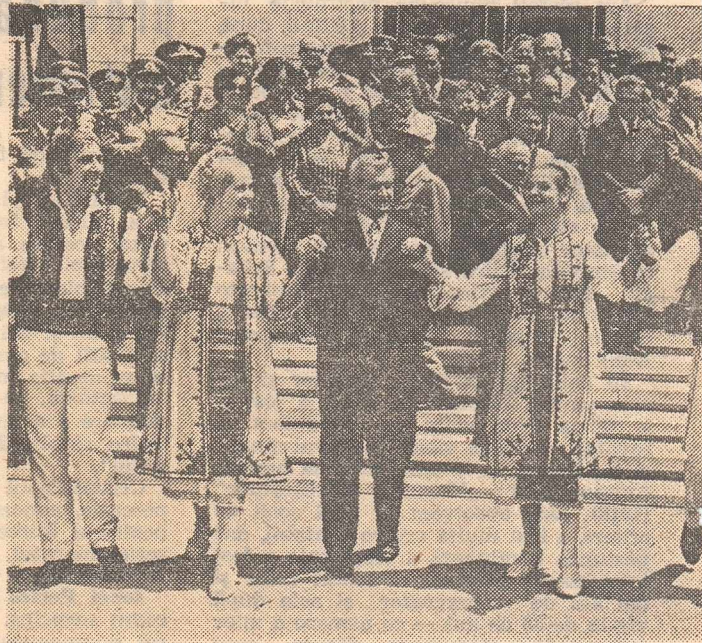
„În mod constant punem la baza relațiilor noastre internaționale principiile deplină egalitate în drepturi, respectului independenței și suveranității, neamestecului în treburile interne, renunțării la forță și la amenințarea cu forța — principii care se afirmă cu tot mai multă putere ca singurele pe baza cărora se pot asigura relații noi, democratice, de conlucrare, se poate asigura pacea în întreaga lume.“

NICOLAE CEAUȘESCU
(Din cuvîntarea rostită la adunarea populară din 10 iunie 1978)

FIERBINTE OMAGIU ÎNAINȚAȘILOR, TUTUROR REVOLUȚIONARILOR, MASELOR POPULARE, ÎNTREGULUI POPOR, PENTRU SPIRITUL DE ABNEGAȚIE ȘI JERTFĂ DE CARE AU DAT DOVADĂ ÎN FĂURIREA ROMÂNIEI MODERNE, ÎN FORMAREA STATULUI NAȚIONAL UNITAR ȘI CUCERIREA INDEPENDENȚEI ȘI SUVERANITĂȚII NAȚIONALE A PATRIEI.

UN LEGĂMÎNT SACRU AL NAȚIUNII STRINS UNITE ÎN JURUL PARTIDULUI, AL SECRETARULUI SĂU GENERAL, DE A RIDICA ROMÂNIA LA ÎNĂLTIMEA ASPIRAȚIILOR SALE SECULARE, DE A CONSTRUI NEABĂTUT NOUA ISTORIE A ROMÂNIEI, DE A NU PRECUPȚI NICI UN EFORT PENTRU TRIUMFUL SOCIETĂȚII SOCIALISTE MULTILATERAL DEZVOLTATE ȘI AL COMUNISMULUI ÎN ROMÂNIA.

În fața clădirii Co al Partidului Comur adunat în această di peste 120 000 de oame află printre ei veteran berare socială și națio la evenimintele de-a la acel istoric 11 iuni porul muncitor luînd bricile și uzinele a do tate de producător și tanți, activiști care au făptuirea politicii de cialistă a țării, tineri, oameni ai muncii re germani și de alte naț luptat împreună pent țională și socială și c într-o indestructibilă edificiul noii orînduiri această piață pentru a mente epocale, însc aur în cronica lupt duse de poporul româ nare, pentru afirmare ționale, pentru progr

ea înaintașilor, acesta este și va fi totdeauna gândul, năzuința și truda noastră:

LIBERĂ, UNITĂ, INDEPENDENTĂ

De bucareșteni la grandioasa adunare populară din Piața Republicii

Central al patriei, pentru construcția noii orânduiri sociale, pentru înflorirea și independența României: revoluția de la 1848, care a deschis era dezvoltării moderne a României, și actul revoluționar de la 11 iunie 1948, care a marcat trecerea țării noastre într-o nouă etapă de dezvoltare istorică, a construcției societății socialiste. S-au adunat în această piață oameni de toate vîrstele și naționalitățile pentru a reinnoi legămîntul de a da prin fapte de muncă noi străluciri momentelor nepieritoare din istoria țării și de a-și afirma hotărîrea nestrămutată ca împreună, sub conducerea partidului, a secretarului său general, să aplice neabătut în viață și în muncă Programul partidului de construire a societății socialiste multilateral dezvoltate și a comunismului în România.

Se scandează „Ceaușescu—P.C.R.”, „Ceaușescu și poporul...”. Și din această alăturare se desprinde însuși simbolul sub care stă întreaga construcție a României moderne, independente și so-

cialiste. Se scandează de asemenea „Stima noastră și mîndria—Ceaușescu—România”, „Ceaușescu—România—pacea și prietenia”. În această atmosferă impresionantă, participanții la grandioasa adunare populară își exprimă simțămintele de fierbinte dragoste și profundă prețuire pe care poporul nostru le nutrește față de cel mai iubit și stimat fiu al națiunii, patriot înflăcărat, internaționalist consecvent, personalitate proeminentă a lumii contemporane, secretarul general al partidului, tovarășul Nicolae Ceaușescu de a cărui neobosită activitate sînt indisolubil legate succesele dobîndite de România pe drumul construirii unei economii moderne în creșterea rapidă a prestigiului și rolului ei în lume, în recunoașterea ei unanimă ca promotoare a luptei pentru o nouă ordine economică și politică internațională, pentru triumful cauzei păcii și libertății popoarelor.

În cronică luptei poporului român pentru progres social, pentru libertatea patriei, pentru o Românie modernă, unitară și independentă, cuvîntarea secretarului general al partidului și aniversarea a 130 de ani de la revoluția din 1848 și 30 de ani de la naționalizarea principalelor mijloace de producție se înscrie ca o pagină de o mare valoare teoretică și practică în vasta operă de construcție a unei lumi noi în România.

„În procesul edificării socialismului, arăta tovarășul Nicolae Ceaușescu, am acționat cu hotărîre pentru perfecționarea organizării sociale, a planificării și conducerii societății. Pornind de la rolul de forță politică conducătoare a partidului în societate, de la necesitatea întăririi statului ca organizator și conducător al întregii activități economice și sociale, am acționat și acționăm cu toată fermitatea pentru perfecționarea și lărgirea continuă a democrației socialiste, creînd formele organizatorice necesare participării active a maselor populare la conducerea tuturor sectoarelor de activitate. Pornim de la concepția că adevăratul creator al istoriei este poporul, că edificarea socialismului și comunismului nu se poate realiza cu succes decît în condițiile în care clasa muncitoare, țărîimea, intelec-

tualitatea, întregul popor participă activ la elaborarea și înfăptuirea politicii interne și externe a statului, la conducerea societății, la făurirea conștiință a propriului său destin liber, comunist.”

Aceste cuvinte ilustrînd un prezent concret, un prezent al fiecăruia, un prezent al conștiinței noastre naționale, vibrează în marea piață a Capitalei cu puterea pe care o are de obicei realitatea cînd e raportată la evenimentele și idealurile din trecut: Războiul din 1877 pentru neatîrnarea țării, Unirea principatelor, crearea statului național unitar românesc, luptele țărănilor din 1907, crearea Partidului Comunist Român, lupta din ilegalitate a comuniștilor, prigoana, grevele din 1920, Grivița, luptele împotriva fascismului, 23 August 1944, naționalizarea, urmarea firească a cuceririi puterii politice de către proletariat în alianță cu țărînimea, intelectualitatea și celelalte categorii sociale, care a creat baza materială pentru trecerea la obiectivul istoric al făuririi societății fără clase, fără asupritori, a societății socialiste în România, ca și un alt moment, tragic, acela al morții marelui revoluționar și patriot român, Nicolae Bălcescu, care murea departe de patrie, ruinat fizic și moralicește, visînd pentru poporul român o revoluție mai întîi națională, pentru formarea națiunii române, apoi una de eliberare de sub jugul străin, pentru ca astfel, liber ca nație, poporul român să-și dobîndească drepturile și privilegiile ca cetățeni liberi și demni.

Da, ROMÂNIA este liberă și unită. Glasul ei este ascultat și stimat în lume. Poporul muncitor este liber și suveran în țara sa. Țara are, prin munca neobosită a primului său bărbat, tovarășul Nicolae Ceaușescu, instituțiile democratice și moderne de care are nevoie. „Nu există în România, arăta președintele României, oras, comună sau sat unde să nu se simtă pulsul uriașei opere de construcție economico-socială ce face ca întreaga patrie să fie un vast șantier al creației libere a oamenilor muncii, fără deosebire de naționalitate, înfrățiți sub conducerea partidului nostru comunist în edificarea cu succes a societății socialiste multilate-

ral dezvoltate și înaintarea țării spre comunism.”

Aniversînd cu emoție și justificată mîndrie patriotică, cu satisfacția strălucitelor izbînzii de azi cele două evenimente, înscrise cu litere de aur în istoria patriei, poporul român își îndreaptă privirile încrezătoare și pline de recunoștință spre Partidul Comunist Român, conducătorul încercat al luptelor în care și-au găsit o deplină împlinire idealurile scumpe de libertate și independență, de progres social ale înaintașilor, forța ce îi luminează calea către victoria socialismului și comunismului în România. „Pe baza faptelor, a realizărilor obținute, putem afirma cu deplină temelie, spunea tovarășul Nicolae Ceaușescu, că politica Partidului Comunist Român de industrializare socialistă, de dezvoltare a agriculturii, științei, culturii, învățămîntului s-a dovedit pe deplin justă. Viața demonstrează că în edificarea noii orînduiri sociale partidul nostru comunist știe să aplice în mod creator adevărurile generale și legitățile revoluționare la condițiile concrete din România, călăuzindu-se neabătut, în întreaga sa activitate, de concepția materialismului dialectic și istoric, de socialismul științific, asigurînd înălțarea continuă a patriei pe noi culmi de progres și civilizație.”

Ampla cuvîntare a secretarului general, urmărită cu atenție, vie satisfacție și deplină aprobare de întreaga țară, a fost subliniată în repetate rînduri cu ovații, urale, aplauze. Sfîrșitul cuvîntării are loc într-o atmosferă impresionantă, se aclamă minute în șir, se cîntă, se scandează lozinci pentru partid și secretarul său general, pentru eroica noastră clasă muncitoare, pentru poporul român liber și suveran, constructor al socialismului, pentru Republica Socialistă România. Piața răsună de cîntece, momentul este emoționant, piața vibrează, sentimentul patriotic copleșește inimile celor de față, sînt momente dominate de simțămîntul fierbinte, de nemărginită dragoste și recunoștință pentru Partidul Comunist Român și secretarul său general, făuritorii României moderne.

NICOLAE CRISTACHE ■

Fascinația arheologiei

VI.

Există oameni care, călătorind, nu se descoperă, de fapt, decît pe ei înșiși și, poate, mă număr printre ei. Dacă este așa, n-am motive să mă rușinez de melancoliile mele. Ele nu sînt decît dovada că am rămas credincios celor din care mă trag și care au trăit fără să ajungă, unii, nici măcar în orașul cel mai apropiat, la Făgăraș. Drumul de cîțiva kilometri dintre munți și sat era destul de lung pentru o viață trăită din plin. Sufletul lor trăiește încă în mine probabil și n-ar trebui să mă mir că n-am aptitudini să devin un bun călător. De fiecare dată cînd plec la drum, cîinele negru al singurătății se trezește din somn și, iată-l, și acum dă tircoale în jurul piramidei, deși sînt abia la începutul călătoriei. Zadarnic am trecut prin atîtea aeroporturi și gări. Ele nu m-au deslegat de ceea ce mă împiedică să gust literatura unui Pierre Loti. Dimpotrivă, au sporit în mine, într-o vreme a tuturor vitezelor, orgoliul de a iubi mereu aceleași lucruri și de a privi lumea din același unghi. Îmi place să repet după Oscar Wilde că dacă nu te poți bucura recitînd la nesfîrșit o carte, nu merită să o citești deloc.

Dar e normal ca memoria să-și înceapă dansul în lumină. E normal ca arborii de piper să înflorească printre ruine sub soarele care dogorește deasupra noastră. „Al cincilea soare, seilor“, ar ține să precizeze Tatle, adăugînd că noi și el facem parte din cea de a cincea istorie a omului; cea începută odată cu soarele născut la Teotihuacan; „nahui ollin“, cum au numit-o aztecii, ale căror legende mă urmăresc pe treptele unei piramide ce nu le-a aparținut, cu toate că și mie mi se pare naivă povestea „celor cinci sori“ și nu pentru adevărul ei științific o notez aici.

În orice casă aztecă ardea continuu un mic foc. Așa cum în orice casă se găsea a iesle pentru porumbul uscat, în fața căreia un coș conținînd cinci spice era împodobit cu silueta zeiței porumbului. La fiecare 52 de ani, care formau un secol aztec, focurile erau stinse și urmau douăsprezece zile de așteptări anxioase. O imensă procesiune pornea noaptea spre piramide. Oare secolul care sfîrșea avea să fie ultimul? Dacă steaua Yohualtecutili trecea atunci pe firmament, cataclismul cosmic era ominat cu 52 de ani. Dacă nu... dacă nu, spunea legenda, soarele nu va mai răsări a doua zi, așa cum se întimplase de patru ori înainte. Prima oară, cînd oamenii au fost devorați de tigri. A doua, cînd pămîntul a fost sălbăticit de vînturi teribile, iar oamenii au fost prefăcuți în maimuțe. A treia, cînd o ploaie de foc a distrus totul și oamenii au fost transformați în păsări. A patra cînd pămîntul s-a acoperit de apă și oamenii s-au transformat în pești, supraviețuind doar un bărbat și o femeie. Primul soare ar fi durat 676 de ani (13x52), al doilea 364 (7x52), al treilea 312 (6x52), al patrulea din nou 676 (13x52). Aritmetică după care lumea n-ar fi mai veche de două milenii! La miezul nopții, preoții scruta cu înfrigurare cerul. Cînd Yohualtecutili ajungea la zenit, un prizonier era așezat pe piatra sacrificiilor în virful piramidei, îi era deschis pieptul și zmulă inima; în locul ei era pus un vas de turcoază conținînd o bucată de lemn cu care era aprins noul foc, de la care toți își aprindeau torțele. Cum să numim „regenerator“ un asemenea foc? Și totuși, aztecii îl socoteau astfel. La virea zorilor, respirau ușurați. Încă o dată, își imaginau ei, au plătit prin singe verdictul cerului.

Dacă e stupid, turistul venit din Europa va zimbi superior, uitînd că în aceeași vreme Lumea Veche era plină de cumpărători de indulgențe. Aici nu e loc decît pentru tristețea unei erori care a costat nenumărate vieți omenesti. Și dacă vrem să nu rămînem indiferenți, avem posibilitatea să ne-o dovedim. Ajunge să ne gîndim că singurul soare spre care ne pot duce aceste trepte e cel care arde acum deasupra noastră și să urmărim această logică pînă la capăt. Cei care au spus că nu putem acționa decît în prezent n-au făcut-o pentru a ne frustra, pentru a ne restrînge orizontul, ci pentru că nici o filosofie serioasă nu se poate lipsi de fapte. Nimic nu se mai poate schimba în memoria acestor piramide și totuși nu pentru a ridica din umeri facem drumul la Teotihuacan. Important este ce se întimplă sub soarele care ne încălzește pe noi. Al cincilea sau primul, asta contează mai puțin sau nu contează deloc. Ceea ce trebuie să știm, gîndul de care avem nevoie e că aici totul sau aproape totul depinde de, ar fi prea mult să spun voința noastră dar voi spune mindria de a nu fi altfel decît vrem. O piramidă nu mai poate face nimic împotriva nedreptăților și greșelilor săvîrșite, în schimb ne poate aminti datoria de a nu sui zadarnic treptele ei.

Stau pe ultima treaptă a Piramidei Soarelui, într-o singurătate luminoasă. Vîntul biciuie paginile caietului pe care scriu. În timp ce îmi repet că adevărurile cele mai simple le ignorăm uneori tocmai fiindcă sînt mereu la îndemîna noastră. Trebuia să vin într-unul din cele mai fascinante centre ale arheologiei mondiale ca să reflectez la datoriile mele? Nu căutăm sub pietrele ruinelor decît adevărurile pe care noi înșine le-am ascuns acolo și inutil aș căuta și aici la Teotihuacan alte adevăruri decît cele în care am crezut întotdeauna. Însă e normal să-mi aduc amînte aici de legenda focurilor din casele aztecilor, e normal să-mi imaginez pe cel ce se strîngea în jurul piramidei așteptînd să treacă sau nu pe firmament steaua Yohualtecutili, e normal, da, să nu pot privi nepăsător arborii de piper înfloriți jos. Eu însumi mă apropii de granița celor 52 de ani și trebuie să-mi fac un bilanț, să sting focurile și după ce-am tras linie și am adunat să le reaprind. Rubiconul? Nu ne aparțin decît riscurile pe care ni le asumăm singuri și nu merităm decît victoriile pe care le obținem în cunoștință de cauză. Iar dansul de umbră al melancoliei continuă în amiaza ce scaldă totul în jur.

Și, firește, mașina cu care am venit claxonează. Nu e vreme de reverii și de derive romantice. Trebuie să ne continuăm drumul, să plecăm și la Teotihuacan, înainte de a crede că am aflat aici tot ce era de aflat. Și înainte ca proviziile de lumină strîns în această amiază să devină incomode într-o călătorie.

OCTAVIAN PALER ■

Teatrul german de stat din Timișoara a împlinit 25 de ani de existență

În sala Teatrului german de stat din Timișoara a avut loc luni, 12 iunie, festivitatea consacrată înmînării Ordinului „Meritul cultural“ clasa I, conferit instituției prin Decret prezidențial cu ocazia împlinirii a 25 de ani de existență, de rodnică activitate în slujba educației comuniste a oamenilor muncii. La această adunare festivă au participat tovarășii Mihai Telescu, membru supleant al Comitetului Politic Executiv al C.C. al P.C.R., prim-secretar al Comitetului județean Timiș al P.C.R., președintele Comitetului executiv al Consiliului popular județean, Tamara Dobrin, membru al C.C. al P.C.R., al Consiliului de Stat, vicepreședinte al Frontului Unității Socialiste, vicepreședinte al Consiliului Culturii și Educației Socialiste, Eduard Eisenburger, membru al C.C. al P.C.R., al Consiliului de Stat, președintele Consiliului oamenilor muncii de naționalitate germană din Republica Socialistă România, redactor-șef al revistei „Karpatenrundschaub“, reprezentanți ai organelor locale de partid și de stat, ai consiliilor județene ale oamenilor muncii de naționalitate germană, maghiară și sîrbă, oameni ai muncii din întreprinderi și unități agricole, reprezentanți ai unor instituții teatrale din țară, oameni de cultură și artă.

În cuvîntarea sa, directorul singurei scene germane subvenționate de stat în afara spațiului lingvistic german, prof. Hans Linder, a subliniat semnificația evenimentului pe care îl trăiește colectivul, remarcînd sriiunul continuu de care teatrul s-a bucurat din partea conducerii superioare și locale de partid de la începutul activității sale și pînă în prezent. Teatrul german de stat din Timișoara și-a cîștigat în cei 25 de ani de existență un public numeros și receptiv, numărul spectatorilor ajungînd acum la două milioane. Teatrul a prezentat peste 6400 de spectacole, din care 4000 în orașele și satele Banatului și Transilvaniei, în

Capitală sau în stațiunile litoralului, precum și în turnee în R.D.G., unde, la Weimar, în orașul lui Goethe și Schiller, a fost interpretat celebrul Urfaust. Din 183 de premiere, 73 au fost piese din dramaturgia românească clasică și contemporană, iar 15 premiere absolute. Remarcăm faptul că scena germană de la poarta de vest a țării a montat piese din autorii cei mai reprezentativi din literatura universală, germană sau română. Teatrul german de stat din Timișoara a impulsionat și creația dramatică autohtonă în limba germană, piesele de Hans Kehrler, Ludwig Schwarz, Peter Riesz și Johann Szeckler bucurîndu-se de un succes remarcabil.

În numele organelor județene de partid și de stat a vorbit tovarășul Dumitru Preda, membru al Biroului Comitetului județean Timiș al P.C.R., președintele Comitetului județean Timiș pentru cultură și educație socialistă, care a subliniat contextul în care a fost creat Teatrul german de stat, ca expresie elocventă a politicii naționale a partidului și statului nostru, politică înțeleaptă ce permite tuturor oamenilor muncii largi posibilități de afirmare în toate domeniile de activitate.

În mesajul tovarășului Nicolae Ceaușescu se spune: „Sînt încredințat, dragi tovarăși, că această aniversare a teatrului dumneavoastră va constitui pentru întregul colectiv un imbold de a-și pune și mai puternic în valoare talentul și capacitatea sa de creație pentru a obține noi și tot mai mari succese în activitatea minunată pe care o desfășurați pe tărîmul artei și culturii socialiste“. În numele teatrului german a luat cuvîntul actorul Horst Strasser, mulțumind pentru înalta distincție acordată, pentru Mesajul mobilizator adresat colectivului de către conducătorul iubit al partidului și poporului, tovarășul Nicolae Ceaușescu.

ANTON PALFI ■

NIKOLAUS BERWALGER

Globurile mele pămîntești

indiferent
alb sau negru
galben sau roșu
indiferent
gras sau slab
tinăr sau vîrstnic
femeie sau bărbat
dacă aș putea
zău c-aș crea
un glob pămîntesc
mare și tare
un glob pămîntesc
fără magmă în centru
și vulcani deasupra
dar presărat
cu munți falnici
și mări liniștite
cu păduri divine
și păsări pestrice
fără sălbaticie jivine
dar și fără compatrioți lași
nu eu nu aș face
globuri pămîntești

deosebite
particulare sau de stat
cooperatiste sau mixte
ori cu sau fără confort
globurile mele
vor fi identice
patru miliarde de globuri
la fel de mari
la fel de rotunde
la fel de groase
la fel de bogate
și
fiecare ar fi cu el însuși
pe globul său pămîntesc
fiecare s-ar bucura
cînd un altul sau o alta
de pe alt glob pămîntesc
ar veni în vizită
atunci nimeni nu s-ar lăuda
că pe globul lui pămîntesc
altfel suflă vîntul
că mările ar văluri
mai semețe

că soarele nu-l arde
fiindcă pielea lui
nu-i o piele obișnuită
că păsările
ar avea la el
mai multă libertate
de-a ciripi
și că la el în păduri
aerul n-ar fi poluat
dar cel mai frumos ar fi
dacă s-ar striga
cu glas tare
globuri pămîntești
de pretutindeni
fiți unite și împăcate
iar patru miliarde
în sfîrșit
ar răspunde
cu un cuvînt
înțelept
pace

În românește de
ANTON PALFI ■Cronica dialogurilor pentru cauza calității
teatrului (1)

CLUJ-NAPOCA:

Premisă a regisirii de sine, la coța unei alte calități

Pe două temelii pietre de temelie — cuvîntul președintelui Uniunii scriitorilor, George Macovescu, cuvînt profund responsabil, încercat de bune intenții, generos; și cuvîntul dramaturgului Paul Everac, sinteză serioasă și profesională în conținut, ironică în formă și, în totul, un exemplu de conștiință anti-boemă — la Cluj-Napoca s-a edificat această construcție a gîndirii critice, autocritice, revoluționare care a fost primul Colocviu național de literatură dramatică.

Au luat cuvîntul toți cîți au vrut și fiecare a spus tot ce a crezut că trebuie spus. A fost, din partea auditoriului, înțelegere, a fost și răbdare chiar și pentru arguții teoretice, pentru păreri strident subiective, pentru confesiuni demagogice. Dar — dincolo de acești pigmenți sporadici, care la urma urmei au hazul lor și chiar rostul lor de contrarii care-s necesare evoluției — masiv, esențial, important e faptul că — în condiții de democrație concretă — s-au rostit observații, aprecieri, apeli care au dovedit realism, luciditate, onestitate, demnitate, loialitate, responsabilitate, într-un cuvînt conștiință matură.

S-a practicat sobrietatea, reverența, chiar detașarea implicată de gîndirea științifică și, consecință, n-au fost dialoguri dramatice, conflicte. În schimb au fost

monoloage — patetice, conflictuale, dramatice — denotînd o luptă, o strădanie, o ardere pentru calitatea dramaturgiei, pentru calitatea procedurii de afirmare a dramaturgiei de calitate, pentru împlinirea rosturilor superioare ale literaturii dramatice, pentru tratarea respectuoasă a dramaturgiei ca un autentic, ca un incontestabil gen literar.

Primul Colocviu național de literatură dramatică a fost o foarte binevenită sedință de lucru a dramaturgilor și a tuturor celor de care depinde spectacolul de teatru contemporan: critici, cadre didactice, directori de teatre, regizori, secretari literari, reprezentanți ai forurilor de partid și de stat. Dezbaterile reprezintă o sumă de informații și opinii despre literatura dramatică, sumă din care — în condiții de luciditate științifică, ambiție profesională și onestitate revoluționară — se pot trage concluziile privitoare la căile concrete, practice, eficiente prin care, pe de o parte, literatura dramatică se poate elibera, curățată, descotorosă — în continuare și pînă la capăt — de scheme, de șabloane, de pedagogism, de ilustrativism, de oportunism, de demagogie, de convenabilitate, de superficialitate, de dogmatism, de naivitate, de primitivism, de mode străine și de alte umbre-prejudecăți, care-i slăbesc puterea propagandistică, ba chiar o și îndepărtează de oamenii-spectatori; iar, pe de altă parte (care, de fapt, e cam tot aceeași parte), prin care dramaturgii își pot redobîndi — la altă cotă calitativă — puterea și încrederea de a face față acelor conflicte inerente, firești, ale vieții lor de creatori și se pot regăsi pe ei înșiși, ca producători — tot la altă cotă calitativă — spre binele personalității lor artistice, al oamenilor societății contemporane lor, al literaturii dramatice pe care o lasă urmașilor, al culturii noastre naționale.

O premisă s-a realizat, un pas a fost făcut; numai că mersul înseamnă, cere mai mulți pași.

NELU IONESCU ■

Lirica de gândire

În durată eternă

Fie că ne doare cu el spre „aceasi ulcioară” unde „bate luna în ferestre”, fie că ne face să-l urmăm pe unde „nu-i hotar, nici ochi spre a cunoaște și vremea încearcă în zădar din goluri a se naște”, Eminescu este mereu aproape de noi, ca un prieten vechi, lângă care ne bucurăm de tot ce e frumos și bun, doar numai din când în când cu o ușoară raliniste, ca o așteptare a unei surprize pe care nu ne-o putem închipui decât plăcută fiindcă ea este, simțim siguri, de cea mai mare încredere. Pe ulcioara veche și pe drumurile lăscăfăului, simțim împreună cu Eminescu într-un spațiu și într-un timp, amândouă dezlegate de relativ și de întâmplător, într-o lume în care domnește gândirea poetică liberă. Simțim, cu Eminescu, mereu și oriunde, acasă: aici pe pământ, precum și într-un acolo inaccesibil și totuși apropiat. În incomensurabil chiar, simțim cu el, acasă. Aceeasi impresii, chiar mai mult, aceeași certitudine, eu am avut-o și o am plimbându-mă prin hexametrii lui Virgiliu. Scriam odată despre acesta că citindu-l te afli într-un timp în care, epoci varii și vechi și noi, sînt date deodată toate”. Impresia aceasta, certitudinea aceasta o am și la lectura aceluși gigantic și totodată familiar Memento mori al lui Eminescu, la care este bine să ne întorcem ori de câte ori simțim, chiar cu conștiința unei splendide, superbe și necesare iluzii, nevoia de a ne stabilim în durată eternă.

iunie 1978

Alexandru Philippide

Redacția: — Cartea lui Eugen Simion, **TIMPUL TRAIRII, TIMPUL MĂRTURISIRII**, s-a bucurat de un mare succes atât la public cit și la critica literară, epuizându-se rapid din librării. Cum explicați acest lucru?

— Nu mă surprinde succesul excepțional al cărții lui Eugen Simion, apărută la Cartea Românească într-un tiraj și el excepțional, de 20 870 de exemplare. Cărțile bune nu așteaptă mult în librării. Li se duce bubul, după vechea vorbă românească, și în câteva zile dispar ca și cum n-ar fi fost. O astfel de carte este aceea a lui Eugen Simion, critic literar de mare talent, care s-a revelat cu acest prilej și ca un foarte bun scriitor.

Parisul a fost și a rămas pentru noi, românii, orașul occidental cel mai rivnit, pentru farmecul său, deosebit de acela al celorlalte metropole. În timpul celor trei ani cât a funcționat ca lector de limba și literatura română la Paris, Eugen Simion a trăit acest farmec și a știut să ni-l împărtășească mai bine decât toți compatrioții noștri din trecut.

Nici un alt oraș nu te îndeamnă mai mult la hoinăreală prin vechile lui cartiere, de pe ambele maluri ale Senei. Eugen Simion le-a străbătut pe toate, cu ochii deschiși, cu luciditate. A știut să vadă și să-și exorime o întinsă gamă de emoții afective și intelectuale. Cheiurile cu anticarii, de la catedrala Notre Dame pînă la Institut de France, vechile cabarete din Montmartre, cafenelele din Cartierul Latin, vechile străzi, ca rue Monfletard, ale Parisului istoric, monumentele, muzeele, viața de zi, cu freacă și cu cea de noapte (împrejurimile, apoi cea incomparabilă banlieu, castelele Loirei, sudul Franței, toate retrăiesc în paginile dense ale cărții lui Eugen Simion, cărui nu i-a scăpat nici unul din aspectele vieții intelectuale și artistice ale marii metropole.

L-a interesat poporul, a cunoscut viața de formație a francezilor, cu specificul ei, a stat de vorbă cu unii din criticii și esteticienii de renume mondială, a audiat cursurile unor profesori, și-a confruntat la tot pasul propriile impresii și idei cu acelea ale contemporanilor obscuri sau iluștri, a reflectat asupra geniului francez și a artei sale de a trăi.

Eugen Simion a stat de vorbă și cu românii stabiliți sau în trecere prin Paris, iar acestora din urmă le-a iscodit surprinderea sau blazarea afectată, deoarece marea capitală nu lasă pe nimeni indiferent, dar se confruntă adeseori cu „complexele” vizitatorilor ei.

Am reținut o vorbă a lui Eugen Simion:

„Păcerea estetică are nevoie de comunicare”.

Aș extinde sfera noțiunii și aș spune:

„Orice plăcere are nevoie de comunicare”.

Dar, este un dar. Nu oricine are darul comunicării, al comunicării vii, sensibile și inteligente. La Eugen Simion acest dar este atât de intens, încît, îndemnat să citez pasaje semnificative din cartea lui, mă simt stingherit de greutatea alegerii, de acel „embarras du choix”, de care nu te eliberezi decât recurgînd la jocul întimplării, deschizînd cartea oriunde, cu certitudinea că nu vei fi dezamăgit.

Încerc acest procedeu, cel mai comod și cad peste paragraful care începe astfel, la pag. 259:

„Revin la Cartierul Latin, pe care îl străbat zilnic, urcînd de la stația St. Michel spre Pantheon și Grădina Luxemburg, coborînd apoi spre St. Germain des Prés. Iau masa într-un mic restaurant de pe strada Monsieur le Prince...”

Nu mai pot continua. Am primit șocul dureros și incintător al amintirii. Pe această stradă am stat aproape un an. Sînt mai bine de 50 de ani de atunci. Întorc colțul la dreapta, pe rue Racine și dau de teatrul Odeon, cu galeriile lui, pline de etalaje de cărți. La doi pași, grădina Luxemburg. Mă copleșește trecutul, cu toată greutatea lui. Cum m-aș putea scutura de povara lui?

Cartea lui Eugen Simion e nu numai un bun prilej de desfășurare. Pentru cine a trecut pe aceleași locuri e o nouă revelație: vede ce i-a scăpat sau retrăiește mai intens ce a uitat. Pentru ceilalți cititori, e ghidul unui pionier pe căi mult visate.

ȘERBAN CIOCULESCU ■

CRONICA LITERARĂ

CORNELIU STURZU:

Vintul din oglinzi

Volumul debutează sub semnul întoarcerii și amintirii. Imbrăcînd „cămașa de mire”, poetul aspiră la comuniunea nupțială cu pămîntul, cu firea. Un sentiment de neliniște cutremurătoare suav reveriile sale. Lumea pare văzută heraldic, din departare. De unde „întoarcerea” în sens panteistic la permanentă. Treptat confesiunea patriotică își anexează temele de imn obișnuite. Mai ales poetul caută semnele staționării și face în așa fel ca „zeul” însuși să vorbească: „Lină rotire de planete albe / Și sfîntă trecere de anotimpuri / Pe zarea plaiurilor mele unde / Strămoșii îmi ciopliseră altare // Un duh de zeu sînt zămislit din vechea / Împreunare-a humei cu a sortii / Credință-n pacea locului de-a pururi / Și ochi de stea veghind în stilul porții”. Un «reviem» în mai multe părți dezvoltă aceeași temă a trecerii panteistice în trupul fărăi, prin sacralizarea jertfel. De astă dată vorbește cei care au murit pentru patrie. Transcriem concluzia: „Noi ne-am semănat ca firul, ca ghinda / Să le fie a lor noștri pașnică tînda // Noi ne-am mutat în fîntini, în arbori, în glie / Pentru o lege și-o Românie”. Meritul poetului e că transmite o emoție particulară a temelor generale, îndeobște urate. Ne surprinde chiar cu interpretări inedite. Lumina bunăoară înseamnă uitare, ea cicatrizează rănille trecutului: „Cade lumina peste pămînturi cicatrizate... // Neodihnită mișcare urcînd neînfrîntă / Adunare de cuget peste cumpăna sortilor / Noi, îngropînd în lumină / Apele mortilor”.

Ne-am referit mai mult la primul ciclu: Cămașa de mire. Deja o fantezie, subtilă, cu poantă (Cristofor Columb) anunță celălalt revers al poeziei lui Corneliu Sturzu: înclinația spre reverie și luciditate. Vom descoperi de aci înainte aproape un alt poet.

Se modifică întrucîtva sensul amintirii. Poetul parcă e blestemat să-și amintească numai cuvinte (fie și numai cuvinte frumoase). Aceasta îl face probabil să scrie că a devenit „seducătorul său cabolin” și că lumea întreagă „se-nchide în lacrima dorului / Totul sfîrșind fără să aibă-nceputuri”. Imagine paradoxală; se poate face orice din cuvinte. Nu înseamnă însă că poezia devine „glumă” (cum sună titlul unui poem), ci pur și simplu poetul e conștient de valențele nonfigurative ale limbajului.

Efecte notabile se obțin prin hiperbolizarea unui detaliu corporal sau fiziologic (Geografia lacrimii). Aici, a vedea înseamnă de fapt a ști, fără nici un ecou imagistic. În Corespondență exprimă teama de cuvinte, atribuindu-le acestora gustul de moarte al cenușii. Poemul are un aer crispat, viziunea se întunecă: „Nu mai deschid scrisorile acele / De-atîtea vești sătul sint ca de apă / Un inecat, privindu-mă în ele / Ca bivolul în amlașini cînd se-adapă”. În același registru halucinant pare compus și Pasăre împăiată. Interiorizarea unui fapt banal pînă la senzația dureroasă, cu regretul sporit de a se goli de orice gînd, aflăm în Despiciindu-se lemne. Suferința este cea care ucide emoția.

Poetul extinde legile reveriei la toate regnurile. Am putea spune că nu există decît o singură alternativă, aceea a visării. Din puține și mai ales disparate detalii poemele ultime încheagă viziuni delicate, oarecum ermetice prin fragmentarea notației. Enunțurile (imaginile) rămîn parcă suspendate în gol, cuvintele nu se cheamă unele pe altele, orice ecou se resoarbe în vidul lăuntric. Se neantizează însăși rostirea, nu doar sensul. Poemul devine un «autoportret pe nisip», un desen delicat cu contururi mișcătoare, ce se pot șterge ușor, la prima adiere de vînt. Poate că acesta e «vintul din oglinzi». Drama poetului e că nu mai are unde să-și contemple chipul. Totuși trecerea nu înspăimîntă, mai degrabă neliniștește: „În seara asta totul se fărîmă / Cheia din ușa se pface nor / Din cărți curg vorbe pe dușumele / De pe ecran alunecă-un actor // Mingii rotundul unui sentiment crescut pe suflet / Și-o pulbere albastră cade lent / Ca din aripa unui fluture desenul / Pe care-l ștergi, fără să vrei, indiferent”.

CORNEL MORARU ■

Doi poeți de limbă sîrbă

IVO MUNCIAN

Născut în comuna Variaș, jud. Timiș. Redactor la ziarul „Banatske novine”. Volume publicate: „Visele”, „Mărturisiri”, „Evantaiul bucuriilor”, „Clepsidra”, „Poarta dorinței”, „O noapte de nesomn” și „Secerătorii de curcubeu”. În curs de apariție: „Caruselul cu zimbete”.

CÎNTEC

De vă vine cîndva prin vene
urletul de sirenă a singurătății,
dați, rogu-vă, buzna-n pupilele
copiilor,
adăpostiți-vă sub streășina
șagalnică
ce-nconjoară-ntrebările lor,
riscați cîteva clipe de uimire
între vrejele zvăpăielii copiilor.

Iscind miracolul trecerii prin timp
copiii sint, cred eu,
niște explozii de bucurie,
ori,
mai degrabă,
ferestre spre totulse poate
spre totcezarăsemăncă.

Astfel,
crescuți cu un gînd
devenim, de bună seamă,
cu o felie de tandrețe mai tineri,
cu un zbor
mai aproape de fericire.

SCRISOARE

La o margine de cuvînt
ispitit de pîndă
așteptam ivirea ta
dintre păienjeniișul de orizonturi.

Și se făcu tăcere și eu așteptam,
și zarea bătu a neîmplinire,
eu te-așteptam,
și timpul frunzări cartea resemnării,
eu te-așteptam.

De vrei să afli dorul prim, iubit,
innoadă firul frînt
la o margine de cuvînt
cu mine așteptînd.

Traducere de IVAN MUNTEAN ■

I. BOCA ■

CEDOMIR MILENOVICI

Născut în satul Belobreșca, jud. Caraș-Severin. Redactor la ziarul „Banatske novine”. Volume publicate: „Culegătorii de înălțimi”, „Șoaptele frunzelor”, „Snopi verzi”, „Ștropi de gingășie” (volum distins cu premiul Uniunii scriitorilor pentru anul 1975), „Castelul fără acoperiș” (roman) și „Orizont în iris”.

CÎNTEC DESPRE NOI

Ne-am născut la țară
legindu-ne pantalonii cu sfoară.
Eram desculți,
păstrîndu-ne pantofii pentru zile
de sărbătoare.

Flăminzi pururi,
vinovați întotdeauna.

În timpuri de odinioară.

Am plătit cu viață
dreptul de a ne exprima
gîndurile.
O viață și un cuvînt.
Spuneți, nu-i un tirg prea scump ?

Azi sintem nouă înșine stăpîni.
Timpul țînînd în palmă
il învățăm ritmul pașilor noștri.

PATRIA

Rostind cuvîntul PATRIE
Depunem jurămint.

PATRIA nu-i un cuvînt obișnuit,
el trebuie scris mereu cu majuscule.

PATRIA e mai mare decît universul.

O voi recunoaște cu ochii închiși
după gustul apei,
după aroma țărîni,
după îmbrățișarea oamenilor.

PATRIA trăiește în noi
pretutîndeni prezentă.
Avem voie să ne uităm tinerețea —
PATRIA, nici în gînd.

IZVORUL

La izvor
rîul n-are-n cîrcă apă,
n-are-n sin cerul,
nu cunoaște ziua.
El trăiește cu ideea scurgerii.

Izvorul este prima literă
în alfabetul cursului de rîu.
Aici fluviul visează primul vis
despre mare.

Între izvor și mare
există doar o diferență minimă,
pe mare fiind, iscăm necuprînsul,
lingă izvor fiind, căutăm copilăria.

Cel mai dificil lucru este formarea
izvorului.
Restul vine de la sine.

Traducere de IVAN MUNTEAN ■

„Cînd spui Galați, spui combinat, dar și oameni!”

(Urmare din pag. 5)

bile investiții realizate în România în
cei 30 de ani care s-au scurs de la naționalizare Astăzi, cînd spui Galați,
spui practic Combinatul siderurgic, într-o asemenea măsură s-a legat acesta
de întreaga dezvoltare a județului, și
mai cu seamă a municipiului.

— Ce înseamnă anul 1978 pentru
Combinatul siderurgic Galați ?

— În acest an a intrat în funcțiune
Furnalul purtînd numărul 5, de 2 700
metri cubi, cel mai mare din țară la
ora actuală. De asemenea, s-a pus în
funcțiune Fabrica nr. 2 de aglomerare
a minereurilor. În luna aprilie s-au
împlinit exact 10 ani de la punerea în
funcțiune a primului furnal și elabora-
rea primei șarje. Între timp, la Galați
s-au scurs 25 de milioane de tone de
fontă din furnale. Iar luna aceasta se
fac 10 ani de la prima șarjă de oțel la
C.S. Galați — un deceniu de cînd Galațiul
asigură, cum se spune, piinea indus-
triei ! După anul 1980, conform înal-
telor directive de partid, Combinatul
siderurgic Galați va produce peste 10
milioane de tone de oțel pe an, adică
aproape dublul producției actuale ! Vă
închipuiți ce înseamnă o asemenea dez-
voltare ?

— Probabil că nu...

— Ea înseamnă în primul rînd reali-
zarea unor investiții de mare valoare,
precum Furnalul numărul 6, de 3 500
metri cubi, Oțelăria numărul 3, Lami-
natorul de tablă groasă numărul 2 și
așa mai departe. Mai înseamnă crearea
unui număr important de locuri de
muncă, implicînd eforturi pentru atra-
gerea forței de muncă, întrucît combi-
natul înainte de a reprezenta oțelul,
piinea industriei, reprezintă oameni, un
urias colectiv de muncă aflat la cea
mai înaltă tensiune.

— La sfîrșitul războiului orașul Galați
nu avea decît ceva mai mult de
50 000 de locuitori. Astăzi municipiul
are în jur de 250 000, din care aproape
40 000 lucrează pe platforma Combina-
tului siderurgic. Cum a izbutit să facă
față municipalitatea unei asemenea
creșteri, ca și diverselor probleme care
le implică ea ?

— Beneficiînd de sprijinul mai mult
decît consistent al conducerii de partid
și de stat, Galațiul a construit, înce-

pînd din anul 1956, 50 000 de aparta-
mente în blocuri situate în mai multe
cartiere. Practic, luînd în considerare
numărul mediu de 3 membri de familie
pentru un apartament, aproape 150 000
de oameni s-au mutat în casă nouă, în
numai două decenii și ceva. Un alt
oraș ! Anul acesta, în municipiul
Galați se construiesc 6 400
de apartamente, adică de două
ori mai mult decît prevederile ini-

ca să dăm o singură cifră, volumul des-
facierilor de mărfuri cu amănuntul prin
comerțul socialist atinge în acest an
cifra de 4,5 miliarde lei, reprezentînd o
creștere cu peste 10 la sută față de anul
precedent.

— Ce ne puteți spune despre agricul-
tura județului ?

— Fondul de pămînt arabil al jude-
țului Galați este format mai cu seamă
din terenuri situate în zona a doua de

locuitori știu cu toții că de bogăția re-
coltelor viitoare depinde în cea mai
mare măsură sporirea gradului de con-
fort și civilizație ale localităților în
care trăiesc azi.

— V-am ruga în încheiere să ne spu-
neți cîteva cuvinte despre cum se des-
fășoară în județul dumneavoastră Fes-
tivalul național „Cîntarea României”.

— Este suficient cred să spun că
există un raport semnificativ: unul
din 5 oameni ai muncii din județul nos-
tru este artist amator, pentru a ilustra
ampla participare la festivalul național
al muncii și creației, organizat din ini-
țiativa personală a secretarului general
al partidului, tovarășul Nicolae
Ceaușescu. S-au și statonnic în jude-
țul nostru cîteva manifestări cultural-
educative și artistice tradiționale, cum
ar fi „Întîlnirile de la Mînjina”, „Ta-
băra de sculptură în metal”, complexul
de manifestări politico-educative „Da-
nubius”, ca și sărbătorile de tradiție
populară ale „Bujorului”, „Salcîmului”
și „Teiului”, care pun la dispoziția ze-
cilor de mii de oameni ai muncii din
județ multiple modalități de petrecere
a timpului liber în mod plăcut și util.
De asemenea, ca urmare a interesului
crescînd pentru activitatea de creație și
cercetare tehnico-științifică, în cadrul
Festivalului național „Cîntarea Româ-
niei” au participat cu lucrări 27 726 de
oameni ai muncii, între care 13 000 de
muncitori. Printre rezultatele directe
ale acestor preocupări este de remarcat
că în anul trecut s-a obținut un spor
la producție în valoare de aproape 750
de milioane, s-au redus cheltuielile de
producție, au crescut beneficiile, iar
importurile s-au diminuat cu 618 mili-
oane lei-valută. Sînt cîteva realizări
care atestă din plin munca pasionată
pe care oamenii muncii de pe terito-
riul județului Galați o duc întru pro-
speritatea județului și a țării, ca și cer-
titudinea că ei nu vor precupeți nici
pe mai departe nici un efort pentru
realizarea integrală a mărețelor sar-
cini cuprinse în documentele de
partid, pentru transpunerea întocmai a
prețioaselor îndicații ale tovarășu-
lui secretar general Nicolae Ceaușescu,
pentru creșterea neînteruptă a gra-
dului de prosperitate materială și de
civilizație a întregului popor.

O selecție din lucrările realizate în cadrul Simpozionului de ceramică de la Medgidia — itinerantă la Constanța, Tulcea și București — cuprinde lucrări semnate de: Lazăr Florian Alexie, Costel Badea, Gheorghe Fărcășiu, Nicolae Moldoveanu, Dumitru Rădulescu, Gheorghe Rizoiu, Mihai Tomășeanu.

țiale pe cincinal și cu aproape 77 la sută
mai mult decît în 1977. Pe întregul
cincinal 1976—1980 cifra construcțiilor
de locuințe este de 25 000 de aparta-
mente — deci aproape jumătate din
numărul celor construite pînă în 1975
la Galați ! În 1980 municipiul va ajunge
probabil la circa 300 000 de locuitori,
între care peste 65 000 vor lucra în
industrie. Să nu uităm și viitoarele
centre urbane ale județului, Liești-
Ivești, Pechea și Cudalbi, ca și dezvoltarea
corespunzătoare a actualelor ora-
șe, precum Tecuci, Tîrgu Bujor și Be-
rești. Pentru toți locuitorii județului,

fertilitate. Cu toate acestea, prin tera-
sări, folosirea intensivă a fondului fun-
ciar bun, extinderea culturilor duble,
irigații intense și așa mai de-
parte, Galațiul va produce 689 000
tone cereale, reprezentînd o creș-
tere de circa 30 la sută față de anul
trecut. La viticultură deținem de acum
locul al doilea pe țară, după Vrancea,
ca suprafață de vie pe rod, o viță-de-
vie însă deocamdată foarte tînără, dar
specialiștii speră ca în cîțiva ani vinu-
rile de Galați să devină și ele foarte
căutate. Pe teritoriul județului există
56 de comune și 180 de sate, ale căror

Noi și animalele

În „Scinteia” din 6 ianuarie a.c., la rubrica „Fapt divers”, se puteau citi următoarele:

„Comitetul național pentru protecția animalelor ne sesizează un caz de „comportare neobișnuită” din partea lui O.G. de pe șoseaua Mihai Bravu nr. 296 din București. După ce acest O.G. «a colectat, în scopuri materiale» (probabil pentru a le revinde la preț de speulă) vreo 15 pisici, în loc să aibă grijă de ele, a tăiat, la un moment dat, asupra lor și a început să le arunce în stradă, de la etajul zece, creind spaimă și dezaprobare din partea tuturor trecătorilor aflați la acea oră pe șoseaua Mihai Bravu. Sesizarea califică gestul lui O.G. «huliganic și periculos», drept care cere autorităților sancționarea lui. Cerința la care subscriem și noi».

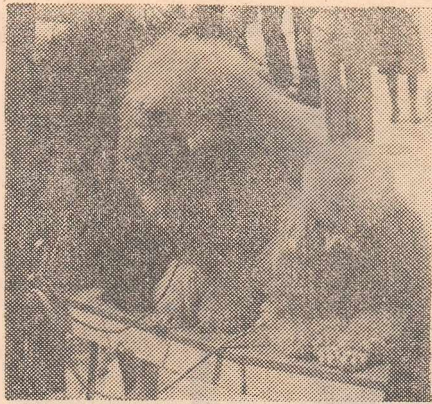
După apariția acestor rinduri, Direcția zoo-veterinară a municipiului București l-a amendat pe O.G. (pe care-l cheamă Oancea Gheorghe și e tehnician la cinematografie, la Buftea) cu lei 600 (șase sute), în conformitate cu articolul 1, punctul 4, din H.C.M. nr. 2492/1969, care prevede aplicarea de sancțiuni pentru „chinuirea, lovirea sau părăsirea animalelor”, precum și pentru „folosirea acestora la o muncă peste puterile lor”. Ulterior, Militia Capitalei a suplimentat amenda cu 300 (trei sute) lei, pentru culpa de atentat la liniștea publică.

O pedeapsă dreaptă? O pedeapsă mare, mică? ...

Nu despre asta vrem să vorbim, deși, punind de o parte pedeapsa și de cealaltă fapta, adică aruncarea, în plină zi, a celor 15 animale (de fapt, spun martorii oculari, erau mai multe) de la etajul zece, cu scopul de a le zdrobi capetele de caldarim (ceea ce s-a și întâmplat), ni se pare totuși că balanța nu prea stă drept, ea chiar se clatină, ea chiar ne zdruncină nițel ideea de dreptate, fiindcă fapta, sinistru faptă, ca să-l spunem numai atât, pare a denota o vocație... cum s-o numim? Paul Anghel, într-o tabletă, relatând o întâmplare mai puțin singeroasă (un camion care, pe asfaltul pustiu al bulevardului Dacia, strivește sub roți un câțel), nu șovăie la cuvinte: „Ca să uciți un câțel, pe bulevardul Dacia, în plină zi de liniște, e o performanță: trebuie să ai vocație de criminal”. Era vorba de un biet și singur patruped, care, în plus, a avut norocul, ni se spune, să fie izbit mortal, cu capul de rigolă. Nu știu cit de deliberat a fost gestul șoferului de pe Dacia, dar, în cazul lui Oancea Gheorghe, după cite s-a stabilit de cei în drept, a fost.

N-am fi reluat „faptul divers” descris în „Scinteia” dacă nu ni s-ar impune cu evidentă, și din această sordidă faptă, ca și din altele, cel puțin două aspecte, de fapt aversul și reversul unei probleme în aparență minoră, periferică vieții noastre, dar care, precum vom vedea, există, și care, în plus, poate naște, dacă o ignorăm, o involuntară, dar periculoasă complicitate la apariția unor fapte deosebit de grave. Este vorba, pe de o parte, de întârzierea cu care acte precum cele comise de O.G. sunt sancționate (indiferent de duritatea sau de blândețea sancțiunii) și, pe de alta, de proliferarea unor astfel de acte, proliferare, credem, deloc străină de sancționarea tardivă sau, în cele mai multe din cazuri, de nesancționarea lor.

Întâmplarea de pe șoseaua Mihai Bravu s-a petrecut la 18 decembrie anul trecut. Între 18 decembrie și 6 ianuarie, când ea, grație paginii de ziar, a devenit un fapt public, O.G. a trăit,

bine mersi, liniștit, nederanjat de nimeni, deși forurile în drept, alertate de cetățeni, ar fi putut, totuși, să-l deranjeze. N-au făcut-o. Circa 9 de miliție, pe teritoriul căreia s-a insingurat caldarimul de pe șos. Mihai Bravu nr. 296, n-a schițat nici un gest, n-a luat nici o măsură, măsurile luându-le (dar după apariția articolului din ziar!) Direcția zoo-veterinară și Militia Capitalei. Și dacă articolul n-ar fi apărut?

Dacă un O.G. improviză un caldarim cu singele unor patrupede, sau dacă pe Bd. 1 Mai un căruș, de ani și ani, înhamă la o cotigă încărcată cu lemne și cu cărbuni, grea ca fierul, un cal schiop, care-o trage cu eforturi penibile (fapt autentic, semnalat nu o dată, dar în zadar, de către cetățenii din cartier), vom zice în sinea noastră ceva rău despre acești inumani, dar poate ineducabili oameni în toată firea, vom mai zice ceva și despre cei ce tergiversează sau nu aplică pedepsele stipulate prin lege, și, poate, ne vom opri aici. Dar când este vorba despre niște adolescenți?

Duminicile, în Obor, la tirgul de păsări, pot fi văzuți copii de școală ce se-ațin, stringind la subsuoară niște lădițe închise, pe lângă cumpărători, trăgându-i de mincă: „Nene, nu vrei o pasăre?” Cînd desfac capacele lădițelor (cu precauție, ca să nu zboare prada), se pot vedea înăuntru, aproape asfixiate, niște păsări, vrăbii și porumbei, vinute cu praștia prin grădini, prin parcuri, prin pădurile din marginea Bucureștiului.

Nu intenționăm să facem un inventar de atrocități, deci ne oprim, deocamdată, aici. Ne oprim aici, la acești copii, fiindcă trebuie, fiindcă avem datoria să ne oprim, fiindcă a trece pe lângă ei și pe lângă astfel de fapte înseamnă, după opinia noastră, a merge cu bună-știință, pavind chiar drumul, spre viitorul în care ne întîlnim cu adolescenți ce incendiază ciini, după ce i-au legat cu sîrmă ghimpată (fapt autentic, petrecut pe strada Ilioaara, fapt ai cărui autori au rămas „nedescoperiți”, dar oare au fost cu adevărat căutați?) și cu mături ce aruncă pisici pe fereastră de la etajul zece. Și, precum vom vedea mai jos, și cu alte fapte, cu mult mai grave.

S-a scris mult, există o întreagă literatură despre „cruzimea copiilor”, despre dorința, despre voluptatea lor, uneori devorantă, totdeauna inconștientă, de a se simți (spun pedagogii) „puternici”, expresie (spun unii dintre pedagogii) a vitalității speciei umane, a ofensivei acestei vitalități, expresie (zic alții) doar a curiozității copilului față de ceea ce înseamnă natura, viața. Oricum, dintr-un impuls sau altul, copilul mic strivește furnici, ciopârțește broaște, pune la felurite chinuri sau „încercări” păsărele, ciini și pisici, și, lăsat să se „joace” astfel, el devine (tot pedagogii o spun) indiferent la durerea, la suferințele altor fi-

ințe, se nasc deci niște germeni ai cruzimii, ai violenței, ce, în împrejurări ce le sînt prielnice, se pot dezvoltă, pot ajunge la forme extreme, primejdioase. Nu este străin, de aceste „împrejurări prielnice”, exemplul adulților, care adesea le provoacă. Nu ne putem hazarda, în spațiul unui articol, să lămurim o problemă despre care s-au scris tratate, vrem numai să semnalăm că exemplul adulților (mama care ineață puii pisicii în fața copilului, lucrătorii serviciilor de ecarisaj ce prind cu lațul, în vîzul copiilor, ciini și pisici) deci exemplul cruzimii nu numai nepedepsite, dar promovată ca act necesar, ca act firesc, se întîlnește, nefericit, cu exemplul școlii. Există, sub oblăduirile unor școli, așa-numite cercuri ale micilor biologi în care se practică vivisecția, în care șoareci, uneori iepurași, sînt tăiați de vii, deși se știe (n-o spunem noi, ci oamenii de știință) că vivisecția e de acceptat, ca un rău necesar, doar în folosul major al științei, al descoperirii științifice, că, în rest (tot oamenii de știință o spun), tot ce e viu poate fi studiat pe viu.

Știm că aceste rinduri vor trezi niște — și nu puține! — reacții, știm că ni se va reproșa — și, aparent, pe bună dreptate! — un sentimentalism excesiv, nițel anapoda în condițiile vieții urbane, care își are legile ei, aspre, dar necesare. Nu sîntem sentimentali, deși, mărturisim, iubim animalele, sîntem chiar realiști, știm bine că în condițiile marii aglomerații urbane înmulțirea peste măsură a ciinilor și a pisicilor trebuie stăvilită, fie și numai pentru faptul că o suprapopulare cu animale domestice, din lipsă de condiții de întreținere, duce, de regulă, la abandonarea lor, la sfîrșitul lor tragic. Sîntem și noi (ca, dealtfel, chiar Comitetul național pentru protecția animale-

lor) pentru o rațională limitare a numărului de ciini, de pisici, dar sîntem, în același timp, pentru o limitare înfaptită cu mijloace științifice, rapide, cruțînd suferința, deci cu mijloace umanitare, supravegheate de forurile în drept, nu prin inițiativă particulară, nu prin ardeura ciinilor sau prin aruncarea pisicilor pe fereastră; nici măcar prin perpetuarea unor „metode” (ce au, din păcate, girul respectivelor foruri) precum cele utilizate de veterinarul care, în plină zi, în plină stradă, nesinchisindu-se de publicul, inclusiv infantil, care-i asistă, „stricnimizează” animalele fără stăpîni; ca să nu mai vorbim de cele ale penibilei, depășitei, inumanele întreprinderi a oamenilor care vinează ciini și pisici cu cirligele și cu lațul.

Și nu este vorba numai de dragostea noastră, a oamenilor, față de animale, deci față de natura în care ne constituim ca stăpîni, dar și ca parte (fapt ce, în condițiile despre care vorbeam mai sus, cele ale marii aglomerații urbane, se cam uită, se cam ignoră), este vorba și de dragostea noastră, a oamenilor, față de oameni. Violența nepedepsită, nestirpită din rădăcini, la adresa unor viețuitoare care nu se pot apăra, poate degenera. Poate degenera, afectîndu-ne chiar pe noi.

Cu niște luni în urmă, în „Flacăra”, scriam despre „joaca” unor copii care, cu niște arbalete confecționate de ei (sau de părinții lor), avînd ca proiectile niște ace, ace adevărate, ascuțite ca niște ace, se distrau vinînd, pe o stradă a Bucureștilor, ciini, pisici, păsărele. Joacă în cursul căreia, la un anumit moment, un puști, supărat nu se știe de ce pe-o fetiță, a țintit-o și pe ea cu arbaleta. „Nu! — scriam atunci —, n-a apăsat pe trăgaci. Dar dacă?” ...

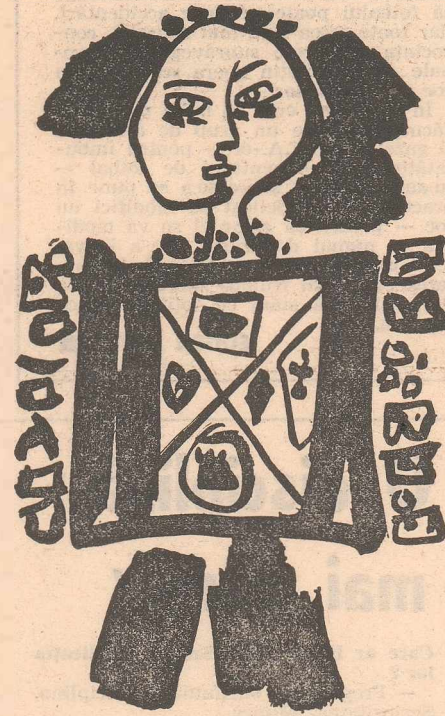
Zilele acestea, tovarășa Natalia Leoveanu, secretar general al Comitetului național pentru protecția animalelor, mi-a oferit un nedorit final al articolului în care, fără să vreau, am fost un sumbru profet. Pe o stradă a Bucureștilor, un puști, înarmat cu o arbaletă, avînd ca proiectile ace, s-a tot distrat apăsînd pe trăgaci, făcînd ca acele să țîșnească și să se-nfiță în ochii și blana imprudentelor patrupede surprinse în preumblare prin acel loc, pînă cînd, supărat, nu se știe de ce, pe-o fetiță, a țintit-o și pe ea cu arbaleta. Și, de data asta, a tras. Acul s-a infipt într-un ochi al fetiței. Întîmplarea i-a fost relatată tovarășei Leoveanu de către mama fetiței.

Știm că și aceste rinduri ale noastre vor stîrni obiecții, știm că ni se va spune — și pe bună dreptate! — că nu toți copiii care chinuiesc animalele vor deveni niște violenți, niște delincvenți, niște criminali, știm că ni se va spune — și primim observația! — că între comportarea crudă față de animale și comportarea crudă față de oameni nu se poate trage o linie dreaptă, dreaptă ca o săgeată, decretînd-o pe prima drept cauză, iar pe cea de-a doua drept efect. Știm — am citit — că o noțiune biosociologică atît de complexă cum este crima sau violența nu poate fi explicată doar apelînd la datele unui proces liniar, cantitativ și evolutiv: aziuciderea unei păsărele, a unui ciine, miineuciderea unui om. Știm deci că cei ce vinează cu praștia porumbei, ca să-i vîndă în piață, iar apoi ard ciini, iar mai apoi aruncă pisici pe geam, nepedepsiți pentru toate astea, sau pedepsiți excesiv de blind, nu vor atenta, obligatoriu, și la noi.

Dar dacă? ...

I. BOCA ■

ILIE PURCARU ■

Relații

Avînd o zi repaus — era o sîrbătoare
Stăteau de vorbă pașnic — amici acum —
la soare

O Scindură, Ciocanul, și-alătura
un Cui

Spunîndu-și fiecare necazul
dumnealui

Tușînd cam cu sfială, că nu-și vorbeau
cu anul

Cu greu începe vorba și zise-așa
Ciocanul;

Să vă lovesc atîta eu n-am nici
o plăcere

Însă așa e legea, cum știți așa
se cere

Cînd capăt o poruncă de nerăbdare ard
Și bat atunci cu sete, pînă ce fac un...
gard!

După ce ascultară cum le vorbi
întîiul

Cu virfu-n jos, cam țepăn, luă
cuvîntul Cuiul;

Nici mie zău nu-mi place să fiu bătut
în cap

Și mă înfig prin scinduri cu gîndul ca să
scap.

E greu să faci pe placul și cheful
tuturor

Și-ntre Ciocan și Scinduri să fii...
mediator,

Iar Scindura la urmă le spuse resemnată:
Rațiunea voastră sigur am înțeles pe dată

Mereu însă-nțepată să știți prea
bine nu e!

Și-aș suporta Ciocanul, dar sînt prea
multe... Cuie?!

Le voi purta pe toate așa mi-o fi
hazardul

Am însă o-ntrebare: Cui folosește...
gardul?

ARCADIE CHIRȘBAUM ■

Fabula „curajului”

— Infruntă-i, nu fi lașă, sfidează-i
pe-acești „grei”

Ce cred că-n fierărie ei doi sînt
dumnezei!

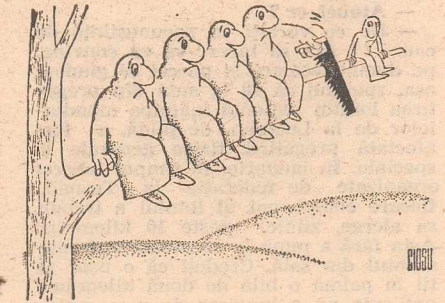
Strigase o bucată de-oțel spre alta care
Era supusă de un baros la... prelucrare;

— Păi... fă-o tu, îi zise a doua ca

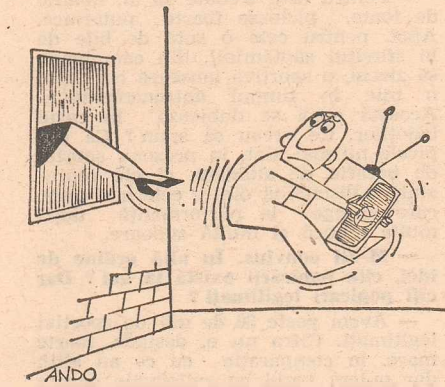
MORALĂ,

Cînd o să-ți vină rîndul să stai pe
nicovlă.

LICĂ PAVEL ■

CIOȘU ■

ANDO ■

CIOȘU ■

„Televiziunea și violența”

F.I.F.A. a organizat la Buenos Aires în ziua de 12 iunie o conferință de presă, urmată de proiectii în care au fost discutate noile procedee ce ar putea fi adoptate în regulamentul jocului de fotbal. Experimentul a fost făcut de Monaco, cu echipa de juniori. După frumoasa peiculă au urmat discuții cu ziaristi care au fost de față. Scopul era de fapt diminuarea violenței în fotbal. O primă observație, în afara regulii privitoare la executarea unei lovituri libere indirecte în locul autului, celelalte sugestii nu au intrat mult în discuție: e vorba de cornerul mic și de expulzarea temporară a jucătorilor brutali. La o privire sumară, măsurile sugerate care ar putea fi luate în considerație în fotbalul viitorului (fotbalul de mine, cum scria pe generic) nu mai aduc decât parțial ce ce știm noi despre acest sport. De pildă, cornerul mic ar transforma, după părerea noastră, soccerul într-un fel de handbal de sală, într-atât ar înghesui pe jucători de multe ori în fața careului. Cît privește expulzarea temporară, ea are o oarecare justificare și unul ca mine chiar gîndea într-o vreme că s-ar putea aplica un mijloc și mai drastic în unele cazuri de răniri grave și anume: suspendarea agresorului pe termenul cît victima agresiunii nu poate juca. Aici însă s-ar putea ivi, odată statuată decizia, ca simulările accidentelor să crească și să fie scoși din viitoarele partide, prin suspendări, adversari care constituie un pericol potențial, fapt ce nu e în spiritul fotbalului.

Dar iată-ne la problema violenței în fotbal. Că există jucători impulsivi care-l transformă în ceva ce aduce cu violența, asta se poate întîlni oriunde. Un purtător de cuvînt a semnalat în seara conferinței de presă contribuția pe care televiziunea o poate aduce la propagarea violenței cu ajutorul fotbalului. Problema mi se pare falsă și pusă cu un ton patetic (repet) problema mi se pare falsă și pusă pe un ton patetic nu-l servea pe vorbitor. Dimpotrivă, sustinem noi, televiziunea poate să se constituie în judecător absolut obiectiv tocmai prin precizia înregistrării, prin detaliul pe care-l oferă imediat spectatorului, reluările sale sînt bine venite și multe in Justiții ale arbitrilor și chiar lucruri insesizabile apar pe micul ecran cu o viteză demnă de reînt.

Vorbind în esență despre unele aspecte violente pe care le capătă fotbalul vom constata cu ușurință că regulamentul actual permite cu destulă

ușurință sancționarea celor ce o practică. Totul e numai o chestiune de arbitraj, ni se pare nouă. Un arbitraj slab, șovăitor va duce și la tragedii, iată că răspunderea pentru violența în fotbal o poartă mai întîi cei ce se ocupă de trimiterea pe teren a unor indivizi cu un psihic precar. Nu e aici vorba de a ține cu o echipă sau alta pentru că aceasta e altă problemă, ci de acele caractere inhibate, nedecise care incurcă mai mult lucrurile, decît le ajută. În fotbalul modern, la viteza actuală de joc se cere arbitrilor o mare intuiție, o cunoaștere fină a psihologiei celor pe care-i conduc în teren pentru că la ora de față pericolul cel mai mare în fotbal rămîne simularea violenței, nu violența în sine, care poate fi reprimată fără cruțare de către conducătorii de joc. La acest campionat mondial au existat destule accidente (accidentări). S-a jucat de cele mai multe ori cu pasiune, în viteză, au existat și jucători care au mers pînă la sacrificiu, punindu-și integritatea corporală în primăjdie, dar ei, aceștia despre care scriu, erau sinceri. Din păcate, mai ales în fotbalul sud-american există tendința de a se specula, mai ales în fața careului de 16 metri, faultul de joc, pentru asta cele mai tragice schime sînt permise, doctorii sosesc cu targa și actorul odată intrat în rol o face pe Clitemnestra pe iarbă verde, urlînd și arătînd leziunile imaginare. Tragedienii împovizați se cer eliminați cu toată hotărîrea dacă vrem să avem un sport curat, nealterat de șmecheri și de primadone. Din păcate, mijloacele de detectare rămîn încă empirice. Aș putea spune că portarul Franței s-a rănit grav în meciul cu Argentina. Luque, și el cu mina în ghips, sau Neeskens, care are o gravă fractură, sînt cele mai vii demonstrații că fotbalul poate produce accidente, dar toate acestea sînt, mai degrabă, consecința unei rele supravegheri personale și mai puțin opera scoaterii din joc a adversarilor.

În încheiere, cred că noile propuneri făcute de către un grup de antrenori și gazetari F.I.F.A.-ei — pentru îmbunătățirea regulamentului de fotbal — nu au prea multe șanse de a se pune în practică. Ar fi delicat să modifici un joc — pentru că sigur el se va modifica — numai de dragul de a inova, acolo unde inovația așteaptă de la nașterea celui mai frumos sport din toate timpurile... să stăm cu toții în banca noastră...

EUGEN BARBU ■

Virginia Ruzici — dublă

învîgătoare la Roland Garros!

Deși în imaginea de față, realizată de fotoreporterul Emanuel Tânjală, Virginia Ruzici bea un simplu pahar de citronadă, recent, după campionatele internaționale de tenis ale Franței, disputate pe renumitele arene de la Roland Garros, sportiva bucureșteană a bătut din cupa victoriei, reușind să cîștige două titluri de campionă, la simplu și dublu fete. Pentru această strălucitoare performanță, cea mai prețioasă din palmaresul tenisului nostru feminin, Virginia Ruzici și antrenorii săi merită toate felicitările.

FOTBAL, DIVIZIA A:

CONSTANȚA: F.C. — Steaua 3—1 (1—0). Două declarații obținute înainte de meci: fundașul Antonescu „Nici nu concepem să nu cîștigăm”. Antrenorul Emerich Jenei: „Sperăm să cîștigăm campionatul”. Făcînd observația că se cădea ca siguranța din cuvintele constănțeanului să se manifeste ceva mai devreme și nu în penultima etapă cum se întîmplă de vreo doi ani încoace, arătăm din capul locului că în teren ardoarea și hotărîrea gazdelor de a scăpa iarăși de retrogradare au învins net și desigur firese diferența și lipsa de ambiție a oaspeților. Nu ne trece prin gînd să acuzăm formația bucureșteană că nu și-ar fi apărut corect șansele. Îi reproșăm doar jocul slab, departe, foarte departe de ceea ce ar trebui să joace o probabilă campionă. Am văzut un joc penibil, confuz și plin de gafe în care vioara întîi a fost echipa Steaua, pe alocuri bine scundată la acest capitol de constănțeni. A învins F.C. Constanța pentru că și-a dorit foarte mult victoria, pentru că jucătorii săi de bază, Antonescu și Turcu, au jucat foarte bine, pentru că la mijlocul terenului Hoffmeister a muncit enorm și pentru că în atac D. Zamfir s-a bătut cît odată singur cu o apărare, e drept slabă, pînă la epuizare. Au înscris astfel Zamfir, portarul Ștefănescu (din 11 m), Peniu, ultimul meritînd însă cît puțin un cartonaș galben pentru numeroasele căderi simulate din careul advers. Jucătorii de la Steaua au părut oșoiți și blazați. Apărarea a fost penetrabilă mai mult pe partea lui Anghelini și pe „culoarul” Sameș, iar la mijloc Dumitru și Iordănescu nu s-au văzut, cam deloc. Singura excepție: Troi, care a și înscris golul echipei sale, este adevărat cu lărgă participare a portarului Ștefănescu. În concluzie un joc slab, apreciat de numerosul public constănțean doar pentru rezultatul său. A condus cu scăpări, fiind departe de faze și semnalînd deseori cu întirziere, arădeanul Ioan Igna, ajutat, mai mult sau mai puțin, de L. Vascan (Aiud) și T. Cruceanu (din Tecuci). (R. Bărbulescu)

HUNEDOARA: Corvinul — A.S.A. Tg. Mureș 1—0 (1—0). Dacă meciul din tur, deși fără probe evidente, nu ne prea vine să credem că s-a jucat corect, de astă dată rezultatul este curat ca lacrima, izbinda puțin fi și mai categorică pentru hunedoreni. Ei au obținut o victorie care, chiar dacă a stat multă vreme sub semnul întrebării, s-a arătat absolut meritată, neînsemnînd numai două puncte, ci și dreptul de a mai juca în primul eșalon cel puțin încă un an. În prima repriză, Corvinul a jucat ordonat, echilibrat, dovedindu-se stăpînit pe joc și pe situație, Dealfel, în primul sfert de oră, Lucescu, care în acest campionat și-a făcut cu prisosință datoria față de culorile noului său club, a înscris în urma unei acțiuni personale de mare virtuozitate. Amindouă echipele s-au arătat insistente, bine pregătite fizic și tactic, cu o remarcă în plus pentru hunedoreni, beneficiarii unei apărări tinere și ferme, cu un portar (Bologan), sigur în intervenții, cu un mijloc elastic în care a excelat Angelescu, cu un atac unde Lucescu și Nunweiler și-au demonstrat talentul și seriozitatea prin situații de gol și pase ideale. Ca o concluzie și a acestei partide, putem spune că harnica echipă a hunedorenilor a ilustrat în acest campionat vechiul proverb: „Cine nu are bătrîni, să-și cumpere”, cu simpla completare că a știut și a reușit să altoiască în jurul acestora tinere talente, precum Gălan, Merlă, Petcu, Văețuș sau Nicșă. În ultima sa parte, jocul a devenit echilibrat și animat, dar asta numai după ce Petcu și Economu au sutat în bară, în prima repriză, și după ce arbitrul Marcel Buzcea le-a refuzat gazdelor un penalty clar, la un fault grosolan comis de țirgumureșeanul Unchias în minutul 60, asupra lui Văețuș. A.S.A. — campioana de toamnă — rămîne amenințată în zona retrogradării, fiind scama și de adversarul ei din ultima etapă, dinamoviștii bucureșteni, campioni en titre. Slab arbitrajul bucureștenilor M. Buzcea (la centru) și G. Manta și C. Dumitru (la tușă). (Ion Predoșanu)

La revedere, Petrolul!

După un an în divizia A, tinăra echipă ploieșteană se reîntoarce în B, dar se reîntoarce cu fruntea sus, după ce își va fi jucat, pe prima scenă a fotbalului nostru, șansa cu loialitate și dirigenie. Din păcate, mai mult nu s-a putut, după cum se poate vedea și pe chipurile din imaginea de mai sus, în care președintele clubului, Mircea Dridea, și antrenorul Valentin Stănescu suferă din plin. Tristețea de pe fețele celor doi vorbește mai clar decît toate frazele limbii române despre drama intrinsecă și a retrogradării.

„Popicele? O disciplină dintre cele mai dure”

— Tovarășe profesor Ladislau Szöcz, lucrați de 20 de ani ca secretar al Federației Române de Popice. Ce s-a întîmplat în această perioadă în disciplina de care răspundeți?

— S-a impus tot mai serios pe plan mondial, fără să fie vorba, desigur, de meritele mele.

— Dar de ale cui?

— De condițiile pe care le-am avut și le avem la dispoziție, de sprijinul permanent al C.N.E.F.S., de lărgirea artei de practicare a popicelor și, nu în ultimul rînd, de seriozitatea și ambiția jucătorilor incluși în echipele reprezentative.

— Ce înseamnă „s-a impus pe plan mondial”?

— În ultimii 20 de ani, ca să mă refer la rîstimpul pe care îl cunosc în detaliu, popicele noastre au dobîndit 11 titluri de campioni ai lumii, la individual și pe echipe, băieți și fete, precum și numeroase medalii, din toate meciurile prețioase, la europene și la celelalte competiții de anvergură. Recent, sportivii români s-au întors de la mondialele din Elveția cu cea mai bogată zestre din istoria popicelor noastre, cucerind două medalii de aur, trei de argint și două de bronz, datorită cărora România s-a clasat pe locul întîi în clasamentul pe națiuni.

— Succese, succese și iar succese!

Care ar fi, tovarășe Szöcz, explicația lor?

— Pregătirea susținută. Disciplina. Seriozitatea. Munca.

— Să nu mi-o luați în nume de rău, dar a vorbi despre pregătire susținută în materie de popice mi se pare cam mult!?

— Ați văzut vreodată un meci de popice? Ați cunoscut vreodată lumea acestei discipline sportive?

— Nu.

— Atunci?

— Atunci ce?

— De ce vorbiți în necunoștință de cauză? Am să încerc să vă conving, pe dumneavoastră și pe cei ce gîndesc așa, spunînd că 40 la sută din pregătirea lotului național înaintea mondialelor de la Lucerna, de pildă, a fost afectată pregătirii fizice generale și speciale. În ianuarie, în timpul taberei organizate de federație la Tușnad, fiecare component al lotului a trebuit să alerge, zilnic, peste 10 kilometri. Asta fără a pune la socoteală antrenamentul din sală. Credeți că e ușor să fii în palmă o bilă de două kilograme opt sute pe o lungime de șase metri, cît măsura scindura de lansare, după care s-o arunci cît mai exact?

— Bănuiesc că nu-i ușor.

— Pentru asta trebuie să ai, înainte de toate, picioare foarte puternice. Apoi, pentru cele o sută de bile de la sfîrșitul săptămîinii, din campionat, să zicem, o sportivă lansează cel puțin o mie în timpul antrenamentelor. Această cifră se dublează în cazul băieților. Ce vreau să spun? Că popicele nu mai sînt, în prezent, sportul de berărie de altădată, ci ele reprezintă o disciplină dintre cele mai dure, care ajunge la performanță după multă muncă și multă sudoare.

— M-ați convins. În altă ordine de idei, cite popicării există la noi? Dar cîți popicari legitimați?

— Avem peste 30 de mii de sportivi legitimați. Cifra nu e, desigur, foarte mare, în comparație cu ce au alții, dar putem vorbi cu satisfacție despre răspîndirea popicelor în întreaga țară.

OVIDIU IOANIȚOIA ■

FLORICA BRADU: „Românul are nevoie de doină. Doina este o calitate a sufletului”

— Florica Bradu, de unde sînteți și ce cîntați ?

— Sînt originară din Șicula-Bihor. În familie, tata și sora mea cîntă foarte frumos. Repertoriul meu cuprinde o arie geografică largă — de la Mureș la Valea Barcăului, trecînd peste cele trei Crișuri.

— De bună seamă, ca în toate locurile de baștină ale cîntăreților noștri, tremură niște floricele și pe malurile celor trei Crișuri. Dar pe noi ne interesează zestrea cu care veniți în lumea cîntecului.

— Importante nu sînt numai malurile ci modul în care cîntă, vocea fiind o condiție subînțeleasă, și ce cîntă ! Repertoriul îl poate recomanda pe artist mai mult decît haina pe care o îmbracă pentru spectacol. Pe lîngă faptul că sînt cîntăreață de muzică populară, poate că și profesia mea...

— Profesoară de muzică, nu ?

— Profesoară de limba română fiind, sînt atentă la adevăratele valori și promovez un repertoriu de bună calitate, sper. În paranteză, fie spus, conduc și cercul de folclor de la Casa pionierilor din Oradea. Urmează să înregistrez cel de-al optulea disc cu cîntece culese, cum s-ar zice, de mina mea, din toată Țara Crișurilor. Culeg toate variantele unui cîntec și o caut pe cea mai fru-

— Cum explică profesoara de limba română, Florica Bradu, că alături de piese de frumusețe și acuratețe ale celor din folclor, apar subproducții care se pretind muzică populară ?

— Într-un singur cîntec sînt depozitate inimile și năzuințele multor generații, o singură piesă folclorică însumînd bunul simț și prinosul de frumusețe al atîtor cîntăreți anonimi ! De fapt strădania de a aduce în lumină, lumina cîntecului românesc este o datorie patriotică.

— Ni se pare că în ultimul timp doina cea atît de dragă românului se aude mai rar.

— Nu cred, cel puțin în Bihor sînt minunate doine, poate mai simple ca linie melodică decît cele bănățene, dar de o mare acuratețe, iar textele lor sînt pătrunse de un fior ce au alimentat însuși geniul eminescian : „Nu se teme codrul, doamne / Că se-apropie de toamne / Numai omul săracu / Tot se teme și i-e frică / De cîte ori frunza pică / La capăt de primăvară / Codrul n-ținereste iară, / Codrul mi frunza-i învie / Omul me' pe cărușie / Omul me' pe drum ne-ntors, / Dac-a mîrs odată-i mîrs”. Nu împărtășesc îngrijorarea că nu se mai cîntă doine. Ele se aud în Ardeal și în Banat toată ziua. Românul are nevoie de doină. Ea

moasă, mai vibrantă și care mi se potrivește ca o cămașă pe trup.

— Vedem aici o carte în toată legea, o culegere de folclor „Cîntați fete horili”, chipul dumneavoastră pe copertă, într-o mindrețe de costum de Șicula — folclor din Țara Crișurilor cules și interpretat de Florica Bradu. Cînd prefața alcătuită din metafora înaltă și generoasă a poetului Al. Andrițoiu aflăm că această culegere este prima dovadă, la acea dată, a unui repertoriu ales cu migală și adunat într-o carte al cărei autor este însăși Florica Bradu.

— Consider firesc și necesar ca un cîntăreț să cunoască îndeaproape zona folclorică pe care o reprezintă (de la cîntecul de leagăn, la bocet, de la baladă la cîntecul de viață nouă) și să nu aștepte să-i întindă alții cuminecătura. Repertoriul trebuie întreținut și împropătat permanent, ciutură să fie, că fîntînă este. Altfel, vom vedea cum se mai vîd, profesioniști cu cîte două cîntece.

— Dar textele hibride și melodiile neinspirate prezente în repertoriul unor cîntăreți care au totuși un nume ?

— Nu-ți vine ușor să așezi o doină grea de sufletul unui Ardeal întreg, alături de „Bălălu” sau „Tanța”, aceste „slagăre” ale prostului gust care, din păcate, găsesc audiență la o categorie de public de a cărui educație ar trebui să ne preocupăm mai mult. Unii urmăresc calea cea mai scurtă către un succes ieftin, facil, care nu durează ci numai dăinuie. Există o tendință de lăutarizare a folclorului de care noi, bihoreni, sîntem, cred, departe. Dealtfel, la noi, numărul lăutarilor este redus. Nu implicăm aici genul consacrat și de bună tradiție al muzicii lăutărești. Nu pot fi, hotărît, de acord cu acele cîntece autobiografice în care, cîntăreți cu stea în frunte parcă își povestesc iubiri și pățanii lătaralnice care nu ne privesc. Nu poți da în felul acesta răspuns la vămile care ne așteaptă.

— Care vămii ?

— Cum să vă spun, noi avem în Bihor cîteva cîntece testament, față de care sîntem datorii a da un răspuns : „Oi muri, m-oi duce-n lume / Horile cui or rămîne ? / N-a ști nimeni că m-am dus / Numa or vedea că nu-s / Eu atunci n-oi mai cînta / Tot oi sta și-oi asculta”. Acestea sînt vămile care ne așteaptă, vămile cîntecului și care cer un răspuns cinstit.

ADI CUSIN ■

— Stimată Florica Ungur, eu nefiind reporter, ci cercetător științific în istoria filozofiei românești și etnologie, s-ar putea să nu ajung la forma ideală a reportajului. Poate că nu asta e esențialul, ci faptul că o cîntăreață a Bihorului și a țării întregi este stăpînită de sentimentul că există un destin al cîntecului românesc, luminat de o mare filozofie a unui neam, conturată, după cum spunea, drept, un gânditor în spațiul unei etnofilozofii. Alte popoare și-au căutat rosturile în temple de piatră, în concepte absolute sacralizate sau în goana sălbatică a cailor ce-i duceau

Domnești / Numai porturi (s.n.) românești”. Adică cum ?

— Ai dreptate. Dar există și în domeniul cîntecului acel „oricum” — numai să apar. Uneori se fac și concesii, să nu le zic compromisuri. Oamenii mai sînt și subiectivi. Unii au făcut din cîntecul lor (învățat de la alții) o afacere, căci o dată lansată pe marile scene și micile ecrane, puțin le pasă. Dar, tu, de ce cîntă Florica Ungur ?

— Cînt pentru că numai așa sînt eu. Cîntecul face parte din mine, din viața mea, cea mai adîncă și mai adevărată. Am crescut cu cîntecul, așa cum am crescut cu graiul meu, cu ulita, cu pădurea, cu casa părintească, cu pomii din ogradă, cu oamenii din sat. În cîntece sînt tesute sufletele veacurilor noastre de bucurii și suferințe. N-avem dreptul să ne jucăm cu sentimentele unui popor. Am fost îndemnată să fac și eu concesii publicului, să mă folosesc, de pildă, de textele hazlii, presărate cu microparticule lacrimogene ori vulgarități. Oamenii fără suflet și fără cînt în ființa lor. Cum să accepti astfel de versuri cîntate : „Astăzi nu contează anii / Numai Dacia și banii”. Cu cine să te lupți ? Să taci ? De ce ? Cum ?

— Și totuși pămîntul se învîrte și pentru acestia. Înfloresc pomii și înverzesc cîmbiile și pentru ei. Dar trebuie să acționeze și opinia celorlalți. Dar de unde să începi ? mă întreb și eu, de vreme ce un conducător de orchestră din Sălaj îmi zicea că el nu poate lăsa să cînte un om de la sat, pînă acesta nu stie nota sol. Nu glumea. Și mi-am amintit de „învățatul” din Trisca lui Arghezi care da sentința : „Nu ți-e iertat să fluieri din gură fără școală”. E sentința ignoranței. Ea mai acționează, din păcate, și în muzică.

— Există abateri de la etica artistică. Se creează chiar mentalități. Greșite, bineînțeles. O tînără, care într-un spectacol cînta muzică populară, îmi declara : „Am fost la festivalul de muzică ușoară, dar m-am lăsat de muzica ușoară”. De ce ?

FLORICA UNGUR: „Satul nostru e un geniu anonim în acțiune”

spre cucerirea de alte pămînturi, dar noi, noi, cum spune Măria Sa Mihai Eminescu, „noi locuim în tinem”, aici între cei doi buni părinți — Dunărea și Carpații — învîlăuți în bucuria dăcică de cîntece și doine. Nu spunea oare uriașul Hașdeu că „Doina a răsturnat pe Rösler”, cel care ne contesta continuitatea istorică milenară pe aceste plaiuri ?

— De acord ! Dar poți să fii etichetat de prea mulți „specialiști” în cîntecul popular că amesteci istoria cu filozofia și cu doina. Pe acestia îi sperie adîncurile. Ei vîd încă în cîntec o modalitate de relaxare, o evadare din cotidian, nu o a-fundare în sufletul nostru străvechi. Sînt și eu de părere că în cîntecul românesc există o filozofie a vieții, o anume armonie din începuturi, însoțită de un acut sentiment existențial, vecin cu absolutul, dar și cu lumea de aci : „Asta lume nu-i a mea / Cealaltă nici așa”. După cum exprimînd un sentiment de admirație față de cei care ne-au născut și ne-au scăpat de atîtea griji, cîntecul încheie un orizont metafizic : „Vai săraca maica mea / De la multe m-o scăpat / De la două nu mă poate / De la dor și de la moarte”. Noi am creat colectiv, nu individual, prin citiva înși inspirați și hărăziți. Sîntem un popor de creatori, de creatori anonimi, desemnați de o singură formulă : tradiția spiritualității românești. Satul românesc e un geniu anonim în acțiune, de aceea n-a pierit, n-a putut să piară. „Cîntarea României”, cu forțele artistice de o amploare nemăsurată, e o mărturie în acest sens.

— Să nu „filosofăm”, Florica. Nu crezi că lupta interpretului pentru evoluția sa e mai puternică decît lupta pentru cîntec ? Se creează azi același cîntec popular, sau se preia ceva creat, iar solistii de muzică populară se mulțumesc doar cu atît ? Te consideri cumva, în afara unei conștiințe critice a cîntărețului de muzică populară, în raport cu ce aduce creator ?

— Nicidecum ! Pledez pentru această conștiință critică a interpretului, care, preluînd, transformă și retusează ceea ce s-ar numi element arhaic, de dragul succesului minor. Unii regizează cîntecul popular milenar, stîlcind graiul sfînt, simțirea și buna-cuviință măsurată din cîntec, de nu mai știi ce să crezi. Cum poți intra astfel de versuri între creațiile populare ? „Sărut badii ochiul drept / Și insigna de pe piept / Cînd îl vîd lucrînd în luncă / Dorul badii mă mîncă / Cînd îl vîd lucrînd cu zor / Mă prind lacrimi și sudori”. Ce se mai poate spune despre astfel de creații ?

— Eu nu sînt o sceptică. Originea mea țărănească, unica mea noblete, nu mă lasă să fiu, dar observ că gustul publicului se alterează, uneori. O valoroasă cîntăreață de muzică populară, interpretă a cîntece-lor olteneste, spune : „Între Argeș și

am întreb-o. Mi-a răspuns : „Am tras concluzia că numai cu muzica populară se poate ajunge mai repede și mai sigur peste hotare”. M-am speriat, Dealtfel, fata e orășeană, are voce, dar nu are stil, nu reprezintă nimic pentru folclorul autentic. Dar merge peste hotare, pînă acum în zece țări. Aici apare artificialitatea, improvizatia și snobismul, egale, în fapt, cu neputința de a pătrunde în substraturile cîntecului popular românesc, în destinul lui înălțător, care ne angajează întreaga personalitate.

— Dă-mi voie, Florica Ungur, ai putea să apari față de alții ca fiind mereu pusă pe critici sau pe ceartă. Mai ales, colegile tale, pot fi primele. În realitate, ce crezi despre ele ? Despre cîntecele lor ?

— Numai bine. O vîd, de pildă, pe Maria Sîdea, o autentică interpretă a cîntecului bihorean, cu mari perspective, căci e încă la începutul activității sale. Florica Duma și Viorica Flîmbășu sînt bihorene și trăiesc în ființa acestui cîntec bihorean. La alte interprete de valoare, ca Florica Bradu, se simte în cîntec unduirea melosului bănățean, cu stăpînirea lui nevăzută, dar auzită de mulți. Și totuși, cîntecul bihorean, cîntecul neamului meu are un destin aparte, cucerește și el, tot competitiv, lumea, de aceea sînt eu atît de exigentă cu tot ce se cîntă și cu cei ce cîntă. De aceea vorbesc eu de un destin al cîntecului nostru.

— Vorbind mereu despre cîntece și despre alții, uiți de tine. De unde vii cu doina înfiorată de suflet, Florica Ungur ? Înțeleg că pentru tine cîntecul tine de ceva sacru, de un pămînt și un popor, iar ca și acestea, el are o istorie și un destin, care nu trebuie poluate, ci arătate lumii așa cum au fost, cum sînt. Eu cred în filozofia luminată și gravă a cîntecului românesc, ca un însemn al nostru, printre multe altele, în lume.

— Eu le-am simțit toate acestea în tremurarea cîntecului, de cînd eram în satul meu, Fișca. „sat din margine de codru”, cum ar spune Goga, unde am venit pe lume la 8 iunie 1939. Un sat cu oameni atotși și drepti, ca străbunii daci, pînzele care adevărul e piinea cea de toate zilele, de aceea cred în tot ceea ce fac, pentru ei sau pentru alții. Ei mă știu pe mine profesoară de latină la Liceul nr. 4 din Oradea, că de cîntece știu de acasă. Cînd mă aud la radio, mă vîd la televizor sau ascultă cele sase discuri ale mele, la „Electrecord”, se bucură că-s „de-a lor”. Am cîntat pe scenele din Belgia, Olanda, Franța, Italia, R.F.G., Ungaria, U.R.S.S. etc., dar cînd cînt la mine în sat, din cele peste 100 de melodii, devin cea mai fericită.

— Înțeleg. E și aici un destin. Și cred că numai cîntecul îl poate exprima, nu pentru alții, ci pentru tine.

VASILE VETIȘANU ■

CUM SE MAI TRĂIEȘTE ÎN LUME

Despre ce se întâmplă în lume, despre cum trăiesc, ce fac, ce gândesc oamenii care se află la mari distanțe geografice, de noi, uneori pe alte continente chiar, ne vorbesc cel mai adesea, cel mai direct faptele. Faptele de fiecare zi, întâmplările care fac parte din curgerea firească a vieții — muncă, gânduri, preocupări, idealuri, frământări, care ne fac să ne simțim universali.

Există însă și studii serios elaborate, statistici întocmite după legile științei, concluzii aparținând unor voci autoritare care subliniază realități antagonice ale lumii, ne prezintă tablouri contrastante de pe diversele teritorii ale Planetei, atrag atenția asupra unor datorii fundamentale ce revin fiecăruia dintre noi pentru a rămâne oameni, pentru a ne simți oameni. Citeva dintre aceste „fețe” dureroase, stigmatizatoare ale lumii contemporane sînt dezvăluite de faptele de mai jos.

DECALAJELE, CEA MAI ACUZATOARE EXPRESIE A INECHITĂȚII

Apărut recent la Paris, Anuarul pe 1978 al Organizației pentru Cooperare Economică și Dezvoltare (O.E.C.D.) relevă, o dată în plus, prin datele statistice pe care le face publice, marile decalaje economice între statele industrializate occidentale și țările în curs de dezvoltare. Referindu-se la produsul național brut pe locuitor, anuarul citat arată că pe primul loc în lume se situează la acest indicator Suedia, cu 9 030 de dolari, urmată de Elveția — 8 870 dolari, Canada — 8 410 dolari, S.U.A. — 7 910 dolari, Norvegia — 7 770 dolari. În ceea ce privește consumul de energie, cel mai ridicat nivel este înregistrat de Luxemburg, unde fiecărui locuitor îi revine o cantitate de energie echivalentă cu 8,51 tone de petrol anual, iar pe locul doi se situează Canada și S.U.A., cu 8,15 și, respectiv, 8,10 tone pe locuitor. La consumul de lapte și carne, primul loc este ocupat de Noua Zeelandă, cu 78 grame de proteine animale pe zi pe locuitor. Australia și S.U.A. dețin jocurile următoare, cu 77 și, respectiv, 72 de grame.

Cu toți acești indici de prosperitate, cu tot potențialul economic al țărilor capitaliste dezvoltate din punct de vedere economic care a generat această bogăție, cu tot venitul ridicat pe locuitor, diferențele de nivel de trai între locuitorii acestor țări sînt foarte mari. Nu demult, revista canadiană „Maclean's Magazine”, referindu-se la situația oamenilor muncii din S.U.A., Canada, Suedia, Franța, Danemarca și din alte țări occidentale cu „nivel de trai ridicat” arăta că în aceste state mai există încă destulă sărăcie, că nu toți cetățenii care trăiesc aici beneficiază cel puțin de condiții demne de trai, de asistență medicală satisfăcătoare, de dreptul la învățătură. Citeva date expresive: în Franța, 10 la sută din populație beneficiază de peste jumătate din venitul țării; disproporția dintre aceștia și alții 10 la sută — cei mai săraci — este înfățișată de raportul 29 la 1; în Suedia, un număr de nouă familii foarte bogate, în frunte cu con-

În 1960, costul unei piini întregi, netăiate, era de 20 de cenți. În prezent, prețul a devenit 36 de cenți, relevă recent revista americană NEWSWEEK

cernul „Wallenberg”, care produce de la chibrituri pînă la avioane supersonice, își adjucează, de asemenea, jumătate din venitul național; în R.F.G., un procentaj de 1,7 la sută din populație dispune de 70 la sută din averea națională, iar în S.U.A. 20 la sută din cei cu venituri foarte mari obțin aproximativ 50 la sută din întregul venit al S.U.A.

Dacă în cadrul aceleiași societăți disproporțiile sînt atât de izbitoare, la scară planetară ele devin de-a dreptul dramatice. În timp ce în lume se cheltuiește zilnic un miliard de dolari pentru fabricarea de arme, aproximativ 460 de milioane de oameni (15 la sută din populația lumii) suferă de subnutriție. Pentru dublarea producției de orez în Asia (300 de milioane de subnutriți în sudul continentului!) ar fi suficiente, pe an, doar 4,5 miliarde dolari. Se investește un milion de dolari pentru un tanc, în timp ce o tonă de grâu costă 200 dolari. Este greu de crezut că venitul pe patru ani al unui om din multe țări sărace se ridică la... costul unei puști și, totuși, acesta este adevărul. După cum la fel de adevărat este faptul că țările în curs de dezvoltare dispun doar de o zecime din parcul mondial de tractoare, iar 50 de state subdezvoltate au, împreună, mai puține tractoare decît o țară ca Danemarca.

BURSA NEAGRĂ A MUNCII

Despre milioanele de șomeri existenți în țările occidentale industrializate se scrie frecvent în presa din lumea întreagă. Se scrie, de asemenea, mult despre dificultățile obținerii unui loc

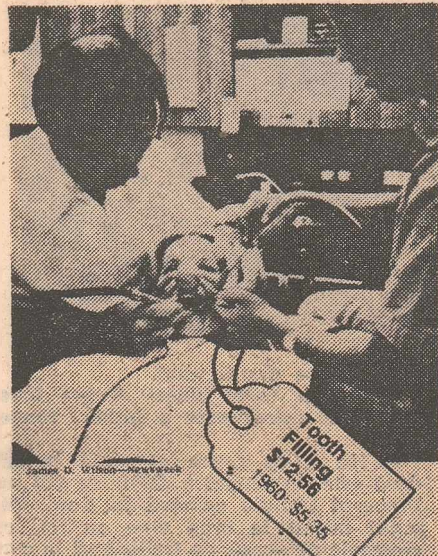
O casă cu 3 dormitoare putea fi cumpărată în 1960 contra sumei de 7 500 dolari. Achiziționarea unei case similare costa, la nivelul anului trecut, 119 000 dolari

de muncă. Numeroase publicații tipăresc articole sau relatări despre fenomenele sociale pe care se generează acest flagel al lumii occidentale. Mai puțin sînt însă cunoscute o serie de aspecte, aparent paradoxale, care vorbesc în modul cel mai convingător despre condiția morală, umană, a celor pentru care cîștigul imediat, prin orice formulă, reprezintă unica perspectivă atrăgătoare. Statistici oficiale ale organizațiilor internaționale informează, de pildă, că în lumea capitalistă cel puțin 43 milioane de copii între 10 și 14 ani sînt obligați să muncească pentru a-și cîștiga existența. În S.U.A. aproape 800 000 de astfel de copii lucrează în ferme și pe plantații; în economia italiană este făcută publică cifra de 500 000, pentru Spania se citează 200 000 de copii care, ca și în celelalte țări amintite, prestează munci necalificate, fiind foarte prost retribuiți. „Corriere della Sera” informa recent că 61,3 la sută din muncitorii italieni, 56 la sută dintre meseriași și 60 la sută dintre

vinzători și-au început activitatea înainte de a implini vîrsta de 14 ani. Evaziunea fiscală datorată utilizării mascate a muncii minorilor a fost calculată de inspectoratul din Lombardia la 40 miliarde de lire!

În R.F.G., în decurs de numai un an, au fost denunțate 682 de cazuri de violare gravă a legilor care interzic utilizarea în industrie, ca forță de muncă, a copiilor. Unii economiști din aceste țări încearcă să explice această „preferință” a patronilor pentru munca infantilă nu numai din perspectiva unei retribuții mai mici, ci într-un raport foarte strîns cu creșterea continuă a productivității. În unele unități economice acestei cerințe a progresului, numai copiii i-ar mai putea face față și se citează în acest caz filmul lui Chaplin „Timpuri noi”. La condițiile în care muncesc însă acești copii, uneori chiar 12 și 14 ore pe zi rareori se fac referiri. Cu cîțiva ani în urmă, la secția de neurologie a Spitalului „San Gennaro” din Napoli au fost internate, într-o singură zi, o sută de tinere muncitoare între 10 și 14 ani, care, lucrînd într-o fabrică de pielărie, în condiții grele, cite 12 ore pe zi, s-au intoxicat. După spitalizare, nu au mai putut fi reangajate, fiind incapabile să își continue munca.

Ce se întâmplă totuși cu cei care au ajuns la vîrsta legală a participării la munca societății caută o slujbă, ce se întâmplă totuși cu copiii care au crescut, care au urmat o școală superioară? Și în cazul multora dintre aceștia impactul cu societatea este dramatic. În țările Pieței comune — semnală de curînd un document publicat la Bruxelles de Comisia economică a C.E.E. — șomajul în rîndul tineretului a cres-

Plombarea unui dinte costa 5,35 de dolari în 1960. Aceeași operație se execută în prezent contra a 12,56 dolari

cut în mai puțin de un deceniu (1969 — 1977) de aproape cinci ori. În 1969 erau înregistrați în aceste țări 412 000 șomeri sub 25 de ani. La sfîrșitul lui 1977 numărul tinerilor fără slujbă atinsese cifra de 1 996 000. În fiecare an, evidențiază același studiu, 4 milioane de tineri se adaugă celor care caută de lucru, în timp ce din activitate se retrag numai 2,5 milioane de persoane. Cei 7 milioane de tineri șomeri — cifră record! — existenți în țările industrializate occidentale, tineri de 25 ani și sub 25 de ani, reprezintă acum aproximativ 40 la sută din masa șomerilor în cele 23 de țări considerate ca făcînd parte dintre cele mai bogate, în timp ce ponderea lor pe ansamblul populației este doar de 22 la sută!

„Pașapoarte pentru nicăieri”, astfel caracterizează diplomele universitare din majoritatea țărilor dezvoltate un studiu întocmit și publicat de Organizația Internațională a Muncii (O.I.M.). Exceptînd țările socialiste — subliniază documentul — unde studenților li se asigură la absolvire în mod cert un loc de muncă ce corespunde calificării, în alte state tot mai mulți absolvenți universitari sînt confrunțați cu perspectiva șomajului parțial sau total sau sînt constrînși, pentru a-și cîștiga existența, să se angajeze în locuri de muncă inferioare calificării lor. Exemplificînd felul în care se aplică „legea cererii și ofertei” brațelor de muncă cu calificare superioară, același studiu arată că în Statele Unite se anticipează un număr de 950 000 de șomeri cu studii superioare pentru perioada 1978—1985; în Franța se așteaptă ca 16 000 ingineri, arhitecți și de alte profesii cu profil științific să nu aibă de lucru pînă în 1981, iar în Japonia, afirmă studiul O.I.M., doar 70,7 la sută din absolvenții anului 1976 au reușit să-și găsească un loc de muncă pînă la sfîrșitul aceluiași an. La întîlnirea cu viața, în fața viitorului deci, „pașapoarte pentru nicăieri”.

PANAYOTIS, GENERAȚIA A DOUA

A sosit împreună cu părinții în R.F. Germania cînd avea 15 ani. Spera că va duce o viață mai bună. Vîsa să intre într-o școală profesională și să se califice în meseria de siderurgist.

La început, lui Panayotis S. i s-a părut că totul va fi simplu. În ciuda dificultăților de limbă a reușit să se califice în meseria dorită. Dar tocmai acum a intervenit adevărata dificultate: la oficiul de plasare i s-a explicat că nici o întreprindere din R.F.G. nu-l angajează. „De ce?”, a întrebă tînărul, dornic să muncească. În virtutea legislației vest-germane se interzice angajarea tinerilor care au sosit cu părinții lor după 1 decembrie 1974 în această țară. Prietenii l-au sfătuit să se angajeze, la început, nelegal, după care să caute un loc de muncă „sigur”. A acceptat. Acum, Panayotis împachetează ziare la o editură din München. „Cînd am sosit la editură — povestește tînărul — nu mi s-au cerut actele. Nimeni nu mi-a cerut nici măcar numele...” Dar în cazul în care patronul îl va concedia, el nu va avea dreptul să protesteze.

Panayotis S. este un reprezentant al așa-numitei „a doua generație” de imigranți.

Potrivit statisticilor, anual ating majoratul în R.F.G. aproximativ 50 000—60 000 de muncitori străini. Sosind în această țară, ei sînt convinși că aici îi așteaptă o viață mai bună decît pe părinții lor. Dacă muncitorii imigranți sînt primii care sînt concediați, copiii lor sînt primii lipsiți de dreptul la muncă. Una din nenumeratele victime ale acestei legislații este și Panayotis S.

PERSPECTIVE DE AMELIORARE INCERTE

Un raport întocmit și dat publicității de Departamentul economic și statistic al secretariatului O.E.C.D. înfățișează ultimele previziuni în legătură cu principalii indicatori economici ai țărilor membre, pentru 1978. Potrivit raportului, creșterea economică de 3,5 la sută estimată pentru 1978 pe ansamblul țărilor din această organizație va duce la o creștere a șomajului. Stăvilirea tendinței de ascensiune a curbei șomajului ar reclama din partea celor 24 de țări o rată medie anuală a dezvoltării economice de cel puțin 4,5 la sută în 1978. În consecință, șomajul va afecta în medie în acest an, apreciază raportul, 5,5 la sută din forța de muncă a acestor state. Cele mai mari rate ale șomajului se vor înregistra în Italia (9 la sută), Canada (8,5 la sută), S.U.A. (6,5 la sută), Franța (6 la sută) și R.F.G. (5 la sută).

Rata inflației va fi de 24,5 la sută în Spania, de 12,75 la sută în Italia și Noua Zeelandă, de 12 procente în Suedia etc. Pe ansamblul Organizației pentru Cooperare Economică și Dezvoltare, rata inflației este estimată la 7 la sută.

Inflația mare a determinat și o creștere, mai mult decît sensibilă, a prețurilor. Comparativ cu ianuarie 1977, la începutul acestui an, prețurile cu amănuntul în cele 24 de țări ale O.E.C.D. au crescut în medie cu 8—8,1 la sută; cu 14 la sută în Suedia, cu 12,6 la sută în Danemarca, cu 10,4 la sută în Finlanda, cu 9,2 la sută în Franța, cu 6,6 la sută în Statele Unite.

Fapte, cifre, situații, care, în ansamblu, oferă o imagine, chiar dacă fragmentară, a felului în care se trăiește astăzi în lume, a unora dintre problemele grave, de viață, cu care este confruntată umanitatea, relevînd necesitatea reazășării raporturilor între oameni pe alte principii, mai echitabile, pentru ca acea lume mai dreaptă și mai bună la care se aspiră tot mai energic în zilele noastre să pună la temeiia relațiilor egale între țările lumii, relațiile egale între toți cetățenii acesteia.

Grupaj realizat de DOINA IOVANEL

O bluză de import din mătase putea fi cumpărată în 1960 cu 32 de dolari. Acum, pentru aceeași bluză, trebuie cheltuită suma de 90 de dolari

Bristol, zile de sărbătoare

Cu două săptămâni înainte de începerea vizitei șefului statului român în Marea Britanie, am avut prilejul să cunosc îndeaproape resorturile unei prestigioase cetăți industriale, să stau de vorbă cu factori de răspundere ai unora din cele mai mari companii engleze și să-mi dau seama, ca o notă dominantă a convingerilor exprimate, că opinia publică din Bristol, ca de altfel din întreaga Mare Britanie, apreciază că dialogul la nivel înalt dintre țările noastre își va găsi un corespondent concret, de amplă dimensiune, în planul dinamizării relațiilor reciproce, relațiile economice reprezentând — în context — un element deosebit de important. Aici, atât la „British Aerospace”, cât și la „Rolls-Royce”, se proiectează și se produc avioane de cele mai moderne tipuri, inclusiv „Concorde”, precum și o gamă largă de turbine de gaz utilizate atât în sectorul aeronautic, cât și naval. Performanțele tehnice atinse de foarte variată producție de aici, ca și înalta lor competitivitate pe plan mondial au instalat Bristolul pe un loc prioritar pe harta economică a Marii Britanii. Trebuie relevat că Bristolul reprezintă, în același timp, și un reper al colaborării româno-britanice, tocmai în cadrul acestor tehnici de avangardă. Cuvântul România are, aici, și sensul unei țări apreciate ca un partener deosebit de activ. Am consemnat în zilele dinaintea începerii vizitei prezidențiale câteva opinii concludente în acest sens.

Jan Larsen — directorul direcției comerciale a companiei „British Aerospace”: „Sînt aproape zece ani de cînd am inaugurat cooperarea cu industria aeronautică românească, precum și cu compania TAROM. În această perioadă, am extins și am adîncit relațiile noastre de colaborare pînă la un asemenea nivel, încît, în prezent, partenerii români participă activ la procesul de fabricare a tehnologiilor aeronauticii. Colaborăm, de asemenea, în domeniul desfacerii produselor noastre. În Anglia avem un proverb: „Din semințe mici se nasc stejarii mari”. Sînt convins că, avînd premisele pe care le-am arătat, colaborarea noastră va deveni — cum spunem, la figurat — un stejar puternic. Sînt sigur că vizita președintelui Ceaușescu în țara noastră va influența puternic extinderea legăturilor noastre, strîngerea lor”.

Donald Pepper — vicepreședintele Companiei „Rolls-Royce”: „Vizita președintelui dumneavoastră în Marea Britanie și, referindu-mă la un punct important din programul său, la Bristol, la uzinele noastre, este un eveniment pe care-l așteptăm cu nerăbdare, pentru că reprezintă un simbol nu numai pentru noi, dar pentru întreaga Anglie: excelentă colaborare pe care o înregistrăm în ultimii zece ani și care credem că va avea perspective îndelungate. Trebuie să vă spun că avem o bogată tradiție în colaborarea cu România. Considerăm că relațiile noastre economice se dezvoltă în avantajul reciproc, intrucît noi am stabilit între întreprinderi românești și Compania „Rolls-Royce” acele programe de acțiune care sînt în folosul real al ambelor părți. Pînă acum aceste programe au fost realizate perfect și nu avem motive să nu le continuăm și în viitor. În prezent, căutăm noi forme de colaborare pentru realizarea unor motoare de avion în România și, în acest sens, tratativele sînt avansate. Sînt sigur că vizita președintelui dumneavoastră va impulsiona, în mod hotărîtor, proiectele și realizările noastre”.

Sir Stanley Hoacker — consilierul tehnic al Companiei „Rolls-Royce”: „Noi, cei de aici, așteptăm cu profundă nerăbdare vizita președintelui Nicolae Ceaușescu, ca, de fapt, oricine din Anglia. Acest moment va fi un remarcabil pas înainte în extinderea relațiilor bilaterale nu numai cu Compania „Rolls-Royce”, dar cu Marea Britanie în general. Am fost, întotdeauna, adînc impresionat de personalitatea excelenței sale, ori de cîte ori l-am întîlnit cu prilejul vizitelor mele în România. Este, într-adevăr, o mare personalitate. Sînt sigur că va impresiona puternic opinia publică britanică în zilele cînd va fi oaspețele noastre. Sîntem foarte nerăbdători să-l întîmpinăm și sînt sigur că aceasta se va constitui într-o contribuție majoră la strîngerea și adîncirea relațiilor de colaborare între cele două țări”.

RADU BUDEANU ■

Din New York, corespondență specială pentru „Flacăra” „E TIMPUL!”

Mai mult ca oricînd în întreaga istorie a O.N.U., sediul Națiunilor Unite de la New York respiră în aceste zile atmosfera unor intense și multiforme eforturi dedicate dezarmării. În incintele ce înconjoară uriașa alveolă albastră-aurie ce găzduiește plenul sesiunii speciale pot fi surprinse acum detalii semnificative din multitudinea și varietatea demersurilor consacrate dezarmării. Participanții la sesiune și vizitatorii de cîteva ore ai sediului O.N.U. stăruie cu privire asupra panourilor expoziției intitulate „Pentru viitorul popoarelor, nu pentru cel al armelor”, care îndeamnă la meditație gravă și profund responsabilă cu privire la pericolul ce planează asupra omenirii prin escaladarea nesăbuită a înarmărilor. Militanții pentru pace, împotriva „morții atomice” din Japonia — între ei și primarii orașelor Hiroșima și Nagasaki — angajați în discuție cu ziariștii prezenți la sesiune, readuc în conștiință clipele tragice, de acum 33 de

ani, ale utilizării, pentru prima oară în istoria omenirii, a armelor nucleare, clipe care nu trebuie să se mai repete vreodată. Multe din microfoanele reporterilor sînt orientate spre laureatul Premiului Nobel pentru pace, Philip Noel-Baker, neobositul decan de vîrstă al sesiunii, conștiință lucidă a laborioaselor strădăni din ultima jumătate de veac dedicate înlăturării dezarmării, iar flashurile aparatelor de fotografiat fixează prezența în rîndul delegaților a actorului Paul Newman ca o ilustrare a angajării celor mai diverse categorii sociale și profesioniști în opera dezarmării. Rumoarea poliglotă ce nu conține pînă la orele tîrzii în spațiile Adunării Generale, și în care se pot distinge toate limbile vorbite pe suprafața pămîntului, vorbește despre implicarea existențială a tuturor popoarelor lumii în marea dezbateră prilejuită de sesiunea specială a O.N.U. asupra problemei cardinale a omenirii de azi și de mîine care este înlăturarea dezarmării.

Lîngă incinta în care se rostesc, de la tribuna de marmură a Adunării Generale, discursurile exprimînd pozițiile de principii ale tuturor statelor membre ale organizației mondiale privind marile probleme ale păcii și războiului, delegații continuă discuțiile în vastul foaier străjuit, pe una din laturi, de un imens planiglob, iar pe alta de tapiserie, dar al României, „Cîntare omului”, realizată de Ion Nicodim. În centrul tapiseriei, pe o carte deschisă, se pot citi versurile lui Arghezi:

„Urmașul lui Țrometeu, el, omul,
A prins și taina mare a tainelor,
atomul.

El poate omenirea, în cîteva

secunde,

S-o întinerească nouă pe veci ori

s-o scufunde.

E timpul, slugă veche și robul celui

rău,

Tu, omule și frate, să-ți fii stăpînul

tău!”

Cuvinte cu rezonanță de maximă actualitate astăzi, cînd forumul cel mai larg și mai reprezentativ al comunității internaționale se află angajat în înalt responsabilă lucrare de găsire a căilor concrete care să ducă la fărîmarea unei lumi eliberate de arme și de războaie.

1 iunie, 1978

CORNELIU VLAD ■

OCHII ȘI URECHILE LUMII

Printre salate și baleniere

Printre vulturi, printre muște, printre țintari, printre litere, baleniere, blindate și rime, printre mame, unchi și nepoți, printre begonii, ferigi și fagi, printre șosele, ibrice și valsuri, printre portari, interți și halți, printre zmeurisuri, pedagogi și ambasadori, printre muzee și vijelii — în toate interstițiile și celulele lumii se înmulțește rasa fără de ironii, a paznicilor. Printre fabule, avioane și iepe, printre borderouri, brichete și telefoane, printre soci, gindaci și actori, printre cepe, rujuri și cranii pentru Hamleți — o singură reducere se face, și așa se rădesc, grație progresului tehnic, paznicii farurilor, paznicii de far. Doar de paznici de far, lumea are tot mai rar nevoie, e bine — e rău, tu te întreabă și socolate. Așa că ieri, iubit, au pensionat-o frumos, cu medalie și diplomă, într-o peninsulă, Eiderstadt, a oceanului nordic, pe Marta Peters, femeia la 77 de ani, cit secolul la această oră, om care a stat de poză la far, fără clintire și fără smintire, de jumate secol, ea nu și-a părăsit șatul, soțul i-a murit demult, paznic la far, și-atunci ea i-a luat locul, cu o mătură, cu o găleată,

cu o lopată, noapte de noapte, femeia urca în turn, fără să-i pese de războaie și furtuni, 50 de ani fără o zi de concediu, 22 de mărci pe trimestru, cînd apa îngheța, iarna, în cisterne, ea o căra cu gălețile și cînd digul era măturat de vînturi, doi bărbați o țineau să ajungă la far, ca vapoarele să nu se lovească de țărni, muzee și pescari. Mecanisme tot mai evoluate i-au însoțit bătrînețea, găleata, mătura — farurile nu mai au ce face cu oamenii, progresul vine odată cu zbcircirea pielii și cîderea dinților, femeia nu ar fi vrut nici medalie, nici diplomă, ea ar fi vrut să muncească mai departe, pînă la moarte, mai încet, tot mai încet, printre sute de catarge ce le lasă malurile, niciodată nu vom înțelege că fără asemenea oameni, banali nu ar exista pomi fructiferi, răbdare, tăcere, demnitate, olari, poezie eminesciană și nici alți paznici de far, de care-ți voi povesti — mîngiindu-ți basmaua necesară la lucrarea aspiratorului în casă — mîine, cînd vei fi uitat ce ți-am citit azi, printre salate și ridichi cit merele, cum spuneg femeia din Piața Moșilor.

RADU COSAȘU ■

ACEEȘI PLANETĂ, ACEEȘI ORĂ!

LUPTA PENTRU PIINE

8 000 de salariați ai uzinei în Cléon, a societății Renault, aflați în grevă de cîteva zile, revendică îmbunătățirea condițiilor de muncă și de viață. Primarul de Issé, domnul Maurice Tessier, găsește de cuviință să demisioneze din consiliul municipal, în semn de protest împotriva închiderii uzinei din localitate ce asigură locul de muncă a peste 400 de localnici. Se pare că și ceilalți membri ai consiliului municipal îl vor imita. Lupta pentru piine are loc concomitent cu:

LUPTA PENTRU UMEZIREA BUZELOR

Un tribunal din Nancy a condamnat la 800 franci amendă un conducător auto care a scos limba la un polițist. Verdictul califică acest act ca fiind „infamant”. Conducătorul auto pledîndu-și nevinovăția a declarat că el nu a făcut altceva decît să-și umezească buzele uscate.

SPECTACOLE FOLK LA OLYMPIA ȘI LA PALATUL ARTELOR

Muzicianul și cîntărețul Doc Watson care s-a produs pentru prima dată la Paris la Stadium revine, pentru două concerte, la Olympia însoțit de fiul său, Merle Watson. Doc Watson care este un strălucit chitarist și, de asemenea, un bun cîntăreț

la banjo și armonică este și un cîntăreț cu voce simplă și caldă, plină de nostalgia Sudului.

Oare și de data aceasta vor fi introduse, clandestin, în sala spectacolului magnetofone, ca apoi înregistrările să fie vîndute unor melomani colecționari? Căci se semnalează în plin avînt

PIRAȚII DE PE PIAȚA DISCULUI

Reproducerea clandestină a discurilor și benzilor magnetice a devenit o afacere ce îi face pe cei care o practică milionari. Casete cu benzi conținînd înregistrări din spectacolele lui Charles Aznavour și Paul Mauriat sînt vîndute pe piața „negră” de 10 ori mai ieftin. Pirateria se organizează cu mijloace moderne industrializate. Se pare că în romanul polițist al pirateriei muzicale nu s-a scris ultimul capitol.

CE INSEAMNĂ CUNOAȘTEREA TRECUTULUI

Ministrul vest-german pentru problemele sănătății și tineretului a subliniat, de curînd, în parlament, pericolul reproducerii discursurilor lui Hitler și pe cel de-a prezența tineretului publicațiile care glorifică era nazistă. O măsură concretă în vederea protejării tinerii generații este cererea, adresată autorităților braziliene, pentru extrădarea criminalului de război nazist Gustav Franz Wagner care a contribuit la uciderea a aproape

un milion de oameni în lagărul de la Treblinka.

Ororile războiului sînt prezente încă în sufletul multor oameni. Noile generații trebuie să cunoască adevărul trecutului. Cu atît mai mult cu cît se constată că

DELINCVENȚA MINORILOR A DEVENIT, APROAPE, O CURIOSITATE TURISTICĂ

Domnul M. Rousselot, judecător la tribunalul pentru copii din Paris, dl. E. Le-feuvre, șeful brigăzii minorilor de la prefectura de poliție, doamna Apellaniz fac mărturia, cu sau fără voce, despre prostituția tinerilor, a copiilor sub 14 ani — tinerii ce trăiesc în condiții deplorabile, fură, consumă droguri. Se încearcă și explicații: acești copii proveniți din rîndul emigranților ce trăiesc un acut sentiment al inadap-tării la care se adaugă o imagine foarte rea despre ei înșiși. Da, tinerii au nevoie să cunoască și trecutul, și prezentul, și viitorul.

DOI POLI

O companie de televiziune niponă, fascinată de piramidele egiptene, a cheltuit un milion de dolari pentru a ridica o minipiramidă la Giseh. Proiectul a fost abandonat la jumătatea drumului. Era poate mai bine dacă se rămînea la faza de proiect și banii ar fi fost destinați îmbunătățirii condițiilor de viață ale oamenilor.

De curînd, căile ferate de stat din Japonia au fost a-

fectate de greve de scurtă durată, acțiuni de protest ale lucrătorilor de la căile ferate împotriva represaliilor administrației căilor ferate.

CREȘTE NUMĂRUL NEFUMĂTORILOR

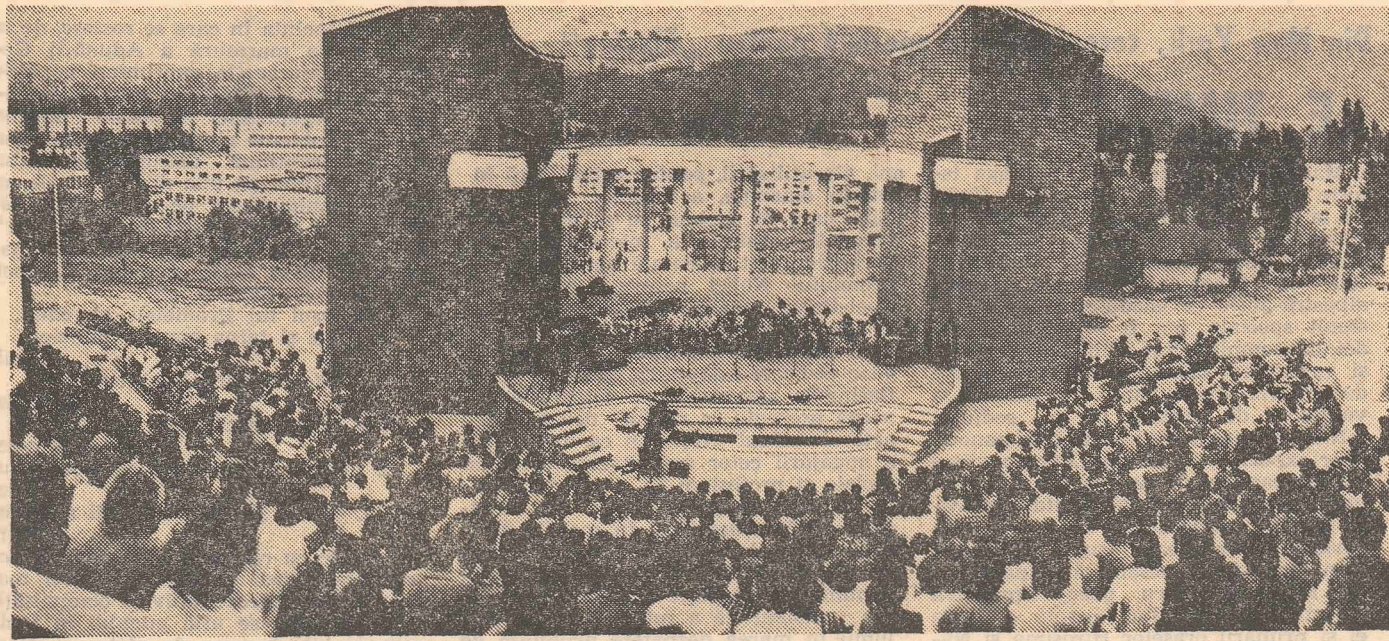
Statisticile atestă că suedezii s-au lăsat de fumat. Anual numărul bărbaților care fumează s-a redus de la 43 la 39 la sută, iar al femeilor de la 34 la 31 la sută. Scăderea numărului fumătorilor se datorează imprimării, de la 1 ianuarie 1977, pe pachetele de țigări a unor inscripții speciale care avertizează asupra pericolului fumatului. Cum vor reacționa oamenii cînd etichetele de pe sticlele cu vin roșu îi vor îndemna la băutura?

VINUL ANTIVIRUS

Vinul poate combate anumiți viruși? Da, răspunde fără ezitare buletinul elvețian „Pharma-information”. Viruși ai poliomielitei, ai reumatismului, ai anumitor afecțiuni intestinale și-au pierdut nocivitatea după ce cercetătorii i-au scufundat în vin. Vinul roșu se pare că este mai eficient decît vinul alb.

Vom trăi, oare, momentul cînd vom cumpăra vinul din farmacia și ne vom strimba după ce vom consuma un „drageu” de vin alb? Cine știe? Ce e sigur e că și în cazul vinului va trebui mers la farmacie cu o rețetă parafată în bună regulă. Cariera unui șpriț.

I. GRECU ■

Un amfiteatru al artei tinere la Reșița

Cronica (310, 311, 312)

În drumul său spre Timișoara, Cenaclul Flacăra al Tineretului Revoluționar organizat de C.C. al U.T.C. și revista Flacăra, cnaclu condus de poetul Adrian Păunescu, a poposit simbatic, 10 iunie, în comuna Făget la invitația autorităților din localitate.

Spectacolul care a avut loc aici cu începere de la orele 21, în prezența a peste 500 de spectatori a demonstrat încă o dată cit de mobilă este structura acestui ansamblu, capabil să se adapteze cu demnitate oricăror împrejurări și să realizeze în condiții diferite actul artistic la nivelul unor exigente impuse de el însuși și de asistența din sală. Obisnuit să-și desfășoare forțele atit în fata a mii de spectatori Cenaclul Flacăra are posibilitatea să sustină un spectacol de tinută și în săli mai „intime” cu o capacitate de locuri mai restrinsă, fără ca forța lui de impresionare să sufere și fără ca interpretii să facă eforturi vizibile confruntându-se cu circumstanțe diferite celor cu care sînt obișnuiți.

Totodată, fiind adept al unor întâmplări literar-artistice și nu al unui spectacol de la bun început încheiat, rigid, care poate să fie dat peste cap de hazard, Cenaclul Flacăra posedă acea știință proprie artei moderne de a reacționa prompt la intervențiile imprevizibile și de a elabora țesătura spectacolului folosindu-se tocmai de aceste elemente fatale pentru alt tip de reprezentare. Așa s-a petrecut și la Făget unde o năpraznică furtună a lăsat la un moment dat sala într-un întineric deplin întrerupînd curentul electric din Făget în timp ce Maria Naghi își susținea programul. Clivelor de neliniște firești în astfel de împrejurări le-au urmat imediat altele pline de calm și de încredere. Cenaclul Flacăra nu și-a întrerupt spectacolul ci l-a continuat cu și mai mult aplomb reușind să risipească prin forța artei orice început de panică. La lumina fulgerelor și în bubuitul tunetelor și trăznetelor, încadrați de pinzele de pe scenă umflate din pricina curentului ca velatura unei corăbii, Maria Naghi, Adrian Păunescu (cu *Repetabila povară*) și Doru Stănculescu (*Cîntec între apele țării*) au reușit să abată atenția publicului de la vijelia de afară și de la incidentul produs, spre zonele de liniste și echilibru ale artei. Aceasta a fost una dintre cele mai bune servente ale reprezentăției care a determinat ca restabilirea legăturilor electrice să facă ea însăși o intrusiune în desfășurarea ei, o tulburare a manifestării artistice, pînă cînd atit interpretii cit și spectatorii s-au reobisnuit cu condițiile normale.

Întîmplarea literar-artistică de la Făget a pus, printre altele, în evidență, caracterul popular al Cenaclului Flacăra. Acesta nu s-a adresat și nu se adresează unei elite blazate de artă ci într-un limbaj simplu și direct încearcă să comunice și de cele mai multe ori reușeste cu un public larg, de diferite profesii și vîrste. Este o prejudecată că spectatorii sînt numai tineri, o prejudecată care îi ține citeodată deoparte pe cei mai vîrstnici. Acestia din urmă odată atrași în sală, chiar dacă nu „gustă” toate momentele, în cele din urmă sînt cuceriti în majoritatea împrejurărilor de cauza poeziei și muzicii adevărate, care nu desemnează o muzică și o poezie rezervate tinerilor, ci o artă capabilă să surprindă fenomenele înnoitoare din lumea de azi, înnoindu-se continuu ea însăși. Din acest caracter popular decurge și popularitatea de care se bucură cnaclu. A fost semnificativă primirea membrilor cnaclului în comuna Făget. Desi nu-i mai întîlniseră niciodată gazdele au ținut să-i întîmpine ca pe niste oaspeți alesi și în deschiderea spectacolului au organizat un scurt program al lor. Dubașii din Brănești și Povergina au strălucit încă o dată. Imbrăcați în port popular și conduși de Ion Fratulescu, Nicolae Oprescu și Miron Teodorescu, ei au impresionat întreaga asistență cu *Marsul dubelor*, *Bătaia cu intreruperi* și colinda *Dăliana-i fată dalbă* și au reamintit tuturor celor de față că forța creatoare a poporului nu s-a risipit și continuă să fie purtătoare de valori inestimabile. Corect

momentul folk realizat de pionierii din localitate.

La realizarea manifestării din 10 iunie au contribuit Nicolae Moranciu și Adrian Duțu (*Noi ne-am născut pentru a sădi o floare*, *Balada lăutarului* — I. Minulescu), eleva Silvia Ilies — debut promițător (*Cine din mine* — Ana Blandiana, *Dorul, dor* — Lucian Blaga), Maria Naghi (*Fericire demprumut*, *Moșu și moața*, *cîntec maghiare*), Arpad Domokós (*Cîntec de țară*, *cîntec maghiare*), Nicu Vladimir (*Cîntecel modernizat pentru mic om gri pe fond roz și Ce de lupi se înconjoară*). Grupul Opinia — format din Cornel Giurcănaș, Ionel Hamza, Vladimir Nenici, Dinu Ștefan, Marian Uță — (*Fapt divers*, *Războiul atomic a și avut loc și deosebitul lor succes Ori eu, ori tu, ori el, ori noi*). A debutat în cnaclu și fabulistul local Arcadie Chirșbaum. De mare valoare a fost recitalul lui Mihail Stan pentru care „poezia e un al doilea mod de viață, după actorie”. Recitînd *Tot mai des visez pămîntul cu nefericirile lui* — Ion Gheorghe, *Patria* — Ioan Alexandru, *Minunea* — Marin Sorescu, Mihail Stan a dezvăluit trei moduri de a gîndi poezia. Vorbînd despre acest actor trebuie să amintim și de Teatrul Giulești unde el lucrează, unul din cele mai bune teatre din țară, după cum afirmă poetul Adrian Păunescu, teatru care își consolidează de la o stagiune la alta reputația, fiind receptiv la fenomenul artistic înnoitor de pretutindeni și care, ca și Teatrul Bulandra în cazul lui Florian Pittiș, a manifestat bunăvoință, ori de cite ori cnaclu l-a solicitat pe Mihail Stan. Doru Stănculescu a fost una din piesele de bază la realizarea întîmplării literar-artistice de la Făget. Ion Crișmaru — O. Goga, *Tango* dar mai ales *Cum se naște un mit* au lăsat în interpretarea sa o amintire greu de sters.

În istoria cnaclului, întîmplarea literar-artistică de la Făget reprezintă o verificare în fata unui public mai puțin frecvent al valorilor poeziei și muzicii tinere care însă a izbutit să înțeleagă tot ce i s-a adresat de pe scenă făcînd astfel posibilă comunicarea cu interpretii prin intermediul unei arte moderne, de esență revoluționară, atit în ceea ce privește forma sa cit și în privința continuității de idei, o expresie a realităților din România de azi, din lumea contemporană.

În condiții mai puțin obișnuite s-a desfășurat și întîmplarea literar-artistică de la Timișoara din 11 iunie. Durînd aproape 6 ore (de la 11 și 15 minute pînă la 17) ea a constrins pe interpretii și pe spectatori, după expresia poetului din fruntea cnaclului „să lupte cu propria lor biologie”, care se împotriva la aceste ore să recepteze așa cum se cuvine un program artistic și îndemna mai mult la prezența la un prînz copios, la siestă în fata televizorului și la somn. Programată special să înceapă la aceste ore pentru a evita suprapunerea cu transmisiile de la campionatul mondial de fotbal, reprezentatia a coincis totuși, pe parcursul a aproape două ore cu transmiterea înregistrării meciului dintre Italia și Argentina. La aceasta s-a mai adăugat și necesitatea de a părăsi sala la orele 17 pentru a lăsa liberă unui alt ansamblu care avea spectacol. Însă publicul timișorean, un public competent — poate de nota 10 — și îndrăgostit de arta cnaclului Flacăra a ținut să fie prezent într-un număr mare în sala Olimpia, să reziste celorlalte tentații și să înfrîngă orice adversitate de altă natură. Ei au fost răsplătiți pentru fidelitatea lor față de cnaclu fiind părtași la realizarea unui spectacol de proporții la care au participat interpretii cu un prestigiu bine consolidat în arta tină de la noi. Acestia au susținut, ajutați de sutele de spectatori din sală, o reprezentare ce a reliefat atenția cu care muzica și poezia de calitate de la noi scrutează lumea contemporană. Alcătuiind o echipă tot mai bine sudată, în care noii membri și-au găsit un loc bine precizat — de-abia prezența lor a dezvăluit într-adevăr ce mare nevoie avea cnaclu de ei pentru a căpăta o structură mai complexă, mai nuanțată — actorii și cîntăreții din cnaclu au mărturisit încă o dată atașamentul lor față de o artă angajată și angajantă, de esență patriotică și revoluționară, multitudinea de stiluri abordate de

cnaclu după o absență de un an, a prezentat pentru prima oară publicului un nou cîntec de-al său purtînd titlul unei cărți de Ion Biberi, *Lumea de miine*. Așa cum a prevăzut conducătorul cnaclului, piesa a plăcut enorm spectatorilor. Cităm:

Lumea de miine

Lume, lume și iar lume
Nu știi cine ți-a pus nume
Că numele tău cel bun
A ajuns gură de tun

Refren : Ei, hai ! Tot așa
Să cînte toată lumea !
Ei, hai ! Tot așa
Pînă se poate cînta !
Ei, hai ! Chiar așa
Mai frumoasă-i viața !

Pentru arme și armată
Noi muncim fără de plată
Nu vrem tancuri și rachete
Vrem la tratament bilete

REFREN

Avem casă și mașină
Și doi arii de grădină
Vrem cantine și spitale
Nu vrem arme nucleare !

REFREN

Din armele nucleare
Faceți mai bine chitare
Cînd răsare soarele
Să cînte popoarele.

REFREN

Lumea asta-i aiurită
Stă pe-un tron de dinamită
Nu se naște un copil
Fără-o tonă de troil

REFREN

Și soarele cînd răsare
Parcă-i bomba nucleară
Și soarele cînd apune
Parcă-i lumea un cărbune

REFREN

Cînd vorbim despre piață
Nu vrem arme ci verdeață
Cînd vorbim despre faină
Nu vrem nitroglicerină

REFREN

De-o fi una, de-o fi alta
Ce e scris și pentru noi,
Bucuroși le-om duce toate
Dar vrem pace, nu război !

REFREN

De-o fi alta, de-o fi una
Noi sîntem dintotdeauna
Noi am fost și noi vom fi
Pin-la capătul lumii.

Cîntînd Lumea de miine. Ion Zubașcu se gîndește la lumea de azi

ei nedevenind nici o clipă un scop ci un mijloc de a transmite în felurile modalității aceeasi credință în idealurile comuniste.

Primul cîntec interpretat de formația Opinia — *Ori eu, ori tu, ori el, ori noi*, o piesă care avertizează asupra responsabilității revenite fiecăruia dintre noi de a veghea la destinul acestei țări, la soarta întregii planete a fost definitoriu pentru întreg programul susținut la Timișoara, variat și reprezentativ pentru arta promovată de cnaclu. Ion Zubașcu, revenit în

O formație în actualitate : Opinia din Iași

Doru Stănculescu și Florian Pittiș

mir cu *Ce de lupi se înconjoară*, *Cîntecel neterminat...*, Mircea Vintilă cu *Pămîntul deocamdată și Țara de Nichita Stănescu*, Dan Andrei Aldea cu *Brad bătrîn*, Evandro Rossetti și Valeriu Șterian cu *Cîntec de oameni*, *Cozma Răcoare*, *A-mintiri cu haiducul*. Nu au lipsit, ca de obicei, înfățișări ale altor resurse ale artei cnaclului, în diversitatea programului pe care el îl prezintă constituie una din cauzele succeselor raportate. La „miezul de zi” petrecut în fata timișorenilor, membrii Cnaclului Flacăra au prezentat și cîntec de dragoste : Silvia Ilies — *Cine din mine*, Dorul dor, Mihail Stan — *Baladă veselă pentru tristețea plecării la oaste de Mircea Dinescu*, Victor Socaciu — *Sub scutul amurgului*, Mircea Vintilă — *Hanul lui Manuc*, Maria Naghi — *Fericire de imprumut*, Nu au lipsit piesele de o atmosferă plină de seninătate, de

Trei reprezentanți ai artei tinere: Radu Gheorghe, Stela Pinteau, Nicu Vladimir.

Calm ca Lumină lină (versuri: Ioan Alexandru; muzică: Dan Andrei Aldea) ca și alte antrenante, pline de vioiciune (Cozma Răcoare — versuri N. Labiș, muzică Evandro Rossetti) sau Omul pădurii (interpretat în două variante: varianta „moale” cu Ion Zubășcu și cea „dură” cu Adrian Ivanitchi sau cîntecul popular Moșu și moața avînd-o ca interpret pe Maria Naghi. Au fost spuse și cîntate melodii de autori contemporani dar și piese de vechime, transmise prin generații, mărturie a geniului popular, cum este cea varianta a Mioriței spusă admirabil de Stela Pinteau, creatoare prin glasul ei a unei atmosfere enigmatice, de un straniu ce pare-a fi al unei alte planete, dar vorbind de fapt tulburător tocmai despre partea noastră de lume și de suflet în ceea ce au ele mai profund și mai durabil. Mult gustate au fost momentele de umor realizate cu un înalt meșteșug de Radu Gheorghe, Eugen Cristea, Florian Pittiș, Mihail Stan, Radu Gheorghe a făcut ca pentru câteva minute relațiile dintre făpturi și obiecte să capete cele mai neașteptate variante, instaurînd în jurul său o ordine proprie. De o mare spontaneitate, în ciuda faptului că își pregătește minuțios recitalul, tînărul actor al Teatrului Național din București a fost într-o vervă irezistibilă. În Prietena defunctului și Stau singur — texte din romanul lui Eugen Secăleanu, Eternitate locală, unul din cele mai bune romane satirice din literatura noastră ca și în Broasca țestoasă — poezie de ciudatul poet Christian Morgenstern, tîlmăcit cu mult rafinament de Nina Cassian — Radu Gheorghe a demonstrat că este unul din cei mai înzestrați actori de comedie pe

care îl avem la ora actuală. Mihail Stan a interpretat spre hazul spectatorilor câteva parodii de Marin Sorescu la textele stupide ale unora din cîntecele de muzică ușoară, iar Florian Pittiș „jucînd” Lordul John interpretat de M. Vintilă și cu Scrisoarea a III-a — variantă de interpretare — și spicurile din Risete fără catalog, culegere amuzantă de perle din teze școlare, a contribuit și el la consolidarea adevărului că viața nu se compune numai din lucruri grave. De mare succes s-a bucurat Eugen Cristea. După ce, acompaniindu-se la chitară a cîntat corect în limba engleză Let it be, el a recitat cu mimica și gesturile corespunzătoare, o parodie de Mircea Micu după Adrian Păunescu.

Din cuprinzătorul program prezentat de cenaclu au făcut parte și poezii și cîntece care se interesează de probleme ce țin etern de condiția umană, cum ar fi poezia lui Teodor Păcă, De noapte spusă de Mihail Stan, sau cîntecul lui A. Ivanitchi pe versurile lui Adrian Popescu Arsura, o expresie a regretului trecerii noastre din această lume, sau Florian Pittiș cu Sint tînăr, doamnă de Mircea Dinescu, o poezie închinată tineretului imposibil de ingenuncheat. Un moment insolit în desfășurarea spectacolului: formația „2 1/2” din Reșița, orașul Oțelu Roșu, compusă din copilul Popa Nino, tatăl său Popa Costel și prietenul lor Petru Stan, care a interpretat cu emoție Cîntec de leagăn de Șt. O. Iosif.

Tot ce s-a petrecut în sala Olimpia a fost o verificare a faptului că arta adevărată poate și trebuie să scruteze cu luciditate problemele contemporane și nu trebuie să se ferească de a le aborda în manieră cit mai diverse. Acel impresionant elogiu adus artei de Eugen Jecăleanu, Și totuși, arta, poezie spusă extraordinar de Mihail Stan, și-a găsit o acoperire deplină în întimplarea literar-artistică purtînd numărul 311:

Și, totuși, Artă
Cîrpițoarea, Muta, Surda.
Neimportantă,
Cea-care-nu-grăiește, dar spune
— fără hidre, fără hidrați,
fără azotați, fără urați,
fără uralți, fără ertaiți,
fără laboratoare,
fără urinoare, fără milioane
și miliarde
și mii de miliarde,
fără batalioane de miraculoși
investigatori,
fără rude,
fără eprubete-hane-ude,
fără electrolize, fără crize,
fără Parthenonuri, de cunoștințe
stupide
fără scînteietoare parbrize,
fără piramide colosale de ridicat
în patru mii de ani,
fără guzganii
fără prăpădiți și fără poze
Artă
în mina pală cu trei roze...

Pe parcursul spectacolului conducătorul cenaclului a subliniat în mai multe rînduri că nimic din ceea ce se petrece și în această sală n-ar fi fost posibil fără condițiile create de partid și de stat, de cîrmaciul destinului național, tovarășul Nicolae Ceaușescu, pentru manifestarea liberă, creatoare a talentului din România, sub impresia covârșitoare a cuvîntării tovarășului Nicolae Ceaușescu din ziua de 10 iunie 1973, cuvîntare din care ațitea adevărului vor rămîne istoriei. S-a

arătat că spectacolul susținut de Cenaclu Flacăra a demonstrat în sala Olimpia nu numai virtuțile artistice dar și convingerea într-o artă patriotică, profund ancorată în realitatea de azi a României, în politica ei, Trăiască România!, cîntecul de încheiere al manifestării, întonat atît de membrii cenaclului, cit și de spectatori, devenind o firească luare de rămas bun rostind cel mai înalt crez al tuturor celor de față.

În ziua de 12 iunie, cu începere de la orele 19,30 s-a desfășurat la Reșița, la Teatrul de vară, sub un cer prevestitor de ploaie și sub tirul necontenit al rafalelor de vînt o nouă întimplare literar-artistică a Cenaclului Flacăra într-un fel poate mai bun decît cea de la Timișoara. În orașul de pe Bîrzava membrii cenaclului — cărora organele de partid și de stat le-au creat bune condiții pentru spectacol — au întîlnit un public muncitoresc cu o mare disponibilitate pentru artă, generos în aplauze și dornic de a participa direct, deschis, creator, la realizarea faptului artistic, neașteptînd prea multe invitații pentru a cînta și a recita împreună cu cei de pe scenă, înțelegînd că tot ce se petrece acolo era dictat chiar de nevoia lor de artă. În fața publicului din Reșița au fost prezenți actori și cîntăreți din diferite colțuri ale țării, aceasta fiind o altă calitate a Cenaclului Flacăra, aceea de a aduna forțe artistice de pe tot cuprinsul României, de a le promova, de a le oferi o șansă de exprimare și apoi de a le impune dacă este vorba de naturi artistice înzestrate. Adrian Duțu și Nicolae Moranciu din Oradea, Maria Naghi și Arpad Domokós din Miercurea Ciuc, Mihail Stan, Silvia Iieș, Nicu Vladimir, Florian Pittiș, Doru Stănculescu, Valeriu Sterian din București, Ion Zubășcu din Maramureș, Victor Socaci din Brașov, formația „2 1/2” din Oțelu Roșu, formația „Opinia” din Iași, Mircea Baniciu din Timișoara au alcătuit un ansamblu nu numai cu un deosebit har artistic dar și reprezentativ pentru potențialul artistic al țării. Laureat al primului Festival național „Cîntarea României”, Cenaclu Flacăra are ca una din coordonatele sale majore tocmai depistarea valorilor de pretutindeni și faptul că în ultima vreme au apărut elemente noi în componența sa a adus o necesară infuzie de prospețime și tinerete. În acest context s-a aflat alături de poezia și cîntul tînăr de noi studentul italian, care învață în România — Evandro Rossetti.

Nu dorim să notăm din nou ce piese s-au cîntat la întimplarea literar-artistică de la Reșița, care a durat numai cinci ore în loc de nouă cite a solicitat publicul, dornic să asiste la spectacol în ciuda ploii ce a început să cadă spre sfîrșitul reprezentației. Vom consemna doar momentele de referință ale acestei serii. De succes s-a bucurat Ion Zubășcu, poet și cîntăreț de valoare, cu Florile dalbe, Lumea de miine, Paltinul vesel, Omul pădurii. Oțtenii lui Tudor a sunat admirabil cîntat de Arpad Domokós. După cum spunea poetul Adrian Păunescu, „mitologia acestei țări este aceeași pentru toți, și așa cum Gheorghe Doja este un erou național cîntat pe întreg cuprinsul românesc, este la fel de firesc ca Domnul Tudor să fie cîntat și de un tînăr de naționalitate maghiară din Miercurea Ciuc, care găsește cale liberă de exprimare în România de azi, politica ei nefiind una cu intrări separate, ci una și aceeași pentru toți fiii acestei țări.” La

fel de impresionant a fost Arpad Domokós și în cîntecul interpretat în limba maghiară: Cuvînt uitat (Egy elbejelt szó). Într-o formă tot mai bună se află Nicu Vladimir, al cărui Colind demonstrează că este un veritabil „muncitor al chitarei”. Înzestrat cu o voce caldă, învăluitoare, Victor Socaci a fost aplaudat mai ales pentru Oitule. Mircea Vintilă a conlucrat cu spectatori la interpretarea Mielului iar Doru Stănculescu a emoționat cu o piesă din folclorul urban De trei ani n-am dat pe-acasă. Un cîntec ce se afirmă tot mai mult: Ori eu, ori tu, ori el, ori noi (formația Opinia) atît prin conținutul său militant cit și prin simplitatea sa cuceritoare de la prima audiere. Mihail Stan a realizat performanțe artistice mai ales recitînd poezia lui Ion Gheorghe Tot mai des visez pămîntul cu nefeicirile lui. Din nou, îndelung aplaudat Florian Pittiș cu Scrisoarea a III-a. Succesul din această seară al lui Adrian Ivanitchi a fost Ploaia care va veni. Profesionalism a dovedit Mircea Baniciu interpretînd Către (versuri de Pușkin), Andrii Popa, Hanul ulciorului neseacă, Cu marea, mai puțin convingător fiind în piesa Dacă ai ghiță, la care acest cîntăreț înzestrat a făcut, după expresia conducătorului cenaclului, „un rabat de calitate, apelînd la procedee ieftine ale muzicii ușoare”. (Dealtfel, la Reșița, din păcate, au mai fost cîteva momente de nemulțumire produse de interpretările defectuoase ale unora dintre membrii cenaclului, de cîteva acte de indisciplină și de lipsă de respect față de public, cazurile lor urmind să fie analizate de conducerea cenaclului și luate măsurile corespunzătoare. Este păcat că tocmai într-un oraș ca acesta, în care există un veritabil cult pentru muncă, unii dintre interpreții au abdicat de la principiile nobile care guvernează activitatea cenaclului, uînd că ei sînt purtători ai unor opinii, ai unor convingeri sacre pentru noi toți, și nu niște simpli cîntăreți care se pot compromite fără a compromite cauza generală.) Piese de rezistență ale lui Valeriu Sterian și Evandro Rossetti au fost Cîntec de oameni și Vado via. Corect aportul sunetistului Constantin Tană.

Întimplarea literar-artistică de la Reșița a fost o nouă confirmare a iubirii manifestate de tînăra generație pentru artă politică, militantă, de autentică vibrație patriotică, pentru care o poezie ca Raport este reprezentativă: „Am spus acestea toate despre lume / Din dorul de-a o face mai curată / Ca inima să aibă-n ce să bată / Într-o ființă nu doar într-un nume. // Cîntecul meu s-a săturat să fie / Doar mator, invitat ca la o nunță, / El face revoluție cînd cîntă, / Nu povestește cum era să fie. // Nu lăutari cu viața comandată, / Nu apatrizi cu singele-n schimbare / Ci oameni vii și demni pe care-i doare, / Revoluționari, cu lumea toată. / Erou e cel ce e nu cel ce are, / Se-nvîrte-n vers Pămîntul Deocamdată”.

Această manifestare a fost un examen serios al cenaclului confruntat cu judecata severă a spiritului muncitoresc care are nevoie de o artă adevărată și știe s-o recunoască atunci cînd o întîlnește și știe s-o întîmpine așa cum se cuvine, ca o emanație a tot ce are mai bun acest popor.

GEORGE ARION

DIVERSE

Moartea boxerului

Venise toamna. Căpitanul Tomescu de la miliția Galați se echipase pentru vremea urîtă de afară cu balonseidul albastru, mînuși gri și chipiul cu coafă impermeabilă. Ploaia torențială. Magazinul devastat de hoții ce-l călcăseră spre sfîrșitul nopții arăta ca vai de lume. Fuseseră spartă casa de bani, se furaseră băuturi scumpe, coniacuri cu etichete străine, sticle de Gin și Campari. Aspectul magazinului arăta ca și cum pe acolo ar fi trecut o turmă de mistreți. Căpitanul Tomescu se întrebă în sinea lui cum va trebui să ridice indiciile găsite la locul jafului? Îndreptă echipa tehnică în primul rînd către casa de bani și aparatul de calculat. Se găsiră urme. Pe jos, din cauza noroiului ce-l avuseseră infractorii pe tălpi, s-au putut ridica cîteva urme de încălțămînte. Din standurile unde fuseseră dislocate sticlele s-au putut releva în condiții optime amprente digitale. Personalul magazinului se afla concentrat într-un birou. Responsabilul îl însoțea pe căpitan, dar rămînea mereu în spate, pentru a le da loc de miscare specialiștilor.

— Astăzi, fiind 11 septembrie, cred că în două zile vom fi în măsură să vă dăm primele indicii, îi spuse șefului, rugîndu-l în același timp să-și amintească dacă printre cumpărătorii a zării în ultimele zile, el sau personalul din subordine, indivizi cu aspect dubios. Aceasta o s-o faceți în deplină liniște după ce puneti în ordine magazinul pentru că ar fi de dorit ca în cel mult o oră să începem vînzarea ca să se îndepărteze curioșii, nelipsiți în asemenea împrejurări.

— Prea bine, tovarășe căpitan, vom stabili marfa care lipsește. Vă dăm o listă completă și a mărcilor de băuturi care au dispărut și cantitatea.

Într-adevăr, afară, în jurul magazinului, se adunase lumea grămadă, pentru că oriunde apar uniforme militare și se interzice accesul pentru un anumit timp, se nasc fel de fel de presupuneri, unele din ele extrem de fantaziste.

Căpitanul Tomescu făcu semn celorlalți să se adune și să pornească către masina ce-i aștepta în stradă. Figură specifică de bonom, tip grăsuț, sub patruzeci de ani, încrezător în competența lui de judiciarist, se declara multumit de probele strînse, convins că atît de prost cum au lucrat infractorii, nu va întîrzia mult și va pune mina pe ei.

Gherasim, care nu lipsea niciodată de la aceste investigații tehnice, îi spuse lui Tomescu:

— Urmele se văd și cu ochiul liber. Așa ageamii n-am mai pomenit de multă vreme. Se poate presupune, cu multă usurință, că au dat lovitura aici după o noapte de betie, cînd fie că aveau nevoie de bani, fie că vroiau să-și facă un mic depozit și să nu mai cheltuiască în zilele următoare.

— Este una din ipoteze, căpitane Gherasim, dar mai există și alte piste. Să nu ne grăbim. Modul de operare poate să fie numai aparent grosolan. Poate au fost trimiși și la castanele din foc, iar cei din umbră să fie beneficiarii unui altare mod de operare neidolici.

Luară loc în mașină și ploaia reîncepu săcîtoare, monotonă, ploaie mocănească, care întristează străzile, parcurile lăsînd și pe chipul oamenilor urmele unei mîhniri inexplicabile, ca pe ziduri, ca pe ferestre.

— Alo, sinteti rugat, tovarășe sublocotenent, să vă prezentați la cooperativa meșteșugărească „Zimbru” din sectorul dv., unde vă așteaptă maiorul Aramă. Știți ce s-a întîmplat acolo?

— Nu, spuse Covaliu, care abia făcuse ochi în dimineața aceea și nu prea era bine dispus, mai ales că vocea lui Milea nu prevestea lucruri prea bune.

Milea continuă:

— O operațiune întreruptă în momentul în care omul de pază al cooperativei a sesizat că astă-noapte, indivizi necunoscuți au încercat să spargă magazia de obiecte finite a cooperativei, unde se află produse și mărfuri în valoare de cel puțin 5000000 lei, de la scurte de piele, la pardesiuri de piele și haine de blană lucrate pentru export. Cînd au forțat ușile, un sistem de alarmă nu prea grozav, dar suficient ca să instînteze pe portar, s-a declanșat. Du-te, te rog, acolo, poate ai ceva de spus în legătură cu obiectivul. Știu că se află în raza dumitale de competență.

— Prea bine, am înțeles. În mai puțin de o jumătate de oră voi fi acolo.

Cînd se înfățișă șefului judiciarului, Covaliu bătu călcicile și salută regulamentul, iar maiorul acela, cu o tînută de obicei căutătat, îi zîmbi și-i întinse mina, zicîndu-i că nu se aștepta să vină așa de devreme.

— Poti să ne dai ceva relații, Covaliule?

— Da, cum să nu! Despre sistemul de alarmă care a salvat magazia am luat cunostință mai de mult și m-am declarat de acord cu conducerea cooperativei ca să-și încingă perimetrul cu astfel de mijloace. Nimic nu e rău

cînd vine în ajutorul dictonului: „paza bună trece primejdia rea”.

— Modul de operare, zise maiorul, nu este specific vreunui infractor recidivist din zona noastră. Asta este străin de oras și bănuiele noastre se îndreaptă tot către perechea despre care am mai primit sesizări. Deocamdată să stringem date cit mai complete. Te rog să-ți însoțești pe căpitanul Ghiniță și împreună cu el să stabiliți cam cine si-a făcut apariția în piața mare și în port și să faci cîteva portrete vorbite ale unora dintre ei. Știu că la asta te pricepi. Ghiniță și Popocă vor fi peste jumătate de oră la agenție. Vor lua urma celor care au plecat în dimineața aceasta cu prima cursă Navrom spre Galați.

Covaliu execută ordinul, plecă în fugă spre agenție, pe drum întîlni un pilot de remorcher pe care îl întîmpină cu următoarele cuvinte:

— Nichi, ce crezi tu despre niste marinari care mi-au adus la cunostință zilele trecute că o dată pe săptămîna, în restaurant din port, o pereche compusă dintr-o femeie de moravuri usoare și un recidivist își cam fac de cap, apărînd și dispărînd ca niste meteori pe aici.

— Am auzit și eu, tovarășe sublocotenent, de existența acestei perechi.

— Tu iei masa pe acolo citeodată? întrebă ofiterul. E foarte important să știu, căci te-asa ruza să-mi dai o mină de ajutor, anunțîndu-mă și pe mine orele și zilele cînd frecventează localul.

— Vă promit că mă interesez, zise Nichi zîmbînd pe sub cozorocul care-i acoperea toată fruntea. Covaliu își continuă goana spre agenție și zări de departe ofiterii care îl așteptau. Intrară totii trei la casa de bilete. O funcționară destul de pricepută în fizionomiile oamenilor relată că pe bancă, azi dimineață, cînd a venit ea la serviciu, dormeau, cam rebegiti de frig, doi indivizi străini de port. Erau singurii pasageri care așteptau să se deschidă ghișeul. Dealtfel, cînd a ridicat ferestruica i-a găsit printre primii călători care au solicitat bilete, dar nu numai pentru Galați, ci pentru Tulcea.

— Și aveau ceva asupra lor?

— Da, spuse femeia. Unul din ei avea o sacosă cu o curea lungă pe care era scris un nume străin de club sportiv, n-am putut retine exact, dar culoarea sacosii era rosie sîngerie. Individul mai înalt avea o cămașă galbenă și un pulover cu ochiuri mari. M-a frapat. Parecă era destrămat. Celălalt individ, mai mic de statură, avea ochii roșii de nesomn și mă privea cu ei de parcă ar fi vrut să-mi străpungă orbitele.

(Va urma)
EUGEN TEODORU

„Organismul nu permite nici un fel de tocmeală“

— Publicind în urmă cu câțiva ani reportajul unuia din operațiile doctorului Stelian Ivașcu, „Flacăra” scria despre acesta ca despre unul din pionierii și fruntașii chirurgiei noastre toracice, autor de tehnici operatorii originale și îndrăznețe, posesor al unuia dintre cele mai vaste experiențe în materie, deținător de contribuții confirmate în tratamentul chirurgical al tuberculozei, al chistului hidatic, al cancerului bronho-pulmonar și așa mai departe. Am greșit cu ceva în decursul acestui rezumat?

— N-ați greșit cu nimic! Știu ce urmează, după obiectul casei.

— Ce urmează?

— Întrebarea despre maestrul meu, despre cei care m-au învățat meserie. Am greșit cu ceva?

— N-ați greșit cu nimic! Deci, tovarășe doctor, cu ce sentimente v-ați despărțit de sanatoriul de la Balotești, pentru a vă instala aici, în preajma Pieței Unirii, la Direcția sanitară a județului Ilfov?

— Deși m-ați găsit aici, unde funcționez de câteva luni, nu m-am despărțit încă definitiv de sanatoriul de la Balotești, în incinta cărui continuu să operez, în cadrul normei de bază. Despărțirea se va produce abia în toamnă, când va fi dat în folosință la București, pe Șoseaua Vitan-Birzești, impunătorul edificiu al spitalului județean Ilfov, în care, firește, voi lucra, ocupându-mă de chirurgia toracelui. Clădirea e în curs de finisare.

— Cite pături va avea noul spital?

— Nouă sute. Prin darea lui în folosință se va umple un gol și se va ridica mult nivelul bazei tehnico-materiale a întregului județ, vorbind din punct de vedere medico-sanitar. De ce un gol? Pentru că, din cauza apropierii de Capitală, județul Ilfov a rămas printre ultimele în privința dotării cu un spital metodic, apt să asigure asistența de specialitate și să îndrume, sub raport tehnic, unitățile din teritoriu. De-acum lucrurile sînt lămurite și spitalul e aproape gata să-și primească bolnavii. De ce era neapărată nevoie de construcția lui, în condițiile în care, în general, dotarea sanitară a județului rămîne mai degrabă modestă, voi argumenta cu o cifră. Anul trecut, de pildă, 18 mii de cetățeni din perimetrul județului Ilfov s-au internat în spitalele din București prin intermediul policlinicilor cu plată, adică pe căi ocolitoare și complicate, necesitînd cheltuială de bani, de timp și, uneori, de nervi.

— E clar. Inaugurarea spitalului județean ridică unele probleme speciale în fața directorului Direcției sanitare?

— Din punct de vedere organizatoric, nu. Organele de partid și de stat ale județului ne-au acordat și ne acordă tot sprijinul și toate îndrumările necesare. Dificultatea constă în recrutarea unui număr corespunzător de cadre de specialitate, dar asta e o problemă generală a vieții noastre medicale.

— În ce sens, tovarășe Ivașcu?

— Cred că se poate vorbi astăzi, în materie de medicină, despre un hiatus între generații, despre un gol în continuitate. O perioadă îndelungată, datorită unor măsuri organizatorice luate în grabă sau în necunoștință de cauză, accesul cadrelor tinere către specializare a fost îngreunat și întârziat Blocat chiar. Pentru forma de secundariat s-au instituit nepermis de puține concursuri, absolvenții facultăților fiind, indiferent de talentul și pregătirea lor profesională, repartizați automat în mediul rural, cu șanse minime de a mai pătrunde în sfera medicinei de performanță. Firește, la țară, ei și-au adus contribuții importante dar, prin trecerea timpului, mulți s-au cantonat în rutină, s-au blazat și plafonat. Treaba asta n-a fost în regulă. Societatea noastră socialistă a acordat semnul ei de încredere tinerilor în toate compartimentele vieții sociale, mai puțin în aria medicinei. Am să recurg, spre edificare, la o comparație. Personal, la 24 de ani am intrat în operații dintre cele mai pretențioase, iar la 29 am fost numit director. Astăzi, în Ilfov, marea majoritate a chirurgilor cu personalitate sînt oameni în vîrstă, mulți trecuți de 50 de ani. Unii dintre ei operează la o etate din imediata apropiere a pensionării. Noua lege a sănătății, al cărei proiect, în conformitate cu democratismul care ne guvernează țara, se află la ora de față în dezbateri publice, readuce lucrurile pe făgaș normal, îndreptînd niște greșeli mai vechi sau mai noi. Numai că un chirurg nu se formează cit ai bate din palme. Pentru treaba asta e nevoie de câțiva ani așa că, vînd-nevînd, se va mai scurge o bucată de timp pînă la normalizarea completă a situației.

— Care e părerea dumneavoastră, în două vorbe, despre proiectul noii legi sanitare?

— Ea asigură un cadru legal și supe-

Stelian Ivașcu; absolvent al Facultății de medicină din Cluj-Napoca; medic primar în chirurgie toraco-pulmonară; fost director al sanatoriilor T.B.C. de la Brad (Hunedoara), Moroieni (Dimbovița), Balotești (Ilfov); de la 1 martie 1978, director al Direcției sanitare a județului Ilfov; autor a peste 120 de lucrări științifice, comunicate în țară și în străinătate, la Paris, Budapesta, Edinburgh, Bratislava etc.; membru al Societății internaționale de chirurgie cardiovasculară și al celei de alergologie respiratorie „Interastma”, precum și al Uniunii medicale balcanice; membru (din 1974) al Biroului Comitetului județean Ilfov al P.C.R.; distins cu ordine și medalii, între care Meritul Sanitar și Ordinul Muncii, clasa a III-a.

rior organizării noastre sanitare, limpezind unele probleme și rezolvînd, cum spuneam, unele lacune. La sugestia secretarului general al partidului, apărarea sănătății populației a căpătat, în cuprinsul noii legi, un sens mai larg și mai nobil, ieșind din sfera restrînsă a ministerului de resort și intrînd, în paralel, în însărcinarea unor foruri diverse, organismice de stat și social-obștești, devenind o chestiune fundamentală pentru societatea noastră socialistă, cu implicații pentru fiecare cetățean. Dînd prețioase îndrumări în această direcție, tovarășul Nicolae Ceaușescu a demonstrat, o dată în plus, cit de profund cunoaște realitatea și ce capacitate extraordinară posedă, spre a extrage din analiza ei cele mai fericite soluții pentru oameni. Desigur, fiind vorba despre o lege cadru, ei îi vor urma decretul și acte normative care vor detalia problemele, lămurindu-le.

— Să trecem la altceva. Cu sezele de rigoare, imi permit să vă adresez o întrebare la care bănuiesc că nu vă așteptați. Care au fost, tovarășe doctor, maestrul dumneavoastră?

— Am deprins noțiunile de chirurgie generală de la profesorii clujești Danicico și Pop. Mai tirziu, la București, m-au apropiat de chirurgia toracică seriozitatea și cunoștințele profesorului Cărpinișanu. Sigur, a existat o dorință a mea de a face chirurgie, sigur, au existat și alții care, sub o formă sau alta, au contribuit la formarea mea profesională, dar celor trei le port o recunoștință deosebită. Datorită lor am ajuns, după multă muncă și multă străduință, ceea ce imi place să cred că sînt.

— Anume?

— Un medic cinstit, bine pregătit și omenos.

— Se pare că mai sînteți și modest, dar asta vă privește. Altceva, tovarășe Ivașcu. Spuneți că ați început să operați de timpuriu. Dacă-mi aduc bine aminte, la 24 de ani. Cînd? Unde? Ce?

— Meseria propriu-zisă am început-o la Brad, la sanatoriu, în condiții în care tuberculoza era o boală la modă, făcînd sîmădnie de victime. Munca mea, ca și a unei întregi generații, a însemnat pe atunci, din multe puncte de vedere, un

pionierat. Nu existau spitale corespunzătoare, nici ca număr, nici ca dotare, nu existau suficiente surse de informare și nici o literatură de specialitate, din care să mai afli cite ceva. Existau, în schimb, numeroși bolnavi, pe care îi tratam cum știam și cum puteam. Am fost între primii ftiziologi, nu mă tem să fac o asemenea afirmație, care au înțeles că nu se pot realiza progrese în lupta contra flagelului tuberculozei numai cu entuziasm și bunăvoință. M-am zbatut pentru echiparea sanatoriului cu aparatul de cea mai înaltă ținută și am obținut-o. Aproape 90 la sută din ceea ce ne-a fost dat, mie și colegilor mei, să operăm în perioada Bradului reprezenta tuberculoză. Ajuțați de echipament modern, am introdus chirurgia cu torace deschis și rezecția pulmonară cu intervenții simultane pe ambii plămîni. Cu alte cuvinte, în condiții de bună securitate tehnică, am îndrăznit să atacăm în același timp ambii plămîni ai bolnavului, iar rezultatele s-au dovedit încurajatoare, atît la Brad, cit și la Moroieni, unde lucra pe atunci unul din cei mai distinși chirurși toracici din medicina noastră, Eugeniu Zitti, astăzi conferențiar la spitalul de pneumoftiziologie din București. N-am renunțat nici la ora de față la rezecția simultană, aplicînd-o la Balotești, în funcție de boală și de bolnav. Prin perfecționări, am scurta timpul de execuție pînă la trei ceasuri, privînd pacientul de o suferință în etape și asigurîndu-i o reluare a funcției respiratorii incomparabil superioară.

— Tovarășe doctor, metoda se folosește în mod curent în lume?

— Da, acolo unde există o dotare tehnică modernă. Din acest punct de vedere, sanatoriul de la Balotești, de echiparea și extinderea cărui se leagă ultimii 14 ani din viața mea, cred că face față oricăror pretenții. Numal că, scăzînd considerabil incidența tuberculozei, grație progreselor medicinei și, mai ales, grație creșterii nivelului de trai, în prezent operăm la Balotești mai mult cancer pulmonar. Cancerul bronho-pulmonar, unul dintre cele mai frecvente raportînd la localizarea pe organe, e mai puțin accesibil tratamentului radio sau chimioterapeutic. De cele mai multe ori, el necesită intervenția bisturiului.

— O clipă! În calitate de fumător și în numele tovarășilor de viciu și de suferință, v-aș întreba dacă există cu adevărat o legătură strînsă între tutun și cancerul pulmonar. Da au ba?

— Nu incapa nici o indoială, între una și alta e o relație directă. După statistica mea, care nu face altceva decît să confirme statisticile generale, cam 90 la sută din cancerele pulmonare provin de la mari fumători.

— Ce înțelegeți prin mari fumători?

— Persoanele care fumează, zilnic, peste 20 de țigări. Eu însumi am fost, într-o vreme, fumător pasionat, dar am renunțat. De 8 ani. Poate că nu sună tocmai cum trebuie, dar m-am lăsat de tutun din cauza fricii. Pur și simplu, m-am îngrozit.

— Poate că totuși le lăsați și fumătorilor o porțiță de scăpare. Ar putea intra în discuție o cotă zilnică de țigări nedăunătoare organismului?

— Nu poate fi vorba de așa ceva. Chiar și o țigară pe zi înseamnă un risc. Firește, unul mai mic, dar un risc. Sănătatea omului și-a făcut un obicei, vor sau nu vor fumătorii, din a nu accepta nici un compromis. Organismul nu permite nici un fel de tocmeală.

— Ce-ar fi să trecem, tovarășe Ivașcu, la altceva? Aș dori o lămurire ca să zic așa. Citînd memoriul dumneavoastră de activitate profesională și social-obștească, am rămas surprins că medicul care a format o întreagă pleiadă de chirurși toracici, Stinghe, Culboteanu, Sereș, alții, a urmat mai multe specializări în chirurgia cardiovasculară! Una dintre ele, de 6 luni, la Paris, pe lingă renumitul profesor Charles Dubost. De ce le-ați făcut? Cu ce v-ați ales de pe urma lor?

— Am avut cîndva intenția să mă ocup mai îndeaproape de chirurgia cardiovasculară, dar viața a vrut altfel. În mai multe locuri din lume, chirurgia toracică a preluat o parte din sarcinile chirurgiei cordului și celei a vaselor mari. De pildă, profesorii Cleiland, Mathey, Logan,

la Londra, Paris și, respectiv, Edinburgh, chirurși toracici la origine, practică astăzi în mod curent chirurgia cardiovasculară, cu rezultate remarcabile. În acest scop, am urmat două specializări, între care una la Paris, iar alta la București, sub conducerea profesorului Voinea Marinescu, la Fundeni. Fără indoială că ele mi-au prins bine, mi-au lărgit orizontul profesional și m-au luminat în unele privințe, dar s-a întimplat ca, la noi, chirurgiile respective să rămînă strict delimitate. Sincer să fiu, nu-mi pare rău că a fost să fie așa. Am continuat să activez pe teritoriul chirurgiei pulmonare, pe care imi place să cred că am realizat unele lucruri bune. Dincolo, în chirurgia inimii și a vaselor, școala românească e înregistrat, într-un rîstimp relativ scurt, succese de prestigiu, ajungînd în prezent competitiv pe plan mondial, stimată și apreciată pretutindeni. Cel care a demarat chirurgia noastră cardiovasculară în forma ei modernă a fost profesorul Pop D. Popa, nume de referință în lumea medicinii internaționale.

— Nu regretați, pricep, că n-ați trecut la operații pe cord. Dar așa, în general, ce regretați, tovarășe Ivașcu?

— E obligatoriu să regret ceva?

— Depinde de dumneavoastră.

— Sigur că am făcut și unele greșeli, ca orice om, dar respectul față de bolnav și față de profesie a fost și a rămas principalul meu mijloc de exprimare. După bisturiu, organizarea sănătății a însemnat a doua mea pasiune, o activitate pe care o exercit cu dăruire. Am avut, ca să zic așa, parte de amîndouă, căci s-a întimplat să fiu contemporan cu cea mai fertilă și mai frumoasă epocă din istoria țării mele. Așa că, n-am ce regreta. Poate doar că ziua și noaptea, la un loc, nu string decît 24 de ore.

— Apropo de pasiunea doctorului Stelian Ivașcu pentru organizarea activității de sănătate. Care e principala problemă cu care se confruntă directorul Direcției sanitare a județului Ilfov?

— Problema cadrelor. În rețeaua de bază, cadrele sînt suficiente, dar în specialitate, din motivele discutate mai de vîreme, ele sînt puține și cu o medie de vîrstă ridicată. Apoi, tocmai datorită întinderii județului în jurul Capitalei, 85 la sută din cadrele medicale fac naveta către locurile de muncă, locuînd în București. E vorba, lesne de dedus, de un fenomen de proporții îngrijorătoare. Va trebui să găsim cele mai nimerite mijloace spre a-l limita, apelînd la dispozițiile incluse în noua lege sanitară. Mai sînt, la nivelul județului, și alte probleme. Datorită migrației populației, în zona limitrofă Capitalei indicele de tuberculoză depășește, în prezent, media pe țară. În acest sens, am declansat o amplă concentrare a disponibilităților către zonele cu endemie crescută, pentru a întări forțele de la fața locului. În ceea ce privește natalitatea, nu avem greutăți, ci numai ambiții. Media din Ilfov este mai bună decît cea pe țară, dar sperăm să ajungem, cit de curînd, la un indice superior, anume la 21 de născuți vii la o mie de locuitori. Pentru realizarea acestor deziderate, analizăm posibilitățile de dotare a județului cu citeva unități spitalicești mai mici, cu 250 de paturi fiecare. A început construcția unul asemenea spital la Oltenița. La Giurgiu, Urziceni și Buftea vor apărea spitale asemănătoare, pînă la sfîrșitul cincinalului în curs. Apoi, prin extinderea și modernizarea unor așezăminte existente, avem în proiect construirea, în cincinalul următor, a mai multor unități spitalicești cu capacitate medie în viltoarele centre urbane. La Fierbinți, la Fundulea, la Bolintin, la Budești, în alte locuri. Există, din acest punct de vedere, o tendință pe plan mondial de a înconjura marile orașe, de genul Bucureștiului, cu spitale capabile să preia, la orice oră din zi și din noapte, cazurile de urgență, în strînsă legătură cu intensificarea extraordinară a traficului rutier. Este exact ceea ce avem și noi în vedere.

OVIDIU IOANIȚOIA

FLACARA Redacția : București, Piața Scintei 1, căsuța poștală 4112, oficiul 33, cod 71 341. Telefoane : 17 60 10, 17 60 20, interioare : publicistică social-politică (L Timbus, I Purcoru, L Nitescu - 16 17) ; reportaj (Nicolae Cristache - 16 06) ; cultură, știință, învățămînt, sport (T Octavian, N. Ionescu - 16 19, 16 06) ; scrisori, anchete cetățenești (M Nedelea, E Seceleanu - 16 18, 17 87) ; fotoreportaj (1595) ; documentare (16 23) ; cenoclu, administrație (17 78 82 și interior 17 83) ; secretariat de redacție (Dan Birlădeanu, Cornel Catană - 17 82, 16 21) ; secretar responsabil de redacție (Nicolae Arsenie - 17 63 16 și interior 17 86) ; redactor șef - 18 22 96 și interior 18 22 Tiparul executat la Combinatul poligrafic „Casa Scintei” Cîtitorii din străinătate se pot abona, adresîndu-se la ILEXIM - Departamentul Export-import presă. PO Box 136-137 telex : 1 12 26 București str. 13 Decembrie nr. 3

Redactor șef: ADRIAN PĂUNESCU